

Seçimlerin Siyasal Değerlendirmesi

-TSİP - Devrimci Demokratlar-

14 Ekim seçimlerinde kapsamlı ve tam bir seçim işbirliğini gerçekleştiren Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve Devrimci Demokratlar, seçimlerden sonra bir araya gelerek seçim sonuçlarının siyasal bir değerlendirmesini yaptılar. Sayısal göstergelerin ifade ettiği politik yönelimleri, onaylanan ve onaylanmayan politikaları dile getiren bu ortak açıklamayı yayınlıyoruz.

İLKE

ORTAK AÇIKLAMA

14 Ekim Kısmî Senato ve Milletvekili Ara Seçimlerinde, merkezi düzeyde, tam ve kapsamlı seçim işbirliğini gerçekleştiren Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve Devrimci Demokratlar, seçimlerden sonra bir araya gelerek, seçimleri ve sonuçlarını değerlendirmişler ve aşağıdaki ortak açıklamayı kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Burjuva baskı ve saldırganlıklarının arttığı ve buna karşın, solun ve demokrasi güçlerinin dağılık olduğu, ideolojik bakımdan birbirine en yakın konumlarda bulunan sosyalist siyasal güçlerin dahi asgari ortak noktalarda bir araya gelerek ortak mücadele yürütmedikleri bir dönemde gerçekleştirdiğimiz seçim işbirliği, birçok bakımdan tarihsel önem taşımaktadır.

Siyasal güç ve eylem birliği konusunda bilimsel sosyalizmin öngördüğü ilkeler, seçim işbirliğimizin yol göstericisi olmuş, seçim boyunca

gerçekleştirilen çalışmalar, ilkesel temelde, karşılıklı güven ve saygı bağları içinde yürütülmüştür. «Seçim İşbirliği Ortak Bildirisi»nde belirtilen ilkelerin hayata geçirilmesi ve işbirliğinin amaçladığı hedefe ulaşılması için, taraflar ellerinden gelen tüm çabaları göstermişler, çalışmalar, programlı, disiplinli mücadelenin örneği olmuş, Merkezi İşbirliği Komitesi ile yerel komiteler düzenli bir koordinasyon içinde görevlerini yerine getirmişlerdir.

Gerçekleştirilmiş olan seçim işbirliğinde, işbirliğinin ortak amaçları, sloganları ve hedefleri ön plana çıkarılmış, kitlelerin solda birlik özlentileri doğrultusunda davranılmıştır. Sol'da ve hatta Sosyalist Hareket içerisinde sürüp giden kısır tartışma ve rekabetçiliğe ve grupçu anlayışlara karşın etkin, somut ve canlı bir işbirliği örneği gösterilmiştir.

Seçim İşbirliği'nin merkezi düzeyde ve en geniş kapsamda gerçekleşmesi için başka siyasal çizgilere götürülen önerilerin sonuç vermesine rağmen, o çizgilere karşı bir rekabet politikası izlenmemiştir. Seçim işbirliği yapan iki siyasal hareket, seçimleri, tüm egemen güçlere, onların sınıfsal ve ulusal baskılarına karşı bir mücadele platformu olarak görmüşlerdir. Böylece, seçim işbirliğine katılmayan devrimci ilerici çizgilere karşı ilkesel temelde dostça yaklaşımlar göstermişlerdir.

Yukarıda izah etmeye çalıştığımız olgularla birlikte, burjuvazinin ağır bir baskı ve sömürü politikası uyguladığı, sıkıyönetim koşullarında her türlü demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmaya çalışıldığı, faşist cinayet ve saldırıların arttığı ve işbaşında bulunan sosyal-demokrat ağırlıklı hükümet tarafından bunlara karşı hiçbir önlemin alınmadığı bir dönemde seçimlere gidildi. Seçim çalışmaları boyunca, başta sosyalistler olmak üzere, diğer tüm ilerici ve devrimci çizgiler, burjuvazinin çok yoğun ve yaygın engelleme çabaları ile karşılaştılar. Seçim propaganda çalışmaları, radyo-TV konuşmaları engellenmeye çalışıldı. Mitingler, sabote edildi, engellendi. Sol güçlerin yığınlarla bağ kurmaları ve seslerini duyuramamaları için her türlü çaba gösterildi.

İşte, TSİP ve Devrimci Demokratlar, 14 Ekim Kısmî Senato ve Milletvekili ara seçimlerine bu ortamda gittiler. Seçimler bu koşullarda yapıldı.

SEÇİMLERİN SİYASAL DEĞERLENDİRİLMESİ

14 Ekim seçimleri sonucunda 3. Ecevit Hükümeti istifa etmiş ve yerine 5. Demirel Hükümeti kurulmuştur.

Somut bir olgu olarak gericilik ve faşizm, seçimler sonrasında yeni olanaklar elde etmiştir. Fakat bu durum, toplumun geriye gittiği kit-

lelerin yeniden AP'ye ve MC partilerine yöneldiği, «toplumun sağa kaydığı» gibi yorumların yapılmasını haklı göstermez.

14 Ekim sonuçlarına bakarak «toplumun sağa kaydığını» iddia etmek, «sağ» ve «sol» kavramlarının sınıfsal ve siyasal içeriğini yanlış kavrayan bir anlayışın sonucu olabilir.

1977 Genel Seçimlerinde en yüksek oy yüzdesini ve sayısını CHP aldıktan iki yıl sonra, en yüksek oy yüzdesini ve sayısını AP'nin almış olması, toplumun ve kitlelerin sağa kaydığı anlamına gelmez. Çünkü, böyle bir kavrayış, CHP ve AP arasındaki çekişmeyi sol-sağ çekişmesinin esası gibi görmeyi gerektirir. Oysa CHP ile AP, burjuvazinin iki ana siyasal akımıdır. CHP, 12 Mart döneminden başlayarak, kitlelerin bazı acil taleplerine ve anti-faşist tepkilerine vaatler getirdiği ve kendisini bu sayede «sol» gösterdiği için, 1973 ve 1977 seçimlerinde önemli bir kitle desteğine sahip olmuştur. Ama CHP iktidarı, solculuk ya da ilericilik diye nitelendirilebilecek en küçük bir icraatta bile bulunmamış ve katıksız bir burjuva iktidarı olmuştur. Böylelikle, seçim yapılan illerde bir milyona yakın CHP seçmeni, CHP'nin umut olmadığını kavrayarak bu partiden desteğini çekmiştir.

Bu seçmenlerin önemli bir kısmı, yeniden AP'ye dönüş yapmamışlar, fakat solda da güçlü, etkin ve birleşik bir siyasal hareket göremediklerinden sandık başına gitmemişlerdir. Buna karşılık, geçen seçimlerde oy kullanmayan önemli orandaki bir seçmen kitlesi, tercihini AP'den yana yapmıştır. Buna birtakım «yüzer-gezer» oyların eklenmesiyle AP'nin oylarındaki nümerik artışlar ortaya çıkmıştır. Ama, AP'nin oy yüzdesinin bu denli yüksek olması, bir milyona yakın eski CHP seçmeninin, CHP'yi tasvip etmemesi ve sandığa gitmemesi sonucudur.

CHP-AP çekişmesini sol-sağ kutuplaşması sanmak ne denli yanlışsa, CHP'nin eksilen oylarının AP'ye kaydığını farzederek, buradan «toplumun sağa kaydığı» sonucunu çıkarmak da o denli dikkatsizliktir. Tersine, CHP'den kopan çok önemli bir seçmen kitlesi, daha ileriye açılmıştır ve güçlü bir sol blok oluşturulduğu takdirde, solu destekleyecektir. Ve en önemlisi, kapitalist toplumda sol-sağ kavramlarının, en genel anlamda sınıf mücadelesini temsil ettiği gerçeğinden hareketle, seçim sonuçlarında yukarıda özetlenen nedenlerden dolayı, AP'nin kârlı çıkmasını «toplumun sağa kaydığı» yolunda yorumlamaya olanak yoktur. Sınıf mücadelesi mi yavaşlamıştır, ya da sağa kaymıştır? Ulusal demokratik hareket mi gerilemiştir? Bunlardan hiçbirini olmamıştır. Sınıfsal ve demokratik mücadelede sağa kaymak halk güçlerinin, egemen sınıflarla uzlaşması ise, emekçi halk hareketlerimiz, egemen sınıflarla uzlaşmaya mı girmiştir?

Bunlardan hiçbirisi söz konusu değildir.

Seçimlerin gösterdiği başlıca sonuç şudur: CHP, son yıllarda sağcı partilere karşı kendisini «sol» göstererek, kitlelerin küçümsenmeyecek desteğini kazanmıştır. 22 aylık CHP iktidarı, CHP'nin emekçiler için umut olmadığını kitleler gözönüne kanıtladığı ve sosyal demokrasi iflas ettiği ve sosyalist siyasal güçler soldaki boşluğu dolduracak birlik ve örgütlenme düzeyinde bulunmadığı için, AP bu durumdan dolayı yoldan ve geçici olarak yararlanmıştır. Gerçekte, seçim sonuçları, önemli toplum kesimlerinin CHP'yi fersah fersah açtığına kanıttır. Sosyalist ve diğer ilerici siyasal güçler, sosyal demokrasinin çöküntüsü yerine etkin bir siyasal hareketi, işbirliği politikasıyla koyabilselerdi, sonuçta seçimler solun daha büyük başarısıyla sonuçlanabilirdi. Bu nedenle, seçimlerde demokrasi güçlerinin aldığı göreceli yenilginin sorumluluğu gerçekte solun birliğini ve solda siyasal işbirliğini gözetenlere aittir.

Ama buna rağmen, bunca bölünmüşlük koşullarında bile, CHP'nin solunda olan oylar yüzde 5'e yaklaşmıştır. Türkiye'nin siyasal tarihinde solun oyları ilk kez bu düzeye ulaşmıştır.

Sonuç olarak vurgulamak gerekir ki:

Seçimlerde, sosyal demokrasinin burjuva siyaseti ve aldatmacası yenilgiye uğramış, kitlelerin gözünde bir «umut» olmaktan çıkmıştır. Sol güçlerin seçimlerde oy oranı bakımından yeterli bir başarı elde edememeleri ise, sosyal demokrasinin çöküşünden ve kitlelerin düş kırıklığından sonra ortaya çıkan durumda, solda güçlü ve etkin bir siyasal alternatif ortaya çıkarılamamasındandır. Buna rağmen sol oylarda bir artış sağlanmıştır.

Sol oyların dağılımı göstermiştir ki, solun içinde başarı kazanan, **seçim işbirliği** olmuştur. Solda işbirliğine ve güçbirliğine gelmeyenler onay ve destek görmezken, en yüksek desteği alan **seçim işbirliği** ve solun birlikteliği politikası olmuştur. Bu durumu, «olumsuzluğun içindeki olumluluk» olarak değerlendirip, solun birliğinin ve hele tüm demokrasi güçlerinin güç ve eylem birliğinin ne denli önem taşıdığını ve hayati zorunluluk olduğunu kavramak gerekir. Sosyalistlerin ve ilericilerin seçimlerden çıkarmaları gereken en önemli ders budur.

Bu vesileyle **TSİP ve Devrimci Demokratlar**, seçim işbirliğinden çıkardıkları dersleri kamuoyuna duyurmayı da bir görev bilirler. Bu işbirliği, solda birlik ve birliktelik konularının bol bol lâfının edildiği, fakat somutta herhangi bir kaydadeğer adımın atılmadığı, seçimler öncesi ortamında, lâf yerine iş yapmanın taşıdığı değeri somut sonuçlarıyla kanıtlamıştır.

Seçim işbirliği, **emekçi halk hareketlerimiz** arasında dostluk ve kardeşlik bağlarının temellerinin güçlendirilmesi, güven ilişkilerinin gelişmesi, sınıfsal ve ulusal mücadeleler bütünlüğünde, sosyalist siyasal güçlerimizin dayanışma ve işbirliğinin sağlanması yolunda, yani, işçi sınıfı enternasyonalizminin yüce idealleri doğrultusunda, önemli ve tarihsel bir değer taşımaktadır.

Seçim sonuçları göstermiştir ki, ayrı siyasal hareketlerin güçlerinin ve olanaklarının birleştirilmesi durumunda, çok daha büyük ve etkin bir gücün ortaya çıkması olanaklıdır. İşbirliğinden oluşan bu güç, her iki ayrı siyasal hareketin güçlerinin aritmetik toplamının çok ötesinde bir siyasal etkinliğe ulaşmış, kitlelerin solda birlik ve birtoklilik özelemlerine tercüman olmuştur. Bu sayede seçim ortamı güçlü ve etkin siyasal kitle eylemlerine dönüşebilmiş, çalışmaların özel olarak yoğunlaştırıldığı illerde, bu, yığınsal hareketler, oylarla ifade edilen seçim sonuçlarına da yansımıştır.

Egemen güçlerin umutsuzluk, yılgınlık ve kargaşa yaratmak istedikleri bir ortamda ve soldaki dağınıklığın kitlelerde sosyalist harekete karşı güvensizlik uyandırdığı koşullarda gerçekleştirilen bu işbirliği ve onun sonuçları, gerçek umut olarak doğmuştur.

Seçim sonuçlarında, genel olarak demokrasi güçleri başarı kazanamazken, bu başarısızlığın nedeninin bölünmüşlük ve dağınıklıklardan ileri geldiğini, buna karşılık, birlikçi politika ve davranışların kitlelerden destek göreyerek, göreceli başarı kazandığı, pratik sonuçlarıyla kanıtlanmıştır.

Bu açıdan seçimlerde, soldaki ayrılıklar ve grupçu eğilimler değil, birlikçi ve yapıcı tutumlar güçlenmiştir.

Gerçekleştirilen seçim işbirliğinin sağladığı asıl kazanım budur. Seçimler siyasal işbirliği şeklinde somutlanan birlik politikalarının doğruluğunu kanıtlamıştır. Gene seçimler ve sonuçlar, soldaki siyasal işbirliğinin kalıcı ve sürekli olması gerektiğini kanıtlamıştır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ile Devrimci Demokratlar arasında yayınlanan «**İşbirliği Bildirgesi**»nin ilk paragrafında yer alan şu sözlerin altını bir kez daha çizmek gerekmektedir:

«Taraflar, 14 Ekim 1979 Kısmi Senato ve Milletvekili Ara Seçimleri'nden sonra ortaya çıkacak engellere ve zorluklara karşı da birlikte mücadele etmenin kararlılığı ve ilkesel anlaşması içindedirler.»

Şu halde gerçekleştirilmiş olan işbirliği, sadece seçimlere özgü değil, fakat seçimlerdeki görevler yerine getirildikten sonra, uzun erimli, kalıcı ve sürekli güç ve eylem birliği hedefine yöneliktir.

Gene aynı bildirgede yer alan şu sözler, seçimler sonrasında özel bir önem taşımaktadır:

«TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ ile DEVRİMCİ DEMOKRATLAR arasındaki BİLİMSEL SOSYALİZM ve PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ ışığında kurulan bu seçim işbirliği kesinlikle inanıyoruz ki, bir çok zorlukların ve engellerin aşılmasında belirleyici olacak ve diğer sosyalist siyasal güçlerin önümüzdeki dönemde işbirliğine kazanılmalarında CAZİBE MERKEZİ rolü oynayacaktır.

«İnanıyoruz ki diğer sosyalist güçler de uzun olmayan bir erimde siyasal işbirliğine mutlaka yaklaşacaklardır.

«Sosyalist siyasal güçler arasında bir işbirliği kurulduktan sonra halk güçlerimizin demokrasi mücadelesi içinde yer alan diğer ilerici-demokratik örgütlerin kapsamlı birlikteliğini kurma çabaları yoğunlaşacaktır.»

Gerçekleştirilmiş olan seçim işbirliği emekçi halk hareketlerimizin ve bu hareketler içinde yer alan siyasal güçlerin tek bir mücadele cephesinde birleşmeleri yolunda önemli bir başlangıç olma amacını taşı-maktaydı.

Seçimlerden sonra ortaya çıkan siyasal koşullarda, egemen güçle-rin, sınıfsal ve ulusal baskıları şiddetlendirmek için yeni yeni hazırlık-lar içinde olduğu anlaşıldığına göre, bugün, sosyalistlerden başlayarak, tüm ilerici güçlerin, siyasal ve demokratik içerikli örgütleriyle, etkin bir mücadele bloku oluşturmaları ertelenemez bir görevdir.

TÜSTAV

Sınıf Mücadelesinin Yakın Perspektifleri, Demokratik ve Sosyalist Görevler

Tekelcilerin içine düştükleri ekonomik bunalım ve siyasal çıkışsızlık yeni hükümet formüllerini gündeme soktu. Seçimler öncesinde tartışmaya açılan «ara rejim» formülü, çözümü mevcut siyasal kompozisyonun dışında arama eğilimi idi.

Rıfat DAMACIOĞLU

Türkiye'de egemen sınıflar son iki yılı, gittikçe derinleşen bir ekonomik kriz eşliğinde yaşadılar. Geçmişten bugüne süregelen ve tamamen yapısal nedenlerden kaynaklanan bu «darboğaz», tekelci güçleri siyasal plânda yeni alternatiflere yöneltti. Öyle bir formül bulunmalıydı ki, sınıf mücadelesinde güçler dengesini, belirgin biçimde sermaye güçleri lehine çevirsin ve emekçi güçler dengesini, belirgin biçimde sermaye güçleri lehine çevirsin ve emekçi sınıf harktinin bunalımı derinleştiren gelişmesini engelliyebilsin.

Baskıcı rejimler bunun ilk akla gelen biçimi gibi görünür ama, pratikte hep böyle olmaz. Geleneksel burjuva siyasal güçlerin yıprandığı durumlarda tekellemler reformist çözümleri de denemek isterler. Böylece emekçi sınıfların mücadelesini, burjuva sosyal reformizminin kumşalında eritebileceklerini sanırlar. Bunun bazı ülkelerde nisbeten başarılı olduğu da hesaba katılırsa, Türkiye'de de denenmemesi için sebep olamazdı.

Sosyal demokrasinin iki yıla yaklaşan iktidarı bu yolda bir deneme oldu. Öyle bir deneme ki, hem tekellemler için bir deneme, hem de geniş çalışan kitleler için bir deneme. Ancak, sosyal demokrasinin iktidar olarak denenmesi ve başarısız kalması, egemen tekellemler için,

son bir «demokratik» aracın daha işlemez olduğu anlamına gelen bir dersle sonuçlanırken, emekçi sınıflar açısından da en ileri burjuva formüllerin bile geçersizliğini kanıtlamıştır. Sonuçta iflâs eden, burjuva politikalarından biri olan reformizm olmuştur. Bilimsel sosyalizm ve genel demokratik güçler için bu, tarihi olarak ileri bir adım ifade eder.

SEÇİM ÖNCESİ GÜNDEME GİREN HESAPLAR

Sosyal demokrasinin tekeli güçler açısından iflâs etmesi, onları mevcut siyasal kompozisyonun çıkaramadığı bir formüle yönlendiriyordu. Bu formül egemen güçlerin çıkışsızlığına son çare olabilirdi. Böyle bir formülle güçler dengesini mutlak anlamda burjuvazi lehine çevirmek mümkün olabilirdi. Dolayısıyla bu formül, hem kendisi bir güç olacaktır, hem de güç kullanacaktır.

Seçimler öncesinde ortaya atılan bu formüle «ara rejim» adı verildi. Adı bu olmakla birlikte, kendisi denenmiş bir faşist yönetim formülü idi. Denenmemiş faşizm formülleri de vardı ama, tekeller bu denenmemiş biçimi (12 Mart hükümetleri gibi) denenmemiş biçimlerin karşısına bir ehveni şer gibi çıkararak, gözlerden saklamak istiyorlardı.

Ara rejim tartışmaları seçimler öncesinde, sadece psikolojik etkiler yaratmakla kalmadı, seçimlere aritmetiksel ifadelerin ötesinde bir önem yükledi. Seçimlerin tekeller için bir çözüm olması beklenmiyordu ama, 14 Ekim'den doğacak bir çözümsüzlük bile, egemen güçlerin öngördüğü ve özlediği çözümlere yol açabilecekti.

CHP yönetimi, kendisini tek demokratik alternatif olarak gören körlüğünden doğan bir tutumla, tekellerin bu demokrasi düşmanı hesaplarını bir seçim yatırımına dönüştürmeyi denerdi.

Ama bunun demokrasiye yararından çok zararı olabilirdi. Çünkü CHP, hem kendisini tek demokratik güç olarak göstermeyi denerken kitlelerin daha ileriye açılan perspektifini daraltıyordu, hem de, «eğer demokratik güç bu ise» kuşkusunun yaygınlaşmasına sebep oluyordu.

SEÇİMLER ÇÖZÜM GETİRMİŞ MİDİR?

Seçimler tekeli güçler için bir çözüm sunmadı. Ama onların umduğu oranda bir «kördüğüm» de yaratmadı. Böylece burjuva demokratik çözümlerin bir süre daha aranmasını zorlayacak eğilimler somutlandı.

Seçimler, varolan durumu saydamlaştırmaktan ileri bir sonuç vermedi. Sosyal demokrasinin pratik olarak iflâs etmişliği sayısal ifade-

sine de kavuştu. Sol güçlerin gerçek kurtuluş dinamikleri olduğu, ama bunun ancak birlik momentinden geçilerek kanıtlanabileceği, hem sayısal, hem de içerik olarak seçim sonuçlarına yansdı.

Dolayısıyla seçimler, mevcut siyasal kompozisyonu büyük oranda korumuş sayılır. Bu kompozisyondan tekelcilere güven verecek çözümler çıkması yine de mümkün olmamıştır. Çünkü onların «siyasal istikrar» dedikleri, yükselen kârlarının düzgün bir tırmanış göstermesi olayı, güvence altına alınabilmiş değil. Bunun için, seçimler hiç olmamış gibi, kendi hesaplarını geliştirmeye devam ediyorlar. Bunun bir gereği olarak, seçimlerin ortaya çıkardığı bazı eğilimleri de denemekten geri durmuyorlar.

Bu eğilimlerin başında AP'nin güçlenişi geliyor. Tekelci sermaye güçlerinin bu geleneksel partisi, eğer mutlak bir iktidar şansına ulaşabilirse, tekelciler için en sancısız çözüm bulunmuş olacaktır. Bu da, AP'nin tek başına iktidar olabileceği şartları hazırlamaktır.

Tekelcilerin bölgesel yığınaklarından ve merkezi örgütlerinden ilk çıkan sesler, bunu doğrular nitelikte oldu. Bir erken seçimden yana olduklarını dile getirdiler. Yani, tek başına bir AP hükümetinden yana olduklarını açıkladılar.

Nitekim onların bu özlemi doğrultusunda çözümlere başlandı. Çoğunluğa dayanan bir AP iktidarına giden yolda bile bir azınlık AP hükümetinin oluşturulmasına geçildi. Kuşkusuz bugün kurulmuş olan AP hükümeti, tek başına bir AP çoğunluğunun hükümeti gibi «istikrar» hükümeti olmayacaktır. Hatta hiç olmayacaktır ve eğer, tek başına AP'nin iktidar olabileceği bir hükümete kadar uzanan süreç tikanır, başka «istikrar» hükümetlerine başvurulacaktır. Bunlara detay düzeyinde yaklaşmakta yarar vardır. Çünkü Türkiye'nin siyasal yaşamında gündemde olan hayati sorunlar, hep bu eksen etrafında geçeceği benziyor.

AP HÜKÜMETİNİN NİTELİĞİ NE OLACAKTIR?

Tekelcilere göre seçimlerde kitlelerin eğilimi, sermayenin özlemleri yönünde somutlanmıştır. Kitleler oylarını AP'de toplayarak «istikrar» istemişlerdir. Yani egemen güçlere göre, milyonlarca çalışan yoksul emekçi, sömürü yükünün altında eziliyor olmasına bakmaksızın, tekelcilerle aynı şeyi istemiştir!

Kitlelerin «istikrar» eğilimini bir AP iktidarına götürmek isteyen tekelciler, bunu bir erken seçim şartına bağlıyorlar ve AP yönetimi de bu özlemi hükümet kurma çalışmalarında ön planda tutuyor. Başka «istikrarıcı» formüllere karşı bu formülü geçerli kılmayı deniyor.

Eğer ekonomik ve siyasal buhrana bu çözüm yolu sunulamazsa, «ara rejim» büsbütün «kaçınılmaz» hale gelecek ve buna herkes «inanmış» olacaktır. Zaten tekeli güçler, buhranın çözümü için düşündükleri yedek formülleri diri tutmayı ihmal etmiyorlar.

Bu arada anılması gereken, kimi solcuların soruna bakış açıları da var. Bunlar, tez elden AP'nin hükümet kurmasını istiyorlar ve onların bu eğilimi CHP'nin bakış açısına yaklaşıyor. Bu solculara göre, eğer AP bir azınlık hükümeti kuracak olursa bu bir çok bakımdan yararlı olacaktır. Bu «yararlar» özetle şunlardır: 1 — AP'nin azınlık hükümeti kurması, Türkiye'de **azınlık hükümetleri** geleneğini başlatabilir. Böylece, siyasal buhranın ileriki aşamalarında CHP'nin azınlık hükümeti kurmasının şartları doğabilir. 2 — Türkiye'nin ağır ekonomik ve sosyal şartlarında AP bir azınlık hükümeti kurarsa, erken yıpranacaktır ve böylece sosyal demokrasi kaybettiği itibarını geri alabilecektir. 3 — Bir AP azınlık hükümeti, tezgahlanan «ara rejim» formüllerini geçersiz kılacak ve demokrasi güvenceye kavuşmuş olacaktır!

Bu yanlış hesabın, bırakalım «Bağdat'ı», Ankara'dan döneceğini görmemek için kör olmak gerekir. AP'nin kuracağı azınlık hükümetinin destekçisi kim olursa olsun ve bu hükümetin perspektifi ne olursa olsun, bunun zararını görecek olan, demokratik güçler ve genel olarak demokrasi olacaktır. Çünkü, AP'nin yönetim olma şartları bellidir ve bu şartların asgarisini sağlaması halinde bile, demokrasi geriyecek, siyasî gericilik yükselecektir.

AP'nin özlediği yönetim şartları bugünden belli olmaya başlamıştır. a) Anayasanın geriye doğru değiştirilmesi. b) Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulması, c) Sıkıyönetimin etkin hale getirilmesi. d) Anarşinin üzerine gitme yönteminin değiştirilmesi ve solun boy hedefi olarak seçilmesi. e) Demokratik örgütlerin kapatılması veya mücadele edemez hale getirilmesi. f) Demokratik hareketi yoketmeyi amaçlayan diğer yasal düzenlemelerin vakit geçirilmeksizin yapılması. i) Özel teşebbüse güven içinde yatırım yapabileceği koşulların sunulması. k) Emperyalizme uyduluk politikasına hız verilmesi. l) Devlet kadrolarına faşist militanların yeniden yerleştirilmesi ve demokrat memur kıyımının derhal ve son hızla başlatılması... vb.

AP azınlık hükümetinin yapacakları, ya da yapmak istedikleri, en dar çerçevesiyle bunlar olacaktır. Tekelci sermayenin, düze çıkabilmek için yapılmasını istediği asgari düzenlemeler de bunlar olacaktır. Buna MHP ve MSP'nin de dünden «evet» diyecekleri aşikârdır.

O halde, böylesi bir hükümetin kurulmasını demokrasi ve demokratik özlere bakımından olumlu bulmak, demokrasiyle kumar oyna-

mak, halkımızın acil çıkar ve istemlerini hiçe saymak demektir. CHP'nin sırtında yumurta küfesi olmayabilir. AP'nin böyle bir hükümet olmaktan ürküp kısa bir süre sonra kaçabileceğini hayal edebilir, ama demokrasi güçlerinin, özellikle sol ve sosyalist güçlerin, bu tehlikeli eğilime ışık tutmaları, demokratik olmayan hükümet formüllerine karşı mücadeleyi yükseltmeleri, zorunlu bir görevdir. Bunun için «sol» adına, CHP'nin taşıdığı eğilimlerde hikmet aramak kimsenin hakkı olmamak gerekir.

Kurulan AP azınlık hükümeti, baskıların biraz daha artması, emekçilerin yaşama koşullarının kötüleşmesi olacaktır. Bunlar beylik tekerlemeler değildir. Bu formül, hayatın cehenneme dönüştürülmesi için bir geçiş formülü olacaktır.

Bu şartlar sağlanabildiği takdirde faşist milliyetçi hareketin bütün azgınlaşacağından, daha yüksek siyasal hedeflere yöneleceğinden ve son çıkış yolunun faşizm olduğunu kanıtlama gayretine hız vereceğinden kuşku duyulamaz. Kısacası, bir AP azınlık hükümeti, mevcut bütün gerici yönelimleri ve özlemleri kendi bünyesinde uzlaştırmaya çalışacak olan yoğun bir gericilik olacaktır.

AP'nin, bütün gerici talepleri kendinde uzlaştırmayı başarıp başaramıyacağı tartışılabilir. Ama demokratik güçler açısından önemli olan, başarmaya çalışacağıdır ve bunu yaparken demokrasinin başına gelecek olanlardır. Bunu bugünden tahmin etmek, sanıldığı kadar da zor değildir. Zaten AP'nin tek başına bu görevin altından kalkamaması halinde bile, kimilerinin umduğu gibi, ufukta CHP'li bir formül de gözükmiyecektir. Derinleşecek olan siyasal buhranın gündeme getirecekleri, çok daha değişik şeyler olacaktır! Erken seçim, ara rejim, «geniş taban» vb...

KARGAŞALIKTAN DEMOKRASİ UMULABİLİR Mİ?

Burada bir başka «sol» eğilime daha değinmek gerekiyor. Siyasal belirsizlikten sol adına yarar beklemek ve küçük burjuvazinin iflâh olmaz hastalığı olarak «cunta»lardan medet ummak..

Bütün umutlarını CHP'ye bağlamış olanlar, CHP'den başka kurtuluş yolu olmadığına kendilerini fanatik biçimde inandırmış olanlar, bu umutlarının sandıkta yenilgiye uğramasından sonra, başka formüllere itibar etmeye başladılar. Çok önem verdikleri, halk hareketini içine hapsedmeye çalıştıkları sandık, onların umutlarını diri tuttuğu sürece çok değerli bir matah olabildiği halde, tersi bir sonuç verdiğinde derhal tu-kaka edilmektedir. Bu, demokrasi, onların işine geldiği sürece iyi, gelmediği sürece kötü demektir.

Sandıktan umudu kesen küçük burjuvanın, gerçek umut olan halk muhalefetinin gelişip başarıya ulaşması yerine, sol cuntalara bel bağlaması tam bir dargörüştülüktür. Her halükârda bu, siyasal perspektifi CHP'ye daraltmak, «varsa yoksa reformizm» demek anlamına gelir.

Sandıktan çıktığı sürece CHP, çıkamadığı sürece asker postallarına sarılıp gelen bir CHP anlayışı, sınıf mücadelesinin deneylerinden de ders almamışa benziyor. Bırakalım 12 Mart'ın bu kafalara sunduğu dersleri, seçim yenilgisinden yeni çıkmış bir CHP'nin değerlendirme'lerinden bile sonuç çıkarmayı başaramıyorlar. CHP içindeki kurultay hesaplaşmasını, kaybolan umutlarını geri getirmek için bir olanak olarak görüyorlardı. Eğer CHP bir «özeleştirici» yaparsa, her şey eskisi gibi yoluna girecek ve demokrasi bu «cañ simidi» sayesinde kurtulmuş olacaktır!

Halbuki CHP yönetimi seçim yenilgisini, büyük ölçüde, gerektiği kadar sağa kayamamış olmasına bağladı. Seçimlerden sağ partiler kârlı çıkmıştır ya, CHP gerektiği kadar sağcı olduğunu kanıtlayamadığı için yenilmiştir! Bu tesbitimizin doğruluğunu, seçim sonrasında Ecevit'in verdiği demeçlerden, altına MHP'nin bile imza atabileceği beyanlarından çıkarmak mümkündür. CHP kurultayının anatomisi bunu doğrulamıştır. Kısacası, toplumsal mücadelenin sıcak deneylerinden, ne CHP ders çıkarabilmiştir, ne de CHP'ye umut bağlamış olanlar.

«ARA REJİM» HESAPLARI BİTTİ Mİ?

Demokratik gelişmelere ve çözümlere kapıları kapamak, derinleşen siyasal buhrandan azami kârla çıkabilmek, tekelci güçlerin önde gelen hesabıdır. Bu nedenle, kendilerine seçimlerin sunmadığı çözümleri gelişmelerden çıkarmayı düşünmektedirler.

Kuşku yoktur ki, tekelciler ekonomik ve siyasal «istikrardan» yadırlar. Aradıkları istikrarı seçimler onlara sadece bir eğilim olarak vermiştir. Ama onlar, eğilimlerle yetinemezler. Bunu somut olgulara dönüştürmek niyetindedirler.

Sermaye güçleri bu niyetlerini en azından bu aşamada, AP ile sınırlı tutamazlar. Çünkü, hem mevcut siyasal kompozisyon, hem de emekçi sınıfların kararlı mücadelesi, bu hesaba çomak sokabilir, tekelci çıkarları herhangi bir aşamada yararlayabilir. Yani, AP eksenini etrafında geliştirilmek istenen süreç, başarısız kalabilir.

Tekelciler bu nedenle, bir yandan AP'li hükümetlerle bir erken seçime varmayı denerlerken, öte yandan da, siyasal buhranın kendilerine

hazırlayabileceği olanaklara karşı tetikte olmayı elden bırakmamaktadırlar. Bu da, seçimler öncesinde başlattıkları «ara rejim» tartışmalarını devam ettirmek olarak kendini gösteriyor. AP. hükümet kurma çalışmalarında bu formülü bir santaj silahı olarak kullanırken, CHP de aynı formülü, AP'ye yönelik hesaplarının gerekçesi haline getirmek istemiştir. Böylece «ara rejim»ciler sürekli bir ilgi ve kabul görme imkânına kavuşmuşlardır.

Siyasal buhran, tekellerin ekonomik buhranından ve bu ekonomik buhran da, emperyalizmin yaşadığı güncel koşullardan bağımsız olmadığı için, önümüzdeki dönemde bu türden formüllerin sıcaklığını koruyacağı muhakkaktır. Bir gün «ansızın gelmesi muhtemel» olanından, her biri «başbakan çapında» değer olan Çankaya vizeli senatörler öncülüğünde «elit» «devlet adamlarından» oluşana kadar, faşist nitelikli çözümler, potansiyel düzeyde her zaman varolacaklardır. AP azınlık hükümetinin başarısızlığı halinde ortaya çıkacak siyasal boşluğun nasıl doldurulacağı konusu, tekellerin sorunudur.

«ARA REJİM»İN FİĞÜRANLARI SAHNEDEDİR

Benzetmek gibi olmasın ama, «yeni FORUM» diye bir dergi çıkarılardan ilerde pekâlâ bir «ara hükümet» çıkabilir. Türkiye'de pek çok kişi «hay eksik olaydı» dese bile, bunlar, gerçekten de eksikliği duyulan, «çaplı devlet adamı» nitelikli adamlardır! Forum dergisi etrafında kendilerini teşhir etmeye devam ediyorlar. Bunlar gerçekten de bulunmaz hint kumaşı niteliğinde ve mutlaka tanımamız ve yakından izlememiz gereken değerli kişiliklerdir!

Bazan çok ayrıntılarla uğraşsalar bile, memleketin —ya da tekellilerin— yüksek menfaatleri konusunda esaslı fikirleri var bu adamların. Örneğin şöyle değerlendiriyorlar kendilerine karşı reva görülenleri:

«Millet ve vatan sevgisinin adı «şovenizm ve sömürücülük» olarak kabul edilmiş, asıl saygı ve bağlılığın, üç yüz yıldır Türkiye'yi ve Türkleri yoketmeye çalışan bir devletin yerine geçen «yeni çarlara» karşı gösterilmesi gerektiği ifade edilmiştir.» (Yeni Forum sayı 3, başyazı).

İşte «çaplı devlet adamı» dediğin böyle olur! Devlet yönetimine gelmeyi düşlemekte ve «yeni çarlar» edebiyatı yapmaktadır. Türkiye'de bu pekâlâ mümkün olabiliyor. Bu «ara adam»ların şeflerinden biri olan Ferit Melen bir zamanlar ne diyordu:«Komünistler iktidara gelip Türk halkını Sibiryâ'ya sürecekler ve Rusya'dan adam getirip Türkiye'yi dolduracaklardı.» (Bolu konuşmasından).

Bunlardan «devlet adamı olmaz» görüşü kesinlikle yanlıştır. Pekâlâ olabilir. Çünkü, bunlar daha «ince» işlere bile akil erdirebiliyorlar. Bakınız Türkiye'nin temel ekonomik sorunları hakkında bunların ne denli derin bilgileri vardır: **«Atatürk'ün akılcı ve pragmatik devletçilik prensibi, Marksist teorisyenlerin, özel sektör, mülkiyet ve hür girişime düşman kafa yapıları yüzünden, şimdiki CHP programına ters bir unsur olarak girmiştir.»** (aynı yer).

Görülüyor ki, önümüzdeki dönemde tekelciler, kendi çıkarlarını, detaylı bir CHP eleştirisi üzerine oturtacaklardır. CHP'nin reformculuğunu ve «marksistliğini» çok bilimsel ölçüleriyle eleştiren bu çaplı devlet adamlarımız, bu görüşleriyle tekelci sermayeyi kurtarmış olacaklar.

Bu adamların izlediği politikanın «millîciliği» de tartışılmaz. Olsa olsa, söyledikleri yanlış anlaşılıyor olabilir. Örneğin şu sözlerini de, belki sizler, bilerek yanlış anlıyacaksınız ama, onlar samimi ve açık olmayı yeğlemektedirler:

«CHP'nin slogancılığı, marksist propagandanın etkisi altında çok acele olarak benimsediği bir çok davaların köksüzlüğü ve yalıtkanlığı, CHP'nin bu kısa iktidar döneminde vatandaşın gözleri önüne serilmiştir. Özel ticarete karşı tutum almanın doğurduğu TANSA Projesi, Köy-Koop teşebbüsü, Halk Sektörü kavramı, somut ve başarılı bir sonuç vermemiştir. Aynı şekilde, yabancı sermaye düşmanlığının körüklediği «millî petrol» kampanyası ve sloganı, bizzat CHP'li sorumlu bakanın ağzıyla, yanlışlığı tescil edilen beyhude bir çaba olmuştur (aynı yer).

Bu çaplı kadro, çıkardığı dergide, yazılan yazılara yazarlarının imza atmamasına mukabil, her sayısında yazar kadrosunu açıklamayı da ihmal etmemektedir. Tıpkı bir bakanlar kurulu listesi gibi. İsimleri bazı hafızalara kazımayı deniyor ve yazarlarına «göreve çağrılmak üzere kapılarının çalınacağı saati» beklemelerini öğütlüyor.

Umutları da oldukça fazla. Çünkü objektif siyasal gelişmeler tam da onların istediği yönde geliyor. Onlarla, onların değerlendirmesi arasındaki şu uyuma ne demeli:

«Azınlık hükümetinin memlekette her an ağırlaşan ve gün geçtikçe ciddiyetini artıran çeşitli meselelere cesaretle göğüs germesi, çözüm getirmesi ihtimali yoktur. Bu, otorite boşluğunu daha çok hissettirecek, meseleleri daha da girift hale sokacak bir formüldür. Demokratik parlamenter sistemin devam ettiği şartlar altında, her an güvensizlik oyu ile alaşağı edilebilecek bir hükümete bugünün kangren olmaya yüz tutmuş meselelerini havale etmeye imkan yoktur.» (Forum, sayı: 3, sf-2)

Demek ki, ara rejimin figüranları için bir AP azınlık hükümeti güvenilir olmayacaktır. Diyelim AP'nin kurduğu azınlık hükümeti ömürsüz

olur. Bu, bir hükümet buhranına yol açar. Siz bundan endişeye kapılsanız bile bizim çaplı figüranlarımız kendilerinden emindirler. Şöyle düşünmektedirler:

«Bu senaryoları daha fazla artırmak mümkün değildir. Bunların hiç birisi gerçekleşmediği takdirde ne olur? Hiç bir devlet hükümete kalmasın, hiç bir uygar toplum, sinesinde bu derece uzun ve bu derece ağır bir anarşi ortamına hoşgörüsüyle daha fazla müsaade edemez. Bunu gönül rızasıyla yapmaya yanaşmayan insanlara, kamuoyunun baskısıyla, bu yolu açacak çareler her halde bulunur. Bunun için herkesin kafasını ve muhayyilesini biraz kullanması yeterlidir.» (yeni Forum, sayı: 3, sf- 2).

Her halde ancak bu kadar açık sözlü olunabilir! Hem demokrasiye gereğinden fazla düşkün olanlara karşı, hem de demokrasinin kurtuluş yolu olmadığını görenlere karşı son derece «samimi» ve «açık sözlü» bir uyarı!

İşte tekelcilerin yedek güçleri bunlar. İsimleri şimdilik kendi dergilerinde «mahfuz»! Derin ekonomik ve siyasal görüşmeleriyle bu aşamada AP hükümetine yol gösterecekler. Ama bu, kendilerinden başkasının bu işleri iyi kavramıyacağını kanıtlamak için olacak.

BIÇAK SIRTINDA BİR DEMOKRASİ

Mevcut siyasal denge içinde bir demokrasi varsa, bu bıçak sırtındadır. Dengeyi daha gerici formüller lehine bozmak için uygun ortamı gözetken tekelci güçlerin siyasal komplolarına karşı her zaman uyanık olmak gerekir.

14 Ekim seçimlerinin ortaya çıkardığı siyasal denge, demokrasiyi bıçak sırtında bir yola sokmuş bulunmaktadır. Bu seçimlerden çok, toplumsal güçlerin çıkar çatışmasının günümüz koşullarında vardıydır. Tekelci sermaye ve onun siyasal güçleri, sıkıştıkları köşede, sınıf çıkmazlarını gittikçe derinleşen ölçüde yaşamak zorundadırlar. Kendileri için soluk getiren en küçük fırsatları bile değerlendirmek zorundadırlar ve demokrasi onların bronşlarına hiç de iyi gelmemiştir.

Eğer demokrasinin kaderi parlamentonun ortaya çıkardığı tablodan çıkarılacaksa, sınıf mücadelesinin esas ve sıcak alanları gözardı edilecekse, gerçekten de tekeller için tek çıkış yolu, baskıcı niteliği ağır basan veya tümüyle baskıcı-faşist rejimler olabilir. Özlemlerinin bu noktaya sıkışıp kalması, sınıfsal çıkışsızlıklarındandır. Bugünkü hükümete de bu yolda bir köprü gibi bakmaktadırlar.

Tekelciler işte bu nedenle, seçimler sonrasının kritik dengesinde, kendilerinin son şansını üretmek istiyorlar. Onların bu plâni, sınıf hareketimizin önümüzdeki günlerde yaşayacağı ve üstesinden gelmek zorunda kalacağı tüm siyasal süreçleri belirli ölçüde etkiliyecektir. Şimdi kesin olarak belirleyebildiğimiz şey, sermayenin demokratik eğilimlere tahammülü olmadığı, gerici çözümlerin dışında kalan çözümlere itibar etmeyeceğidir. Kendi sınıf diktatörlüğünün en etkin silahını faşizmde gören tekeli sermaye, bu hedefine ulaşmaya kadar ve ulaşmasına hizmet eden bütün formüller üzerinde durmayı deneyecektir. Bu formüllerden birini, örneğin AP'nin azınlık iktidarını yeğliyor olması, bu iktidarın yukarıda belirlediğimiz çerçeve içinde bir işleve sahip olacağını bilmesinden ve ummasındandır. Hatta bu formüllerin bazılarında CHP ile uzlaşabileceğini bile, haklı olarak bekliyorlar. Daha geri formülleri, şimdilik kaydıyla sadece şantaj düzeyinde kullanıp, CHP'yi yanına çekmeyi ve asgari hedeflerine ulaşmayı deniyor. Kurltay «hesaplaşmasına» sıkışıp kalan sosyal demokrasi ise, henüz demokratik perspektifini genişletebilmiş ve toplumun asli demokratik dinamiklerine yüzünü çevirebilmiş değil. Tekelci sermayenin önüne engel çıkarmak bir yana, onun asgari amaçlarına bile itiraz edecek durumda değil. Bu nedenle, AP hükümetine göz kırıyor.

PARLAMENTO İÇİNDE KALAN HESAPLAR SINIRLIDIR

Buraya kadar genel çerçevesinden özetle sözedebildiğimiz gelişmeler, hayatın çok yönlü zenginliğinden değil, parlamento mozayiginden aldığımız sonuçlardır. Gerçekten de çözüm salt bu sınırlar içinde arandığında, demokrasi güçlerinin umutlu olması için bir neden yoktur. Çünkü siyasal mücadelenin bu odağına, henüz güçleriyle varabilmiş değildirler. Üstelik, bu çerçevede kalındıkça, çözümün burjuva demokratik perspektifi de kalmamıştır.

Bunun başlıca sebebi, burjuva yönetim biçimlerinin kitlelere kabul ettirilebilecek her hangi bir biçiminin kalmamasıdır. MC deneyleri yaşanmış ve iflâs etmiştir. Sosyal demokrasinin iktidarı yaşanmış ve iflâs etmiştir. Dolayısıyla burjuva demokratik nitelikli sayılabilecek bütün alternatifleri iflâs etmiştir. Sonuç burjuva siyasal güçlerin çıkışsızlığı olarak somutlanmıştır. Bu, demokrasinin değil, sermayenin ve siyasal gericiliğin çıkışsız kalmasıdır.

ÇÖZÜM EYLEM ALANLARINDAN GEÇMEKTEDİR

Burjuva parlamenter platformda çözümsüzlük gibi görünen şey, emekçi sınıfların katıldığı alanlarda çözüm bulmaktadır. Sol ve sosyalist güçlerin birliği, sınıf mücade-

lesini, hapsedilmek istenen yerden gerçek eylem alanlarına kaydıracak ve çözüme yaklaştıracaktır.

Demokrasiye ciddi tuzaklar hazırlanıyor. Parlamento ilişkilerinden çıkacak olan en ileri formül bile yeni bir MC olmaktan ileri gidemiyor. Tekelci güçler her ne pahasına olursa olsun kararlı görünüyorlar. Devrimci-demokratik halk hareketini baskıyla boğmak ve çıkarlarını belli bir süre için bile olsa, tehlikelerden korumayı plânlıyorlar.

Seçimler, sosyal demokrasinin tarihi yalpalamasının faturasını en ağır biçimde demokratik halk iktidarı güçlerine, yani emekçi sınıf dinamiklerine ödetti. Ancak bunu, sadece parlamenter plânda yapabildi. Yani, demokrasinin organize sınıf güçleri, gerçek ağırlıklarını sandığın siyasal ve sayısal sonuçlarına aksettiremediler.

Ama mücadele, her zaman belirttiğimiz gibi, sandıkla sınırlı değil, hatta sandığa hiç bağlı değil. Bu nedenle sosyalist ve demokratik hareketin esas gücü, sınıf mücadelemizin sıcak alanlarında kendini gösterecektir veya göstermelidir. Potansiyel ya da aktif, demokrasi güçlerinin sanıldığı kadar zayıf olmadığı görülmüştür, bundan böyle de görülecektir.

Ama sınıf muharebelerinin daha zor geçitleri bekliyor emekçi halk güçlerini. Sosyal demokrasinin iflasından doğan ve sol barikatlara yığılması beklenen sosyal devrim ordusunun bütünü örgütleyememiş olmak, bu güçlerin bütünlüğünü uyumlu bir mücadeleye sokamamış olmak, demokrasi güçlerinin önünde duran başlıca engeldir. İlk elden aşılması gereken bu engeldir. Bilimsel sosyalist hareket, emekçi halk muhalefetinin cazibe merkezi haline getirilmedikçe, önümüzdeki siyasal süreçleri emekçi yığınlar lehine etkilemek ve belirlemek mümkün olmayacaktır.

Burada baş görev bilimsel sosyalist güçlere düşmektedir. Bilimsel sosyalizm çerçevesinde olmak, genel hatlarıyla bu niteliği taşıyor olmak, doğru politikalar gütmek için, her zaman yeterli olmamaktadır. Bunun birçok örneğini Türkiye sosyalist hareketinden görmüş olmamız gerekir. Siyasal öngörülerini, hayatın canlılığı kadar geniş tutmayı başaramıyan bilimsel sosyalistlerin, niteliklerine lâyık başarılar elde edemedikleri çok görülmüştür.

O halde, sol güçlerin siyasi mücadelede belirleyici bir düzeye yükselmeleri, en başta bilimsel sosyalistlerin doğru politik hedefler etrafında birleşmelerini, bu birliği örgütsel ve eylem planında somutlamalarını zorunlu kılmaktadır. Kimi subjektif ikelliklerin çengeline takılıp sekterleşenlerin, gereken dersleri, 14 Ekim seçimlerinden olsun, çıkarılmış olmaları gerekirdi. Sabırla bu uğurda mücadele edenlerin, bunu

beklemek hakları vardı. Yoksa siyasetin dokusu, bu türden kördüğüm-
lere tahammül etmiyor. Onları aşarak, arka plana atarak yürüyor. Yürü-
rümeye devam edecektir.

Ne ki, sosyalist güçlerin birlik sorununu çözmeleri, böylesi ken-
diliğinden gelişmelerden doğmayacaktır. Özverili çabaları gerektire-
cektir. Buna ters düşenlerin, kendi niteliklerine gölge düşürdükleri gö-
rülmalıdır.

Hayatın somutluğunun insan bilinciyle sınırlı olmadığı, bilimsel ola-
rak doğrulanmıştır ve bu doğruya en çok bilimsel sosyalistlerin itibar
etmesi gerekir. Lâfa geldiğinde gerçeğin somutluğunu tekrar edip du-
ran, ama iş tutum almaya geldiğinde kendi bilincinin ve niyetinin üret-
tiklerini somutluk gibi göstermeye çalışan ve bir süre sonra da buna
kendisi inanan, somutluktan ürkmeye, korkmaya başlar, bu somutluk
kendisinin yenilgisi olsa bile!..

14 Ekim seçimlerinin topluma çıkarılacak bir faturası yoktur. Yani
siyasal tercihlerin genel blâncosu bize, toplumsal değil, sınıfsal eği-
limlerin ipuçlarını veriyor. Topyekûn tüm sınıfların, bazı tarihi durum-
larda ortak bir eğilim gösterdikleri de olur. Ama bunun içinde bile, sı-
nıfların farklı konumları ve yönelimleri olduğunu gözardı etmek, politik
körlüğün daniskası sayılmalıdır.

Seçimler öncesinde dergimizin sayfalarında yaptığımız bir değer-
lendirmede, seçimlerin demokrasi güçlerinin birliğine hizmet etmesi ge-
rettiğinden sözemiştik. Bu ne ölçüde gerçekleşmiş ise, seçimlerden sol
güçler de o ölçüde kazançlı çıkmış sayılmalıdırlar.

Seçimler öncesinde Devrimci-Demokratlar'la Türkiye Sosyalist İş-
çi Partisi'nin gerçekleştirdiği işbirliği, sosyalist ve demokratik hareke-
tin önündeki birlik perspektifini güçlendiren önemli ve tarihi bir adım
olmuştur. Buna ek olarak, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Birlik-Daya-
nışma örgütleriyle yerel çerçevede kotarmayı başardığı sınırlı işbirlik-
leri, seçimlerin birliğe hizmet eden göstergeleri olmuştur.

Kuşkusuz bunlar sevindirici gelişmelerdir. Ama yeterli görülmesi
mümkün değildir. Geliştirilip pekiştirilmesi, bu platformun öteki asli
güçlerini, kuruluş ya da kişiler olarak, kucaklaması gerekir. Seçimlerin
açtığı ve somutladığı birlik perspektifini ilkesel temellerinden ayrılmak-
sızın güçlendirmek, bu birliği kalıcı ve uygulanabilir bir programa ka-
vuşturmak, ve tüm halk güçlerini bu program etrafında toplamak, sınıf
mücadelemizi güçlendirecektir. Önümüzdeki dönemde, bunun dışında
izlenecek başka yol da yoktur.

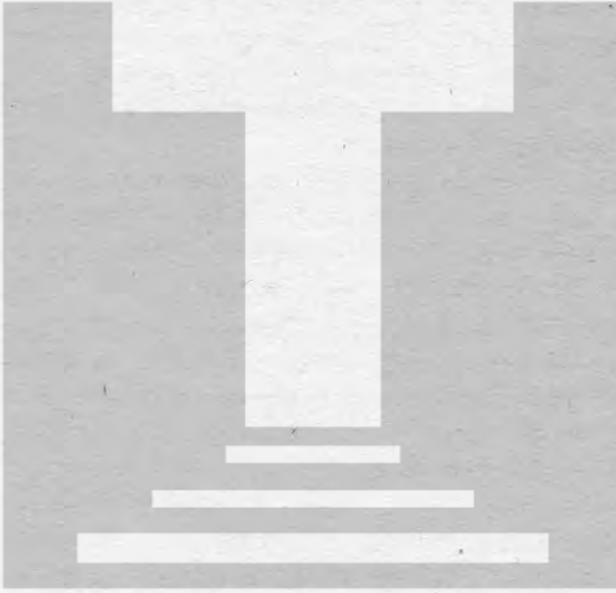
Sol güçlerin birliği eylem alanlarında pekişip daha homojen ve ide-
olojik kapsamı olan birliklere doğru gelişecektir. Er veya geç, şu ya da

bu yoldan, işçi sınıfı hareketinin politik birliğine varılacaktır. Bunun şimdiden belirlenmiş adı, sosyalist birliktir. Bugünden atılan her adım, bu siyasal öngörümüzü doğrular niteliktedir.

Bu adımlar daha sık atılmalı, yükselen niteliklere doğru atılmalı, genişleyen, çoğalan güçlerle atılmalı, siyasal hattımızın doğrulanmış politik ilkelerinden vazgeçilmeksizin atılmalı. Ama mutlaka atılmalı.

Tekelci zümrelerin sınıf politikası, demokrasiyi, bulunduğu yerden gerilere çekmeye çalışacaktır. Bunun için bütün kombinezonları deneyecektir. Güçlerini merkezileştirecek, giderek tahrip gücü yüksek silahlara başvuracaktır.

Buna karşılık emekçi sınıf hareketimiz, kendi mücadele birliğini, örgütsel birliği ile güçlendirerek karşı koyacaktır. Ve bu mücadele parlamenter çözümleri de hesaba katarak, ama esas itibariyle çözümü sosyal sınıf ve zümrelerin bütün güçleriyle mevzilendikleri, esas mücadele alanlarına bağliyerek geliştirecektir.

TÜSTAV

İnsanlığın Umudu Ekim Devriminin Meyvalarıdır

7 Kasım 1979. Ekim Devrimi'nin 62. yıldönümünü bir kere daha kutluyoruz. Sadece kutlamakla yetinmiyor, bu Devrimin önümüze koyduğu görevlerin bilincini de yükseltiyoruz. Dünyaamızın sıcak noktaları giderek çoğalmaya, «soğuk savaş» tahrikçileri eylemlerine yeniden hız kazandırmaya başladılar. Bunun sebebi, emperyalizmin uğradığı bir dizi yenilgilerde aranmalıdır. Ancak barışa karşı girişilen bu cüretkâr saldırılara, dünya barışsever güçlerinin barış taarruzları eşlik ediyor. Salt-II'yi izleyen günlerde Sovyet Barış politikası, silahsızlanmanın yeni önerilerini emperyalizmin karşısına çıkarıyor ve onun dünya üzerindeki etkinliğini daraltıyor.

Barışın, halkların geleceği üzerinde kara bulutlar gezdirmek isteyen emperyalist-militarist güçlerin hevesleri ne denli yüksek olursa olsun, bu heyecan dalgası, barış güçlerinin güven duvarına çarparak dağılmaya mahkûmdur. Halklar, Ekim Devrimi'nin tarih sahnesine sürdüğü ve sürekli olarak güçlendirdiği emekçi dinamiklere umut bağlamıştır ve bu umudun hiç bir zaman boşa çıkmayacağı anlaşılmıştır. 62 yılda dünya devrimci güçlerinin ulaştığı yer, dünyayı savaş batağına çekmek isteyen güçlere göre çok daha iç açıcı ve güven vericidir. İnsanlığın umudu, Ekim Devrimi'nin meyvalarında somutlanıyor. APN Devrim'in 62. yıldönümü için şu değerlendirmeyi yapıyor:

İLKE

«SBKP MK'nin Ekim Sosyalist Devrimi'nin 62. yıldönümü öncesinde Sovyet halkına ve dünya halklarına yaptığı çağrılar, barışın güçlendirilmesi düşüncesinden barışsever insanlığın bugün emperyalizm, hegemonyacılık ve gerginliğin köruklenmesi tutumlarından hareket etmeye yeltenenlerden daha güçlü olduğuna ilişkin inançlardan kaynaklanıyor.

«Ekim Devrimi'nden sonraki altmış yılda Sovyet halkı, sosyal eşitlik toplumunu kurdu. Sovyet halkı, reel sosyalizmin nimetlerine ve başka halklarla iyi ilişkilere değer veriyor. Sovyetler Birliği, barışçı politikasının

da Lenin tarafından ileri sürülmüş olan toplumsal düzeni farklı devletlerin barış içinde yaşaması düşüncesinden, gerginlik yumuşamasının, uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanma ilkesinin pekiştirilmesine, silahlanma yarışının durdurulması, nükleer silahın ve yeni kitlesel imha silahı tür ve sistemlerinin üretiminin ebediyen yasaklanması isteğine ulaştı.

«Sovyetler Birliği, bunu yaparken insanlığın ortak davası olan barışın korunması, uluslararası işbirliği ve sosyal ilerleme davasına büyük ya da küçük diye ayırmaksızın her halkın katkıda bulunabileceği ve bulunması gerektiği inancından hareket ediyor. Çünkü barış bölünmez, ve herhangi bir hegemonyacının elinde oyuncak olamaz, militaristlere ipotek verilemez ve dünya egemenliği kurma planlarında milyonlarca insanın hayatı üzerine hesap yapan manyaklar için atış poligonu olamaz.

«Sovyetler Birliği'nde savaş propagandası kanunla yasaklanmıştır. Ekonomik potansiyelin geliştirilmesini ve bu temel üzerinde halkın refahının yükseltilmesini amaçlayan barışçı emek, Komünist Parti ve Sovyet Hükümeti'nin barışsever dış politikasını pekiştiriyor. SBKP MK'nin, toplumsal üretimin mükemmelleştirilmesine, ülke zenginliklerinin akılcı biçimde kullanılmasına, bilimsel-teknik ilerlemenin hızlandırılmasına, halk tüketim malları üretiminin artırılmasına etkin şekilde katılma çağrıları işçilere, köylülere ve halkçı aydınlara seslenmektedir.

«Hiç kimseye saldırmaya hazırlanmayan Sovyet halkı, barışçı emeğinin dışardan gelecek her türlü düşmanlığa karşı ülkenin savunma gücüyle sağlam şekilde korunacağı, anti-emperyalist mücadelenin çözümlenici gücü, barışın, demokrasinin ve sosyal ilerlemenin kalesi olan dünya sosyalist sisteminin büyümekte ve güçlenmekte olduğu inancıyla yaşıyor. SBKP MK, sosyalist ülkelerin birlik ve dayanışmasını ilerde de güçlendirme çağrısında bulunuyor.

«Bu tutumdan hareket eden Sovyetler Birliği, Varşova Paktı iştirakçisi ülkelere danıştıktan sonra, Batı Avrupa'ya yeni orta menzilli nükleer araçlar yerleştirilmemesi koşuluyla SSCB'nin batı bölgelerinde bulunan orta menzilli nükleer araçların sayısını şimdiki düzeye oranla azaltmaya hazır olduğunu belirtti. SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyum Başkanı L.İ. Brejnev, DAC'nin 30. yıldönümü münasebetiyle Berlin'de yapılan törenlerde Orta Avrupa'daki Sovyet askerlerinin sayısını tek yanlı olarak azaltma kararını açıkladı. Bir yıl içinde DAC topraklarından 20 bin Sovyet askeri görevlisi, bin tank geri çekilecek. Avrupa ve dünya kamuoyu, bu iyiniyet jestini günümüzün en ciddi sorununa sorumlu ve yapıcı bir yaklaşım örneği olarak değerlendirdi.

«SBKP MK'nin çağrıları, barışın güçlendirilmesi sorununu ulusal egemenlik, toprak bütünlüğü, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının

özgürlüğü ve bağımsızlığı sorunlarıyla birleştiriyor. Çağrılarda, sosyalist Vietnam'ın, Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin kahraman halkıyla, bağımsız demokratik Kamboçya, Demokratik Afganistan Cumhuriyeti halklarıyla dayanışma ifade ediliyor.

«SBKP MK çağrıları, Sovyetler Birliği'nin enternasyonalist tutumlarını doğruluyor. Bu çağrılar, Zimbabve, Namibia ve Güney Afrika halklarının sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı mücadelesinin desteklenmesini belirtiyor. Latin Amerika halklarının emperyalizme karşı yürekli mücadelesini, Nikaragua halkının iç gerici ve emperyalizm güçlerine karşı kazandığı zafer, Şili halkının faşist gericiğe karşı özverili mücadelesini selamlıyor. İsrail saldırısının sonuçlarının ortadan kaldırılması, Arap düşmanı ayrılıkçı antlaşmalara karşı mücadele ve Yakın Doğu'da adil ve sağlam barışın kurulması şimdi tüm dünya halklarının meselesi oluyor.

«SBKP MK yaptığı çağrılarda, proletarya enternasyonalizminin ileride de tüm dünya komünistlerinin birlik ve dayanışması için temel ve uluslararası işçi sınıfının denemiş ve güçlü bir silahı olacağı yolundaki inancını ifade ediyor.

«İnsanlık günümüzde barışçı geleceği uğrunda mücadelede üç devrimci gücün, dünya sosyalizminin, uluslararası proletaryanın ve ulusal-kurtuluş hareketinin karşı konulmaz birliğine sahiptir. SBKP MK, tarih içinde oluşmuş olan bu birliği, barışın ve halkların güvenliğinin güvencesi olarak güçlendirmeye çağırıyor.»

TÜSTAV

Askeri Yumuşama Zamanın Gereğidir

L. Brejnev'in, Avrupa'nın güvenliğine ilişkin olarak yaptığı silahsızlanma önerilerinin somutluğu, halkların barış özlemlerine yeni güvenceler aşılarken militarist çevrelerde telaş yarattı. Çünkü, bu önerilerle, SSCB'nin barış politikasındaki samimiyetine ve kararlılığına karşılık, emperyalistlerin komplocu ve manevracı yüzleri daha çok açığa çıktı. SSCB Savunma Bakanı D. Üstinov'un Sovyet önerilerini genişçe yorumlayan görüşlerini yayınlıyoruz.

İLKE

D. USTİNOV

(SBKP MK Politbüro Üyesi,
SSCB Savunma Bakanı,
Sovyetler Birliği Mareşali)

Yeni, barışçı Sovyet önerisi uluslararası dikkat merkezinde bulunuyor. SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyum Başkanı yoldaş L.İ. Brejnev'in DAC'yi ziyareti sırasında ileri sürdüğü öneriler, hükümetler, siyasi partiler, toplumsal örgütler ve geniş kamuoyu tarafından aktif biçimde tartışılıyor. SBKP MK Politbürosu, SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu ve SSCB Bakanlar Kurulu belgesinde belirtildiği gibi, bu öneri, «silahsızlanma yarışındaki yeni hamleyi önleme, gerçek silahsızlanma yoluna çıkma, yumuşamanın ve barış içinde birlikte yaşamamanın sonuçlarını koruma ve çoğaltma olanağı verdi.»

Sovyet önerileri, tüm Sovyet halkının, sosyalist topluluk ülkeleri halklarının ve ilerici dünya insanların geniş takdirini ve içten desteğini kazandı. Bu önerilerin gerçekleştirilmesi, öncelikle politik yumuşamanın askeri yumuşamayla tamamlanması, toplumsal düzenleri farklı devletlerin barış içinde bir arada yaşama ilişkilerinin güçlendirilmesi için elverişli olanakların yaratılması açısından, büyük öneme sahip olabildi. Bunu, çok çeşitli ülkelerin tanınmış siyaset ve devlet adamları belirtiyorlar.

Bununla birlikte SSCB'nin girişiminden hoşlanmayan güçler de ortaya çıktı. Öncelikle ABD, Federal Almanya ve Büyük Britanya yönetici çevreleri bu öneriye somut bir yanıt vermekten kaçınmak, gerek Sovyetler Birliği'nin attığı yapıcı adımların, gerekse Sovyet önerilerinin önemini azaltmak arzusundalar. Bu çevreler, sosyalist topluluk ülkeleriyle birlikte askeri yumuşama sorunları üzerinde somut bir çalışma yapmak yerine, propaganda muharebeleri yapmak ve bunların ardına gizlenerek, barış davasına düşman emellerini gerçekleştirmek isterlerdi. Aslında bu çevreler, dünya kamuoyunu, öncelikle de Batı Avrupa ülkelerini, sağduyuya aykırı olarak, NATO blokunun Batı Avrupa'da silahlanma yarışını hızlandırma doğrultusunu sürdürmek ve bu bölgeye nitelik olarak yeni Amerikan roket-nükleer sistemleri yerleştirmek zorunda olduğuna inandırmaya çalışıyorlar.

Kanıt gösterme zahmetine girmeyen ve zaten kanıtları bulunmayan NATO yönetimi, gerçekleri çarpıtırken, bu saldırı blokunun pek çok silah türü bakımından Varşova Paketi'ne üye devletlerden «geri bulunduğu», orta menzilli araçlardaki «tehlikeli» orantısızlıkları ve Sovyetler Birliği'nden gelen «askeri tehdidin arttığını» ileri sürüyor. Bu kanıtların hiçbirini yeni değildir. Burada bir sav değil, yalan söz konusudur. Militarist çevreler, silahlanma yarışında yeni bir tura başlamaları gerektiğinde hep bu yalana başvurmuşlardır.

Sovyetler Birliği'nin askeri doktrininin özünü ve temellerini son derece açık biçimde tanımlayan yoldaş L.İ. Brejnev'in açıklamasını bütün dünya biliyor. L.İ. Brejnev şöyle demişti: «Biz askeri üstünlük istemiyoruz. Herhangi bir devleti ya da devlet grubunu tehdit etmek, hiçbir zaman niyetlerimiz arasında yer almamıştır. Bizim strateji doktrinimiz, sadece savunma amacına sahiptir.» Ülkemizin Savunma Konseyi, Başkanı'nın bu özlü formülünde, Komünist Partisi'nin ve Sovyet Devleti'nin savunma alanındaki genel doğrultusu ifade edilmiştir.

Sovyetler Birliği, Büyük Ekim Devrimi'nden başlayarak tüm tarihi boyunca bu savunma doktrinini sıkı sıkıya ve sürekli olarak izlemiş ve izlemektedir. Sovyet egemenliğinin ilk yıllarından itibaren, iç savaş ve yabancı askeri müdahalesi yıllarında, elimizde silâh, sosyalist kazanımlarımızı çok sayıda düşmana karşı korumamız gerekti. O yıllarda askeri politikamızın temelleri atılmış ve savunma karakteri belli olmuştu. Büyük Anayurt Savaşı sırasında Sovyet halkı, faşist işgalcilere karşı özgürlüğünü ve bağımsızlığını kahramanca korudu. O zamanki askeri doktrinimizin savunma karakterini kanıtlamaya gerek yok. Vatanını savunan Sovyet halkı ve onun silahlı kuvvetleri saldırganı tam bir bozguna uğrattılar ve zaferin kazanılmasına, dünya halklarının faşist köle-

likten kurtarılmasına çözümleyici katkıda bulundular. Ancak bu zafer bize 20 milyon Sovyet yurttaşının hayatına mal oldu. Bunu unutamayız.

İkinci Dünya Savaşı'nın ağır deneylerini, elbette ki, silahlı kuvvetlerin kurulmasında ve mükemmelleştirilmesinde, göz önünde bulunduruyoruz. Büyük Anayurt Savaşı'ndan sonra da askeri politikamızı önceden olduğu gibi, barışseverlik ve sosyalist vatanın etkin savunma gücünü sağlama gereği belirliyor. Sovyet askeri doktrininin savunma karakteri 24. ve 25. SBKP kongreleri kararlarında açıkça ifade edilmiş, ülkemizin anayasasında da yasal yönden sağlama bağlanmıştır. Sosyalist kazanımların, halkımızın barışçı emeğinin, Sovyet Devleti'nin ve müttefiklerinin egemenlik ve toprak bütünlüğünün korunması, Sovyet savunma doktrininin temelini oluşturur. Gerçek budur ve tartışılmaz. Hiç kimseye gerçeği çarpıtma hakkı verilmemiştir.

NATO askeri yöneticilerinin, silahlı kuvvetlerimizin gücü ve savaş açmayı göze alacak bir saldırganı yenebilme yeteneği üzerine bahanelerle, Sovyet askeri doktrininin savunma karakterini çürütmeye çalışmaları sonuçsuz kalmıştır. Bu yöntem yeni değildir. Ama ileri tutar tarafı yoktur. Sovyetler Birliği'nin hiç kimseye karşı silahlı saldırıya hazırlanmadığını ve hiçbir zaman böylesi bir saldırıda bulunmayacağını bütün dünya bilir. Sovyet ordusunun ve filosunun, hangi savaş aracını ve yöntemini kullanırsa kullansın, herhangi bir saldırganın hücumunu geri püskürtmeye, gerçekten her an hazır bulunduğu hususunu da tüm dünya bilmektedir. Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist topluluk ülkelere karşı girişilecek bir saldırı cezasız kalmayacaktır. Bunu bütün açıklığıyla söylüyoruz.

Savaşın günümüz koşullarında insanlık için ne anlama geldiğinin Sovyet yönetimince açıkça anlaşılması, SSCB'nin etkin tutumunu önceden belirleyen unsurdur. Şimdi barış içinde bir arada yaşamının başka akıllıca bir alternatifi yoktur. Barış içinde birlikte yaşama ilkeleri, devletlerarası ilişkiler uygulamasına giderek daha geniş şekilde yerleşiyor. Sosyalist topluluk ülkelerinin girişimiyle Avrupa Genel Konferansı toplandı ve Avrupa halklarının bir tür güvenlik misakı, barış içinde yaşama misakı olan Sonuç Belgesi'ni kabul etti. Nükleer silah denemelerinin tamamen ve genel olarak yasaklanması, radyolojik ve diğer bir dizi silahların yasaklanması amacıyla yapılan görüşmeler, SSCB'nin etkin katılımıyla sürdürülüyor. Nükleer silah üretimini durdurmaya, tüm silah yedeklerini yavaş yavaş azaltmaya, devletlerin uluslararası hukuksal ve politik güvenlik garantilerini güçlendirmeye çalışıyoruz. Bunu yaparken nükleer enerjinin sadece barışçı amaçlarla kullanılması amacını izliyoruz. Sovyetler Birliği, kimyasal silahların yapılmasına, üreti-

mine ve biriktirilmesine son verebilecek, bu silahın yedeklerinin yok edilmesini sağlayabilecek ve yeni kitlesel imha silahı tür ve sistemlerinin yapımını yasaklayacak antlaşma ve sözleşmelerin hazırlıklarının hemen bitirilmesinde ısrar ediyor. Bu soylu amaçlara ulaşma mücadelesinde Sovyetler Birliği, diğer sosyalist ülkelerle sıkı işbirliği yapıyor.

Sovyetler Birliği ve ABD tarafından imzalanan stratejik saldırı silahlarının sınırlandırılması antlaşması, (SALT-2) uluslararası durumun istikrara kavuşturulmasında önemli bir rol oynayacaktır. Bu antlaşmanın sürecinde ABD, pekçok kararsızlık gösterdi ve zikzaklar çizdi. Ancak, sonuçta antlaşma imzalandı. Bu antlaşma en büyük iki nükleer devletin çıkarlarının titizlikle tartılmış dengesidir. Aynı zamanda SALT-2 antlaşması, bütün halkların barışçı emellerine de uygun düşmektedir.

Sovyetler Birliği, SALT-2 antlaşmasının imzalanmasıyla birlikte, SSCB ve ABD'nin eşitlik ve eşit güvenlik ilkesine uygun olarak, stratejik silahlar alanında anlamlı ve önemli niceliksel azaltmalar ve niteliksel sınırlamalar sağlayabilecekleri görüşmeleri sürdürme konusunda anlaşmaya varmış olmalarına birinci derecede önem veriyor. Bu yolda yeni yapay tikanıklıkların ortaya çıkmaması ve anlaşma sağlamak için harcanan çabaların karşılıklı, sürekli ve aralıksız olması önemlidir.

Ancak bir soru ortaya çıkıyor: Son zamanlarda ABD meseleyi nereye götürüyor, onun SALT-2 antlaşmasından sonra uygulamada attığı adımlar, SALT-3 ulanağını uzaklaştıracak ve Sovyet-Amerikan ilişkilerini güçleştirebilecek ciddi karışıklıklara neden olmayacak mıdır? Haklı bir soru. Çünkü ABD tarafından yön verilen NATO blokunun saldırganlığının arttığı ve dünyanın çeşitli bölgelerinde, ABD'nin askeri hazırlıklarının hız kazandığı meydandadır.

ABD yöneticileri, söze gelince, devletler arasında barışçı işbirliğinin geliştirilmesinden, gerginliğin yumuşatılmasından ve onun askeri yumuşamayla pekiştirilmesinden yanaymış gibi görünüyorlar. Ancak yaptıkları işler genellikle bunun tam tersini gösteriyor: Korku ortamını körüklüyorlar, silahlanma yarışını teşvik ediyorlar ve açıkça savaş hazırlıkları yapıyorlar.

ABD Savunma Bakanı H. Brown, ABD'nin amacının, 80 yıllarının ortalarına doğru Varşova Paketi'na üye devletler karşısında NATO'nun askeri üstünlüğünün sağlanması olduğunu açıkça ifade etti. Bunun yanısıra ABD'nin emrine «garantili imha potansiyeli» veren nükleer üstünlüğün söz konusu olduğu da, bir ayrıntı olarak belirtiliyor.

ABD'de, Sovyetler Birliği toprakları üzerindeki askeri tesislere, stratejik araçlarla «belirli koşullarda koruyucu darbe» indirmenin yararları konusundaki tartışmalar, yakın zamanlarda başladı ve hızlandı. Stra-

tejik nükleer kuvvetlerin ve bu kuvvetleri yönetme araçlarının günümüzdeki durumunda sorumlu kişilerin böylesi darbelerle nasıl niyetlenebildikleri pek anlaşılıyor, çünkü bu darbelerin ardından kaçınılmaz şekilde güçlü karşı darbelerin geleceği, gün gibi ortadadır.

Sovyetler Birliği'nin bu türden açıklamalara nasıl bir tepki göstermesi gerekir? Yüksek mevkilerdeki ABD temsilcilerinin «şimdi bütün dünyanın NATO'nun ilgi alanına girdiğine» ilişkin iddaları nasıl karşılanmalıdır? Asker uzman olmasa bile, herkes bunların basit sözler olmadığını anlar. Bu sözlerin ardında, somut planlar, SSCB'yi ve müttefiklerini hedef alan savaş hazırlıkları, gerici, emperyalist çevrelerin yayılmacı ve hegemonyacı politikası bulunmaktadır.

ABD silahlı kuvvetleri, bu saldırı emellerine ve muhtemel bir düşmana «koruyucu darbe» indirme hususunu içeren askeri doktrine uygun olarak kuruluyor: Hareket gücü yüksek «MX» roket komplekslerini kurma programı gerçekleştiriliyor; bu yılın Ekim ayından beri ABD Deniz Kuvvetleri'ne yeni «Traident-1» roketini taşıyan stratejik anlamda roket denizaltıları katılmaya başladı; 2 600 km. menzilli, kanatlı roketlerin denemeleri tamamlanıyor ve silahlar arasına katılmaya hazırlanıyor; «Minuteman» kıtalararası roketleri için daha kuvvetli nükleer mermilere sahip yeni başlıkların yapım çalışmaları bitirmek üzere, «yeni etki» ilkelerine dayanan kitlesel imha silahının yapımı yoğun biçimde sürdürülüyor.

ABD, stratejik görevlerin yerine getirilmesi için öngörülen yeni orta menzilli silah sistemlerinin yapımını ve Sovyetler Birliği'yle diğer sosyalist ülkelerin sınırlarına yöneltilmesini birbirine paralel olarak planlıyor. Batı Avrupa'ya, yaklaşık 600, kanatlı roketin ve «Pershing-2» balistik roketinin yerleştirilmesi tasarlanıyor. Bu planın gerçekleştirilmesi, sadece Batı Avrupa'da halen mevcut olan ABD'nin ileri üslenme araçlarının ve Büyük Britanya ve Fransa'nın Sovyetler Birliği'ni hedef alan araçlarının yaklaşık 1500 birimini takviye etmek değil, aynı zamanda bu suretle Avrupa'daki stratejik durumu NATO'nun yararına değiştirmek amacını izleyebilir ve bu ABD'ye oranla Sovyetler Birliği'ni zarara sokabilir. Amerikan stratejik nükleer kuvvetlerinin gücünün artmasına yol açabilir ve Sovyetler Birliği'ni gerekli karşı önlemleri almak zorunda bırakabilirdi.

NATO çevrelerinde, Avrupa'ya orta menzilli nükleer araç yerleştirme planını «yeterli düzeyde silahlanma» ve silahların «modernleştirilmesi» olarak gösterme denemelerine girişiliyor. Gerçekten de Amerikan stratejisi modernleşiyor ve daha saldırgan hale geliyor. Yoldaş L.İ. Brejnev'in söylediği gibi, Avrupa barışı binasının altına, bu binanın te-

meline konmuş bir mayın olan silah sistemleri, Amerikan stratejisine uygun hale getiriliyor. Şu anda Avrupa'da üç milyonu aşan NATO bloku silahlı kuvvetlerinin sayısı artıyor. Yönetim ve etkileme sistemi mükemmelleştiriliyor. Bundan başka, tüm silahlı kuvvetler çeşitlerinin ve asker türlerinin yeni silahlarla donatılması hızla gerçekleştiriliyor. Bunun durumlarında Avrupa'ya gönderilmesi düşünülen ABD askerleri için Batı Avrupa devletlerinin topraklarında büyük silah ve teknik araç yedekleri oluşturuluyor. Hava ulaştırma ve hava indirme kuvvetlerinin savaş olanakları artırılıyor.

Avrupa bir istisna değildir. ABD'nin Japonya'daki askeri varlığı da büyüyor. NATO'da Çin'e modern silahlar verme olasılığı ele alınıyor, Pekin'in komşu devletleri hedef alan askeri hazırlıkları teşvik ediliyor. Yakın Doğu'da ABD'nin koruyuculuğunda İsrail, Mısır ve diğer bazı ülkelerin iştirakiyle yeni bir saldırgan birlik kurma denemelerine girişiliyor. «Cezalandırma işlevlerinin» yerine getirilmesi için yüz binlik «yıldırım ordusu» kurma işi tam hızla ilerliyor. ABD, Hint Okyanusu bölgesinde sürekli olarak faaliyet gösteren filosunu genişletiyor ve bu bölgedeki devletlerin protestolarını gözardı ediyor. Görüldüğü gibi, olgular, var olmayan «Sovyet askeri tehdidi» arkasına gizlenen, NATO'nun ve ABD'nin Sovyetler Birliği'ni hedef alan silahlarını sürekli olarak artırdıklarını gösteriyor.

ABD'nin NATO blokuna dayattığı kararların temelinde, emperyalist politikanın gerçekleştirilmesinde başlıca araç olarak, kuvvete dayanma hesabı yatıyor. Sadece ABD ve SSCB arasındaki ilişkilerin istikrarını yitirmesi değil, aynı zamanda dünyada genel istikrarsızlık ve aydınlık barışçı bir geleceğin bulunmayışı da, böylesi bir gelişmenin sonucu olurdu.

Bu, barış içinde birlikte yaşamadan korkan ve sınıfının geleceğini silahlanma yarışına ve militarizm politikasına bağlayan ABD ve diğer emperyalist ülkelerdeki etkin güçlerin daha çok işine gelirdi herhalde. Bu çevreler, bir zamanlar «soğuk savaş» başlatmışlardı. Yumuşamanın oluşmasında da öfkeyle direndiler. Bu çevrelerin niyetleri ve eylemleri, sürekli olarak Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin mevzilerine zarar vermeye dayanıyor.

Ancak, saldırgan güçlerin ceza görmeksizin başka halkları yargılayıp cezalandırabildikleri zamanlar çoktan ve ebediyen geride kaldı. Askeri avantajlar ve üstünlük elde etmeye çalışanlar ve silah şakırdatanlar ağızlarının iyice yanabileceğini bilmelidirler. Eğer NATO ülkeleri, sağduyuya aykırı ve sosyalist ülkelerin iyi niyetine karşılık olarak, Batı Avrupa'yı Amerikan stratejik silahları için bir kalkış noktası haline ge-

tirecek olurlarsa, karşı tarafın sert ve kesin cevabıyla karşılaşacaklardır.

Avrupa, silaha, dünyanın başka bir bölgesinden daha fazla ve fazlasıyla doymuştur. Burada bulunan iki büyük silahlı kuvvet grubunun cepheleşme düzeyinin düşürülmesiyle ciddi biçimde uğraşma zamanı çoktan gelip çatmıştır. Bizim inancımıza göre, bu, son derece gerçek bir sorundur. Öyleyse neden çözülmemektedir? Çünkü, henüz batıda kendisinin ve başkalarının çıkarlarını, farklı arşınlarla ölçmeyi sevenler vardır. Orta Avrupa'da silahlı kuvvetlerin ve silahların azaltılmasına ilişkin Viyana görüşmelerinin silahsızlanmayla ilgili diğer pek çok görüşme gibi bu kadar uzun zamandır yerinde saymasının nedeni de burada gizlidir.

Sovyetler Birliği, yoldaş L.İ. Brejnev'in bütün açıklığıyla bir kez daha belirttiği gibi, askeri yumuşama sorunlarının hepsini gerekli formlarda ele almayı ve her biri diğerini sürdürecektir ve tamamlayacak olan antlaşmalar yapmayı öneriyor. Başka devletlerin de aynı yaklaşımı göstermeleri koşuluyla, SSCB'nin düzenleme çerçevesi dışına çıkarmak isteyebileceği, hiçbir silah türü ve askeri sorun yoktur.

Devletlerin askeri potansiyellerinin sınırlandırılması ve azaltılması yolundaki gerçek adımlar, bizim görüşümüze göre, rastlantısal bir nükleer ya da nükleer olmayan çatışma tehlikesini azaltacak ve ani bir saldırı için gizlice hazırlık yapılmasını zorlaştıracak önlemlerle birleştirilmelidir. Bu, devletlerin işbirliği mekanizmasını daha duruğan hale getirme ve silahsızlanma alanında niceliksel ve niteliksel bakımdan çok daha önemli kararlar için gerekli koşulları hazırlama olanağı verecektir.

Yoldaş L.İ. Brejnev tarafından Berlin'de açıklanan Sovyet önerileri, konuya bütün halinde bir yaklaşımı ve Avrupa'da askeri yumuşamanın başlıca bileşenlerini içine alma isteğini ortaya koyuyor. Bu öneriler, barışseverliğimizin ve iyi niyetimizin inandırıcı bir kanıtıdır. Aynı zamanda bu öneriler Sovyetler Birliği'nin uluslararası mevzilerinin sağlamlığını, onun gücünden ve olanaklarından emin olduğunu gösteriyor.

Yoldaş L.İ. Brejnev, Batı Avrupa'ya, Avrupa'da stratejik durumu değiştirmek için düşünülen orta menzilli Amerikan roketlerinin ek olarak yerleştirilmemesi koşuluyla ülkemizin batı bölgelerinde bulunan orta menzilli nükleer araçların sayısını şimdiki düzeye oranla azaltmaya hazır bulunduğumuzu açıkladı. Hem Sovyet nükleer araçlarının niceliksel indirimi, hem de bu araçların nükleer mermilerinin gücünün azaltılması söz konusudur.

Eğer NATO ülkelerinin hükümetleri, orta menzilli silahlar konusun-

da görüşmeyi gerçekten istiyorlarsa Sovyetler Birliği'nin önerisiyle ilgilenmeleri ve görüşmeler için mümkün olan temeli belirlemeleri bu ülkeler için doğal olurdu. Ama hayır, böyle bir şey olmadı. Yoldaş L.İ. Brejnev'in konuşmasından hemen sonra ABD, müttefiklerinden Avrupa'daki orta menzilli yeni Amerikan nükleer araçlarının geliştirilmesi konusunda hazırlanmış kararları değiştirmemelerini kesin olarak istedi.

Avrupa'ya yeni nükleer araçlar yerleştirmeyi planlayan ABD yönetimi ve onun planını destekleyen Batı Avrupalılar, yerleştirilen silahın, silaha sahip olanlar tarafından fırlatılması halinde söz konusu Batı Avrupa ülkelerine karşı da cevabi eylemlere girişileceği konusunda susuyorlar. Görüldüğü gibi, bu planların gerçekleştirilmesi, Batı Avrupa için kaçınılması tümüyle mümkün olan tehlikeyi arttıracaktır, çünkü yoldaş L.İ. Brejnev'in bir kez daha belirttiği gibi Sovyetler Birliği, «bu silahı üretmeyi ve elde etmeyi reddeden ve bu silahı topraklarında bulundurmayan devletlere karşı hiçbir zaman nükleer silah kullanmayacaktır.»

Batı kamuoyu bir başka önemli konuda da yanılgıya düşürülüyor. Sovyetler Birliği'nin batı bölgelerinde bulunan orta menzilli araçlarının sayısı, sadece Büyük Britanya ve Fransa'nın elinde bulunan benzer araçların sayısıyla karşılaştırılıyor. Bu arada SSCB topraklarının yakınlıklarında sürekli dolaşan uçak gemilerinde ve NATO Avrupa ülkelerinin hava üslerinde bulunan yüzlerce Amerikan nükleer araç taşıyıcısı kasıtlı olarak hesaptan çıkarılıyor. Eğer ileri üslenme sistemine giren ve Sovyetler Birliği toprakları üzerindeki tesisleri etkilemek için öngörülmuş olan tüm araçlar hesaba katılırsa batı propagandasının çizdiğinden çok daha başka bir manzara elde edilir. Bu durum şimdi bizde haklı bir endişe uyandırıyor.

Kamuoyu bir başka noktada da aldatılıyor: NATO Konseyi'nin Aralık ayındaki toplantı döneminde Avrupa'da Amerikan silahından oluşan sistemleri yenileriyle değiştirme planları değil, stratejik sorunların çözümü için öngörülen bu bölgedeki Amerikan nükleer potansiyelinin nitelik ve nitelik bakımından köklü biçimde değiştirilmesi programı görülecektir. NATO'nun saldırı planlarını ne pahasına olursa olsun «modernleştirme», «zorunlu karşı önlem» olarak gösterme isteği bu bloğun yöneticilerini gerçekleri çarpıtmaya ve orta menzilli nükleer silahların azaltılması konusundaki Sovyet önerilerinin anlamını değiştirme-ye itiyor.

Batıda en yüksek mevkilerde bulunan kimselerin sadece Sovyetler Birliği'nin savunmasını güçlendirmek için ne yapmış ve yapmakta olduğu konusunda değil, üstelik bir de Sovyetler Birliği'nin niyetleri hakkında bu derece keyfi yorumlar yapabilmelerine ancak hayret edilebi-

lir. Gerçekte Sovyetler Birliği'nde birkaç on yıldır silahlar arasında bulunan orta menzilli nükleer araçların yenilenmesine devam ediyor. Ancak son on yılda SSCB'nin Avrupa bölümü topraklarındaki orta menzilli nükleer silah taşıyıcılarının sayısını bir roket olsun, bir uçak olsun artırmadık. Hatta bu araçların gerek sayısında, gerekse nükleer mermilerinin gücünde azalma bile oldu.

Sözlerden gerçek işlere geçme örneği gösterme konusunda içten bir istekle hareket eden Sovyetler Birliği, müttefiklerine danıştıktan ve onların onayını aldıktan sonra, DAC'deki Sovyet askerlerinin sayısını tek taraflı olarak azaltma kararını kabul etti. Önümüzdeki oniki ay içinde 20 bin Sovyet askeri görevlisi, bin tank ve belirli sayıda diğer askeri teknik araçlar SSCB'ye geri çekilmiş olacak. Tarafların silahlı kuvvetlerinin doğrudan doğruya birbirleriyle karşı karşıya bulunduğu bir bölgeden bu derece büyük askeri birlik kontenjanının geri çekilmesinin ne demek olduğunu herkes anlar.

NATO yönetici çevrelerinde bu kararın kendileri için hiç beklenmedik bir karar olduğu itiraf ediliyor ve her yola başvurularak kararın önemi azaltılmaya çalışılıyor. Ancak Sovyetler Birliği'nin aldığı kararın önemini azaltmaya uğraşanlar kendileriyle çelişkiye düşüyorlar. Daha geçenlerde Viyana görüşmelerine NATO temsilcileri, aynı anda Sovyetler Birliği'nin Orta Avrupa'dan 68 bin askeri görevli, 1 700 tank, Amerika Birleşik Devletleri'nin ise 29 bin askeri görevli, 98 nükleer silah taşıyıcısı ve 1000 nükleer cephane çekmesinden yana çıkmışlardı. Bu öneriyi askeri yumuşamanın en önemli koşulu olarak göstermişlerdi. Şimdi ise çok sayıda askeri tek taraflı olarak geri çekme kararımız NATO yöneticilerinin sözlerine bakılırsa birdenbire önemsiz oluverdi. İş i dürüstçe yürütme isteği olmayınca meselenin iki ucunu bir araya getirmek zordur.

Bütün bunlara bakılırsa; NATO önce bu bloku «yeterli düzeyde silahlandırma», daha sonra ise Orta Avrupa'daki silahlı kuvvetlerin ve silahların karşılıklı olarak azaltılması konusunda «kuvvet kullanarak» Sovyetler Birliği'yle görüşmelere başlama amacını izliyor. Batı ülkelerinin resmi temsilcilerinin defalarca sözünü ettikleri eşitlik, herhalde NATO strateji uzmanlarının işine gelmiyor. Bu nedenle silahların artırılmasını savunuyorlar.

Sovyetler Birliği'ne gelince, o, sarsılmaz eşitlik ve eşit güvenlik ilkesinden hareket ediyor. Eğer bazı kimseler Avrupa'da silahlı kuvvetlerin azaltılması sürecinin sadece SSCB'nin ve müttefiklerinin hesabına ilerlemesini bekliyorlarsa büyük bir hata yapıyorlar. Batı ülkeleriyle özellikle Avrupa konusundaki görüşmeleri ancak karşılıklılık temeli üzerinde yapmaya niyetliyiz.

Yoldaş L.İ. Brejnev, Avrupa'da güven önlemlerinin daha da genişletilmesi konusunda çok önemli önerilerde bulundu. Bu önlemler, Avrupa Genel Konferansı Sonuç Belgesi'nden kaynaklanıyor. Sovyetler Birliği askeri yumuşamaya doğru atılacak yeni bir adım olarak bu temel üzerinde 40-50 binden fazla insanın katıldığı askeri tatbikatların yapılmasını, kara ordularının büyük tatbikatlarının üç hafta önceden değil, bir ay önceden ve 25 bin kişi düzeyinde değil, 20 bin kişi düzeyinde haber verilmesini ve aynı zamanda 20 bin kişiden fazla sayıdaki kara birliklerinin yer değiştirmelerinin önceden bildirilmesini öneriyor. Sözü edilen önerilerin gerçekleştirilmesi, tarafların güvenliğinin sağlanması ve aralarındaki güvenin derinleştirilmesi bakımından gerginlik yumuşamasını büyük ölçüde takviye edebilirdi.

Avrupa Genel Konferansı'na katılan öteki devletlerin karasuları yakınında yapılan büyük askeri hava ve deniz tatbikatlarının bildirilmesi konusunda SSCB'nin ve diğer sosyalist ülkelerin önerileri pek tabii yürürlükte kalıyor.

Avrupa'da NATO'nun yaptığı gibi, askeri birliklerin manevra ölçeklerini yıldan yıla büyütmeleri halinde güven konusunun ciddi şekilde düşünülebileceği kuşkuludur. Bu blokun ordularının manevralarına tüm silahlı kuvvet çeşitlerinin her birinden birkaç yüz bin kişi katılıyor. Bu tatbikatlarda çok sayıda ve çeşitli silah deneniyor. Tatbikatların pek çoğu stratejik boyutlara ulaşıyor ve Varşova Paktı'na üye devletlere karşı eylemlerin uygulamada mükemmelleştirilmesine hizmet ediyor.

Yoldaş L.İ. Brejnev'in belirttiği gibi, SSCB, devletler arasındaki güvenin güçlendirilmesini, Avrupa'da savaş çıkması tehlikesinin azaltılmasını amaç edinen diğer düşünceleri de gözden geçirmeye hazırdır. SALT-2 antlaşmasının yürürlüğe girmesinden hemen sonra SALT-3 konusundaki önemli görüşmelere başlamaya hazırız. Sovyetler Birliği bu görüşmelerde sadece kıtalararası değil, aynı zamanda diğer silah türlerinin sınırlandırılması olanaklarını bu konuyla ilgili tüm faktörleri göz önüne alarak görüşmeye razıdır.

Yoldaş L.İ. Brejnev'in Berlin'deki konuşmasında formüleştirdiği Sovyet önerilerinin genel olarak yeni bir ortam yarattığını ve Avrupa'da askeri yumuşama için yeni aşamalar başlattığını kabul eden özellikle batıdaki sorumlu siyaset adamları çok haklıdırlar. Eğer batıda en basit uzlaşma isteği varsa bunun için gerekli temel tarafımızdan ortaya konmuştur. Bu, hızla ilerlemek için gerçek koşulları yaratan sağlam bir temeldir. İş, batı ülkelerine kalmıştır.

Şimdi ABD'nin ve diğer bazı NATO ülkelerinin politikasını belirleyen kişiler, yine de gerçek askeri yumuşama ve Avrupa'nın barışçı gelece-

ğinin sağlanması konusunda mevcut anlaşma olanağına neme lâzım deyip geçecek ve «zor kullanarak» dikta ve «soğuk savaşın» canlandırılması denemelerini onurlu anlaşmalar ve karşılıklı güven politikasına yeğleyecek olurlarsa kendi ülkelerinin ve başka ülkelerin halkları önünde ağır bir sorumluluk yüklenmiş olacaklardır.

Sovyetler Birliği, hiç şaşmadan ve sürekli olarak barışsever bir politika izliyor. Kuşkusuz, Sovyetler Birliği'nin dünyanın çeşitli bölgelerinde gerginliğin artırılmasından ve silahlanma yarışından kazancı olan güçlerin eylemlerde bulunduğunu, saldırı planları kuran çevreler olduğunu göz önüne alması gerekiyor. Bu nedenle silahlı kuvvetlerimiz her zaman günün taleplerine uygun düzeyde ve her saldırgana kesin direnci göstermeye sürekli olarak hazır durumda bulunuyor.

Partinin ve onun Leninist Merkez Komitesi'nin çevresinde sınımsız kenetlenmiş olan ordu ve filonun askerleri, tüm Sovyet yurttaşları gibi, yoldaş L.İ. Brejnev tarafından ileri sürülen yeni barışçı önerileri oybirliğiyle onaylıyor ve destekliyorlar. Bu önerilerin bilimselliği, ileri görüşlülüğü ve haklı karakteri Sovyet halkına komünist kuruluşun yüce görevlerinin gerçekleştirilmesinde yeni bir güç ve enerji veriyor.

TÜSTAV

Siyasal İşbirliği Sorunu Ve Doğru Yaklaşım

Aşıkâr ÇOLAK

Toplumdaki sınıfsal bloklaşma ya da kutuplaşma, sınıf mücadelesi açısından kapitalizmin yarattığı objektif bir temeldir. Sosyal sınıf ve zümreler, konumlarının gereği olan asgari bilinci, tutum planında açığa vururlar. Benzeşen tutumlar belli bir sınıfsal bloklaşmayı yaratır. Siyasi tutumların birleşiminden siyasal cephelemler veya işbirlikleri doğar.

Bu kutuplaşma kapitalist toplumda sınıf mücadelesinin objektif temelidir. Ve sınıf bilincinin ilkel düzeyi bu kutuplaşmada kendisini gösterir. Ama sınıfsal mücadele, daha gelişkin ve karmaşık süreçlere dönüşmüştür. Sınıf bilincinin gelişmiş biçimleri de, bu süreçler içinde, hem de bu kez belirleyici bir konum tutarak yer alır.

Nihai hedefleri açısından bakıldığında, sınıf mücadelesinin demokratik ve siyasal boyutları göze çarpar. Kapitalist toplumun her hangi bir aşamasında işçi sınıfının önündeki ilk görev, değişmez olarak, **demokratik nitelikli** kalır. Geri bir ülkede verilen demokrasi mücadelesi, bir devrim programının ilk sayfası ise, gelişmiş bir kapitalist ülkede verilen demokrasi mücadelesi de, bir **geçiş döneminin** ilk ve zorunlu adımlarını oluşturur.

Demokrasi mücadelesinin toplumsal gelişme açısından bu denli önem taşıyor olması, toplumsal gelişmenin belirleyicisi olan siyasal güçleri, bu alanda söz sahibi olmaya götürür. Bu nedenle, demokratik ve siyasal mücadele, işçi sınıfının devrimci programının bütünsel mantığını oluşturur.

Türkiye'de bugün, işçi sınıfının demokratik görevleri, başta emperyalizme, faşizme ve burjuva şovenizmine karşı bir cepheleşmeyi zorunlu kılmaktadır. Çünkü, bu hedefler için mücadele edebilecek konumda

olan güçler, tekelci gericilik platformunda yer alan güçler dışında, hemen bütün toplum kesimleridir. İşte cepheleşmenin sınıfsal temelinde bu güçler bulunmaktadır.

Bu güçlerin tanımını yapmak için çeşitli terimler kullanılabilir. Örneğin: «anti-tekel güçler» olarak adlandırdığımız bu toplum kesimlerinin birliğini, «demokrasi güçleri» olarak da adlandırabiliriz. Bu iki adlandırmada ilk akla takılan, sosyal demokratlar olmaktadır. Rahatlıkla demokrasi güçlerinden saydığımız sosyal demokrasiyi, aynı rahatlıkla «anti-tekel» olarak nitelendiremiyoruz. Bu durumu, sosyal demokrasinin gelecekteki perspektifleri açısından değerlendirip, iki kavram arasındaki farklılıkları düşüncemizde ortadan kaldırmamız mümkündür. Ve bir süreç içinde bu fark, pratik hayatta da ortadan kalktığı zaman, kavramlardan çok olgunun kendisi önem kazanmış olur. Böylece, yersiz ve spekülatif kavram tartışmaları da ortadan kalkabilir.

Ama, sınıf mücadelesi içinde, blokları farklı adlarla çağırarak, aşılabilir yanlışlara veya farklılıklara işaret etmekle birlikte, bazı ilkesel yanlışları da içeriyor olabilir. Özellikle, Türkiye'de olduğu gibi, yaşanan ve yaşanacak olan süreçleri tanımlamada işin içine, sınıf hedeflerinin yanı sıra, subjektif hedefler de giriyorsa, ilkelerin altını çizmekte ve doğru yaklaşımı egemen kılmakta yarar vardır.

Türkiye'de bilimsel sosyalist hareketin oluşturduğu farklı programlar, yukarıda değindiğimiz gibi, aşılabilir farklılıklar yanında, aşılması gereken subjektif hedefleri de içermektedir. Salt bilimsel sosyalistler arasında ve polemikler düzeyinde kaldığı sürece, somut içeriğini yeterince açığa vurmeyen yanlış yaklaşımlar, somut bir sınıfsal görevle karşı karşıya kaldığımız zaman, kolayca gözükmemektedir. Bu, pratiğin kendisinden olmasa bile, doğrusundan uzak durma eğilimlerinin de açıklamasıdır.

14 Ekim seçimlerinin öncesi ve sonrası, Türkiye'de bazı yeni siyasal gelişmeleri gündeme getirdi. Bu gelişmelerin yeni olan niteliği, büyük ölçüde parlamento eksenini etrafında kendini gösteriyor. Ama buna bağlı olarak, sınıf mücadelesinin diğer alanlarında, özellikle sosyalist ve genel sol güçlerin yer aldığı alanlarda da yeni gelişmeler olması kaçınılmazdır. Nitekim bunun göstergeleri bugünden ortaya çıkmıştır ve giderek çoğalmaktadır.

Bilimsel sosyalistleri yakından ilgilendiren gelişmeler, demokratik ve siyasal mücadelenin örgütlenme sorunu üzerine geliyor. Bu konuda, bugüne kadar denenmiş adımların atılması daha da sıklaştıkça, ilk kez denenmekte olan adımlar da atılıyor. Bu adımlar atılıyor ama, belli bir ilkesel belirsizliği de korumaya devam ediyor. Altı çizilmesi, netleştiril-

meşi gereken konular var. Açığa çıkarılması, terkedilmesi gereken yanlış yaklaşımlar var.

Gelişmelerin en göze batanı ve somut olanı, hiç kuşku yok ki, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ile Devrimci Demokratlar arasında, seçimler öncesinde gerçekleştirilen, ama, seçimlerle sınırlı olmadığı vurgulanan siyasal **işbirliğidir**. Bu işbirliği, seçimlerde nisbi bir sayısal başarı yanında önemli bir siyasi başarı elde etmiştir. Kimileri bu işbirliğinin **somut başarısını** görmezlikten gelmeye devam etmektedirler. Örneğin: onlara göre TSİP'in Doğu'da aldığı oylar, ya CHP içi çekişmelerin kendini dışa vurmasıdır, ya de feodal ilişkilere dayanmaktadır. Yani, bu bakış açısına göre, Doğu'da ne TSİP'in ulusal demokratik harekete ilkesel yaklaşımının bir etkisi vardır, ne Devrimci Demokratlar'ın bir varlığı! Halbuki somutluk, yanlışlarımızı bize gösterdiği zaman bile reddedilmemelidir. Hatta, belkide, özellikle böyle zamanlarda reddedilmemelidir!

Halbuki bu işbirliğinin, hem seçimlerde ortaya çıkan bir somut görüntüsü vardır, hem de işbirliklerinin perspektifini açan bir rolü. Ayrıca bu işbirliği, önümüzdeki örgütsel görevlere nasıl yaklaşmamız gerektiğinin ilkelerine de işaret etmektedir. Bu da, **merkezi düzeyde siyasal işbirliğidir**.

Halk güçlerimizin demokratik ve devrimci mücadelesinin bloklaşma ve cepheleşme sorununu hangi düzeyde ve hangi araçlarla ele alacağımızı, özellikle doğru olarak tesbit edebilmeliyiz. Bunun için, bazı soruların cevaplarını araştırmamız gerekir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, seçimlerden önce, solun bir blok oluşturmasını savunmuş ve bunun somut önerilerini, değişik siyasi parti ve hareketlere vermişti. Bu önerilere sadece Devrimci Demokratların olumlu cevap vermesi bile, bazı olumlu adımların atılmasına yetti ve bazıları üzerinde de «kamçılıyıcı» etkiler yarattı. Örneğin: seçimlere «bağımsız» aday olarak katılan Beria Onger, seçimlere katılan sosyalist partilere ve sol adaylara bir çağrı çıkararak, seçim çalışmalarının ortak anti-faşist eylem platformu olarak da kullanılmasını önerdi. Bu öneri, TSİP'in aylar önce yaptığı kapsamlı ve tam bir işbirliği önerisinin sarsaklanmasından sonra, belli bir doğru yaklaşıma dönüşü anlatıyordu ama, daha geri ve ilkel bir düzeyde kalıyordu. Çünkü, öncelikle yerel düzeyde kalıyordu, seçimler gibi somut siyasal hedefi dışlıyordu ve merkezi organizasyona kapalıydı. Mümkün olanın gerisine düşmek için hiç bir sebep yoktu. Böylesi durumlarda doğru yaklaşım olsa bile samimiyete ilişkin bazı kuşku haklılık kazanıyor.

Bütün bunlar bir arada değerlendirildiği zaman, önemli bazı olgu ve eğilimleri önümüze koyuyor. Demokratik ve siyasal hareketimizin bir-

lik ve bloklama perspektifini de bunlar yaratıyor ve örgütsel sorunların yeni bir düzeyde tartışılmasını yeniden gerekli hale getiriyor.

Parça parça ama, sözü edilmesi gereken gelişmeler oldu. Bunların her biri, işbirliği sorunu ile şu ya da bu oranda ilgilidir. Farklı siyasal tercihleri bir araya getiren bu gelişmeler eylem planına da yansdı.

Örneğin: kimi gençlik örgütleri, bazı somut hedefler için bir araya gelerek, merkezi ve yerel düzeyde işbirlikleri gerçekleştirdiler. Hedefler demokratikti. Bazı sendikalar, önümüzdeki sendikal mücadele görevlerini hesaba katarak ilişkiler kurdular ve ortak mücadele kararları aldılar. Çeşitli illerde, siyasal partiler, sendikalar ve demokratik kuruluşlar, yerel düzeyde ortak davranışlar somutladılar. Dünya Barış Konseyi'nin çağırısı üzerine, TSİP, TİP ve Barış Derneği, **sınırlı bir amaç için** bir araya gelerek, **ilk kez merkezi düzeyde** işbirliği yaptılar.

Bu birbirinden bağımsız, somut ama sınırlı amaçlar için yapılan işbirlikleri demokratik ve siyasal güçlerin birliği yolunda, **nitelik** yönünden her hangi bir yenilik taşıyor. Çok önceden beri, bu türden eylemler ve işbirlikleri yapılabiliyor. Örneğin: seçimler öncesinde de, çeşitli illerde, TSİP ve Birlik Dayanışma grupları arasında böylesi işbirlikleri yapılmıştı.

Dikkatle bakıldığında, bu işbirliklerinin hep bir yanının eksik olduğu görülür. Ya bu işbirlikleri (TSİP ve Devrimci Demokratların işbirliği hariç) yerel olmaktadır ve sistemleşip genelleşmemektedirler, ya da, merkezi düzeyde olsalar bile, **sınırlı bir amaç için olmak** düzeyinde kalmaktadırlar.

Kuşkusuz bütün bunlar, bu işbirliklerinin olumsuzlanması için gerekçe yapılamaz. Zaten sol güçler arasında yapılmış olan hiç bir işbirliği olumsuzlanamaz. Her işbirliği mutlaka bir yarar sağlar ve sınıf mücadelesinde bir adım niteliği taşır.

Ancak, bugün Türkiye'de, sosyalist ve sol güçlerin çözmesi gereken sorun şudur. **Kalıcı, programa bağlanmış, somut hedefler tesbit etmiş, yönlendirici karar mekanizmalarını ve organizasyonunu yaratmış, mücadeleyi yerel ve sınırlı düzeyde değil, merkezi ve genel planda ele alan işbirliklerini oluşturmaktır.** Demokratik hareketin de, siyasal hareketin de, bir bütün olarak ileriye götürülebilmesi, ancak böylece mümkün olabilir.

İşbirliği her şeyden önce **merkezi** ve **siyasal** olmak zorundadır. Bu, güçlerin tümüyle bir araya getirilmesi, mücadelede bir nitelikten bir başka niteliğe geçilmesi demektir.

Sınıf örgütlenmesinin en yüksek biçimi nasıl parti ise, sınıf ittifaklarının en yüksek örgütü de cephedir. Bilimsel sosyalistler, demokratik

güçlerin birliğini, en gelişmiş örgütlenme biçimi olan cepheleşmeye doğru götürmek için çaba gösterirler. Eylem birliği ise, sınıf mücadelesinde, güçlerin örgütlenmesi bakımından en ilkel ve geri biçimlerden birine tekabül etmektedir. Üstelik bu, yerel düzeyde kaldığı sürece, sonuç alınmasını büsbütün zorlaştırır.

Demokratik güçlerin örgütlenmesi bakımından sözkonusu ettiğimiz bu durum, bilimsel sosyalist güçlerin birliği açısından çok daha önemlidir. Bilimsel sosyalist partilerin, sosyalist birlik hedefini gözardı etmezsiniz, iş ve eylem birliği içinde olmaları, ancak merkezi düzeyde ele alındığı zaman bazı sorunların çözüm yoluna girmesi olanağı vardır. **Bilimsel sosyalistlerin iş ve eylem birliği** içinde olmaları olayı, kimilerine «garip» (!) görünebilir. Çünkü, bilimsel sosyalistler, iş ve eylembirliği içinde değil, aynı örgüt çatısı altında, bir arada bulunurlar. Ama bölünmüş bir sosyalist hareketin, gündemine giren sorunları çözebilmesi için, işe nereden başlanması gerektiğine yanlış yaklaşanlar da, hep bu bölünmüşlük hadisesini görmezlikten gelmeye kendini zorlayanlar olmaktadır.

Bu durumda, bilimsel sosyalistlerin merkezi düzeyde bir araya gelmelerine kaçamak bakan ve kuşkuyla yaklaşanlar, sorunu daha geri bir platformda çözmek zorunda kalıyorlar. Yerel düzeyde işbirliklerinden, sınırlı amaçlara yönelik eylem birliklerinden medet umuyorlar veya bunlarla yetinmeyi göze alıyorlar. Bu türden eylemler, mücadeleyi örgütlemenin elverişli zemini sayılmazlar. Bu tür eylemlerin kolaylıkla gerçekleşebiliyor olmasına bakarak, bu düzeye baş önemi vermek ve bunda ısrar etmek, yanlış bir yaklaşımdır.

İşbirliğinin siyasal ve merkezi olması, bilimsel ve ilkesel bir sorundur. Yerel işbirliklerinin sürekli tekrarlanması, hatta bir **takvime** bağlanması, kalıcı ve programlı bir mücadeleye ulaştırmaz. Sınıf mücadelesi bir kördövüşü değildir ve «hareket berekettir» mantığı üzere ve yerel düzeyde tutulduğu sürece, bir kördövüşüne dönüşmeye namzettir.

Yerel işbirliklerinde açığa çıkmayan bazı yerleşik eğilimler, yanlış olmalarına rağmen korunabilmektedirler. Halbuki aynı eğilimler, merkezi siyasal işbirliği düzeyinde kolayca açığa çıkıyor ve tartışma alanına giriyor. Bu eğilimlerin korunması, bilimsel sosyalistler arasında olması gereken işbirliklerini geciktirmektedir. İşbirliğinin gelişmesi ve sonuç alabilecek düzeye ulaşması öncelikle bu yanlışların terkedilmesine bağlıdır.

Somut bir barış görevi için yapılan işbirliğinde bile yanlış yaklaşımları izlemek mümkün oldu. Barış mücadelesinin evrensel planda yürütülüşünde gözetilen ilkelerin TİP'e ters görüldüğü anlaşıldı. Bu tutum,

Devrimci-Demokratların işbirliği dışında tutulmasına yolaçtı. Halbuki Türkiye'de, gerek barış hareketi, gerekse genel demokratik hareket, halk hareketlerimizin bileşeni olmak zorundadır.

Ya da örneğin: TSİP ve Birlik Dayanışma arasında, seçimler öncesinde ama seçimlerle ilgili olmayan **demokratik işbirliğinin** ardından hayatla ilgisi olmayan yorumlarla karşılaştık. Bu yorumlar hiç bir şeye açıklık getirmeseler bile, TSİP'in seçimler öncesinde yaptığı işbirliği önerisine niçin olumlu yanıt alınmadığını, ya da seçimlerden önce bir bağımsız aday eliyle yerel işbirliği önerilmesinin sebeplerine ışık tutuyorlardı. Öyle ya, merkezi ve geniş kapsamlı seçim işbirliği olanağı varken, bundan kaçınıp İstanbul ilinde demokratik işbirliği yapılmasını istemek, sonra da bu işbirliğine önemli «kerametler yüklemek», altı çizilmesi gereken bir tutumdur.

Bunların altı şunun için çizilmelidir: İşbirliği, adet yerine gelsin veya «hareketsiz kalmıyayım» anlayışı üzerine örülemez. Bunun yanında işbirliğinden umulan yarar, her hangi bir siyasi hareketin kendi **özel** ve darlaşmış amaçlarıyla sınırlı tutulamaz. Ve yine, işbirliğinden umulan yararın geniş tutulması, bir siyasi hareketin kendi amaçlarını **çoğaltması** düzeyinde anlaşılmalıdır. Bilimsel sosyalistlerin beraberliğiyle başlayacak, tüm anti-faşist, anti-empyralist ve anti-şovenist siyasal güçleri kucaklamaya doğru genişliyecek, siyasal bileşimindeki bu gelişmeyi ve genişlemeyi, genel demokratik hareketi örgütleme etkinliğine dönüştürecek bir işbirliği süreci ancak, sınıf mücadelesinin yönlendiricisi olacak gücü ve örgütlenmeyi oluşturabilir.

Kuşkusuz, sol güçlerin cepheleşmesi kalıplaşmış ölçüler içinde aranamaz. Şu ya da bu yoldan, sosyal devrim güçlerinin örgütlenmesi sağlanabilir. Bunu çeşitli faktörlerin etkisi altında değerlendirmek gerekir. Ama, farklı yollardan gerçekleşse bile, sonunda gerçekleşen, siyasal ve demokratik güçlerin merkezi düzeyde örgütlenmeleri olacaktır.

O halde düşünülmesi gereken, ilkesel olanı gerçekleştirmektir. Yani, işbirliğini siyasal ve merkezi düzeyde tutmaktır. Bu kabul edildikten sonra şu sorunun sorulmasına sıra gelebilir: Türkiye'de şartlar, bu aşamada bir işbirliği için olgunlaşmış mıdır?

Bu soruya cevap aranırken, ölçüler büyük ölçüde subjektif kalıyor. Çünkü, cepheleşmenin objektif temeli zaten kapitalizmin kendisinde var. Bu, toplumsal hareketlilik açısından bakıldığında da var görünüyor. Çünkü iş ve eylem birliklerinin yerel düzeyde veya sınırlı amaçlar için gerçekleştirilmesi mümkün olabiliyor. Bu yönde eğer, ilkesel sorunlar bir yana bırakılıp, pratik sorunlar öne çıkarılıyorsa, her hangi bir zorlukla da karşılaşılmıyor. Demek ki, işbirliğinin merkezi ve siyasal biçiminden

uzak durmak, ilkesel değil, pratik bir tutumdur. Objektif şartları bütünüyle, subjektif şartları da kısmen olgunlaştığı halde, işbirliği merkezi olamıyorsa, bir takım subjektif yaklaşımlardan söz etmek gerekiyor.

İşbirliğinin bilimsel ilkelerine açıktan itiraz etmek olanağı yoktur. Bilimsel sosyalistler, bu ilkelere her zaman «evet» demektedirler. Ama bunun uygulamasından kaçınma eğilimleri henüz bütünüyle aşılabilmiş değildir. Öyle ise, Türkiye’de bu «ürkekliği» yaratan özel sebepler mevcuttur.

Bu özel sebeplerin başında, sosyalist hareketin bölünmüşlüğü geliyor. Bu baş sebebin yanı sıra başında, bölünmüşlük olgusunu görmemekten yarar uman, ya da çarpık görmeyi yeğ tutan eğilimler var. İşbirliği sorununun ilkesel düzeyde çözmeye sıra geldiğinde, ilkesizlik yolu da beliriyor.

Kuşkusuz uzun süre böyle olmayacak. İşbirliğinin ileri örgütsel biçimlere doğru gelişeceğine işaret eden göstergeler mevcuttur. İlkesel davranma gereği anlaşıldıkça, yanlış yaklaşımlar da terkedilecektir. Yıllardır Türkiye’de bu yönde bir mücadele verilmiş ve belli bir noktaya kadar gelinmiştir. Bu noktada daha ileri düzeyde siyasal işbirliklerinin yaratılması olanağı vardır. Dünyanın hiç bir ülkesinde bilimsel sosyalistler, merkezi düzeyde işbirliğinden kaçınıp yerel ve sınırlı işbirliklerine umut bağlamamışlardır. Yerel siyasi örgütlerin işbirliği içine, belki de en yaygın olarak girebildikleri Bulgaristan’da bile, Komünist Partisi, işbirliğinin merkezi örgütünü yaratabilmek için ısrarlı çabalar içinde olmuştur. Bu sağlanamadığı zaman anti-faşist güçler yenilmiş, merkezi işbirliği sağlandığı zaman ise, faşizm yenilmiştir.

Türkiye’de bugün dayatmış olan acil siyasi görev, anti-faşist güçlerin birliğini sağlamaktır. Bunun çıkar yolu da, bilimsel sosyalistlerden başlayarak tüm demokratik güçleri içine alacak biçimde genişleyen merkezi işbirlikleridir. Bunun objektif ve subjektif şartları mevcuttur. Buna rağmen, bu görevi erteleyip, dar ve kendiliğinden gelişmelere teslim olmak, ilkelerin tartışılmayacağı alanlarda saklanmak anlamına gelir. Bu, yarın nasıl olsa gerçekleşecek olanı, mutlaka görmek zorunda olduğumuzu, bugünden görmemeye çalışmak demektir.

Türkiye’de beş yıldır böyle olmuyor mu?!

TUSTAV

DİSK Ne Yapmalı- Neyi Yapmamalı?

10-11 Kasım tarihli gazetelerde DİSK'in bir parti kuracağını bildiren haberler yer aldı. Bu haber, siyasi gelişmeleri yakından izlemesi gerekenler için hiç de sürpriz olmamıştı. Çünkü, oldukça uzun bir süreden beri, DİSK yöneticilerinin böyle bir niyet içinde olduklarını belirten bilgiler elde edilebiliyordu. Ve eğer gerçekleşirse —kendini nasıl adlandırırsa adlandırır— böyle bir partinin sol sosyal demokrat nitelikte olacağı çok önceden gösterilebiliyordu.

«İşçi sınıfı sosyalizmi böyle bir parti girişiminin soldaki kaosu arttıracığını, bulanıklık yaratacağını, bilimsel sosyalist hareketin güçlenmesine olumsuzluk getireceğini, demokrasi saflarındaki bölünmeleri derinleştireceğini düşünmekte ve sosyal demokrasinin sol kanat eğilimlerinin genel sosyal demokrat hareket içinde kalarak görüşlerini savunmalarının bugün en uygun yol olduğunu öngörmektedir.» (KİTLE, s. 248, sf. 15, 14.2.1979)

Yeni bir parti'ye ilişkin hazırlıklar, bu yazının yazıldığı tarihten sekiz ay sonra resmiyet kazandı. Çünkü, parti hazırlığı içinde olanlar, iki oluşumun iyice mayalanmasını bekliyorlardı. Bunlardan biri CHP yönetimindeki sağ politikanın iflasının belgelenmesi, diğeri ise, CHP'nin solunda yeralanların, engin sol potansiyeli toparlamaktan uzak olduklarının belirlenmesiydi. Böylece parti girişimi, hem haklılık kazanacak, hem de gerek CHP sol kanadından, gerekse de CHP solundan «bir iş çıkmadığını gören» bazı aydınlardan fiili destek sağlanmış olacaktı.

Tüm bu koşulların biraraya gelmesi için, 14 Ekim 1979 seçimlerinden daha elverişli bir sınav aransa bulunamazdı. Çünkü, CHP'de tekelci burjuvazinin siyasal kadroları partiye sınıksız hakimdiler, ve burjuvazinin siyasetini uygulayarak geniş emekçi kitlelerin özlemleri doğrultusunda sonuçlar alabilmek mümkün değildi. İlk seçim sınavı, mutlaka CHP'ye hakim olan sağ kanadın iflasını getirecekti.

Sosyalist hareket'in 14 Ekim'de elde edebileceği başarı derecesini de öngörmek fazla zor değildi. TSİP'in o tarihlerde de savunduğu **sosyalist hareketin birliği ve demokratik güçlerin işbirliği** politikalarını kimse «ipler» görünmüyordu. Dolayısıyla, kısa sürede ne siyasal birlik doğrultusunda bir adım atılabildi, ne de etkin bir demokratik işbirliği sağlanabiliyordu. Bunlar olmadan da CHP'den umut kesen emekçi yığınların güvenini sağlayacak bir cazibe merkezi, nasıl olsa ortaya çıkamazdı. Nitekim;

«14 Ekim seçimleri göstermiştir ki, sosyalizm adına seçime katılan partilerin ve de eğilimlerin hiç birisi umut verici bir başarı gösterememiştir. Büyük bir sosyalist potansiyelin bulunmasına karşılık sol oyların son derece düşük olması bu kanıyı doğrulamaktadır.» (DİSK Ajansı, 10 Kasım 1979)

Ve artık bakla ağızdan çıkarılabildi;

«DİSK yönetim kurulu DİSK'in demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı işlevini yürüten bir konfederasyon olduğu gerçeğini ve yukarıdaki ilke ve görüşleri gözardı etmeden bir siyasi örgütlenme ve birlik oluşturma çalışmalarını yürütmek, bu siyasal birliğin program ve ilkelerini saptamak ve gerektiğinde DİSK yetkili organlarının görüşlerini almak üzere Genel Başkan Abdullah Baştürk başkanlığında bir komisyon oluşturulmasını uygun görmüştür.» (Aynı tarihli ajans).

Görüldüğü gibi, kararda, açık seçik bir şekilde, 'Biz bir parti kuracağız' denilmiyordu. Ancak, gerek basına bu konuda uçurulan haberler, gerekse açıklamada yeralan 'siyasi örgütlenme' ve 'program ve ilkeleri' gibi sözcükler niyetin ne olduğunu yeterince açık bir şekilde belirtiyordu.

Nitekim, TSİP, TİP, ve DİSK'e bağlı hemen her sendikanın karşı çıkmasından, ve parti kurma haberinin basında yeralmasından beş, altı gün sonra yapılan gecikmiş bir «yalanlama» da, 10 Kasım tarihli DİSK ajansı metninden herkesin çıkardığı niyetin, gerçek bir niyet olduğunu bir kez daha kanıtladı. Keza, söz konusu yalanlamada bile, parti kurma kapısı açık tutuluyor, siyasal birlik için çalışmanın parti kurmakla özdeş olmadığı belirtiliyordu. Parti kurmakla özdeş olmayan, ama parti kurmayı da içeren çalışmalardan sonra örneğin kamuoyuna şöyle bir açıklama pekala yapılabilirdi:

'Biz işçi sınıfının siyasal birliğini sağlamak için çok çalıştık, çok ter döktük ama gelin görün ki, sosyalist partilerin yöneticileri ayrılıkçı tavırlarında ısrar ettiler. Artık işçilerin bekleyecek takati kalmamıştır.' vs.

Siyasi gelişmeleri yakından izleyenler DİSK yöneticilerinin fazla beklemek niyetinde olmadıklarını da biliyorlar. Bu niyetleri, bugünlerde

DİSK'e bağı sendikaların yönetim kurullarını «ikna» ziyaretlerinden de anlaşılıyor.

O halde DİSK'e bağı sendikalar, işçiler, DİSK yöneticilerini ikna etmeye çaba harcamalıdır. Böyle bir girişimin, ortaya bir sosyalist parti çıkarmayacağını, işçi sınıfı hareketinin bu alandaki ihtiyacının mevcut bilimsel sosyalist partilerin birleştirilmesinden ibaret olduğunu, bunun da bu platformda yeralanlar tarafından mutlaka gerçekleştirileceğini anlatmalıdırlar.

Ortaya çıksa çıksa ideolojik belirsizlik içinde, parçalanmaya ve dumura uğramaya mahkûm bir yapının çıkacağını, bunun ise sadece kafa karıştırmaya ve hepsinden önemlisi DİSK'i derin zaafıara belki de parçalanmaya götüreceğini, yöneticilerine söylemelidirler.

Yeni MC'nin baskıcı tasarılarını hayata geçirmeye çalıştığı şu günlerde, DİSK'in sol'da demokratik güçlerin birliğini sağlamaya yönelik somut girişimlerde bulunmak gibi tarihi bir görevle karşı karşıya bulunduğunu ısrarla vurgulamalıdırlar.

Sermayenin saldırılarına karşı gerek sendikal alanda, gerekse de genel demokratik mücadele alanında kendisine büyük görevler düştüğüne inandığımız DİSK'e ve onun yöneticilerine daha önceleri de uyarıda bulunduk:

«Yeni kurulacak partinin bilimsel sosyalizmi rehber edinmeyeceğini söylemek kehanet olmayacaktır. Şayet böyle bir iddia varsa, ozaman böyle bir parti kurmaya gerek yoktur. Çünkü işçi sınıfı bilimine sadık olanlar ve bu yolda tutarlı davrananlar, işçi sınıfı hareketinin bu alandaki (siyasi plandaki) ihtiyacının yeni bir parti kurmak olmadığını, tersine, halen bölünmüş olan bilimsel sosyalist örgütlü güçlerin merkezileşip, birleşmesi için ilkeli bir çaba göstermek olduğunu söylemekte, siyasal birliği bu bilimsel özüyle kavramakta ve bu yolda ısrarlı çaba göstermektedirler.

.....

Yeni kurulacak partinin bilimsel sosyalizm ve enternasyonalizm iddiasını taşımayacağı bellidir, fakat hangi iddiayı taşıyacağı belli değildir. İşçi sınıfının politik iktidar mücadelesinin gerekliliğini, ekonomik mücadelenin yetersizliğini genel bir doğru olarak benimsemek, sınıf mücadelesini siyasal alanda örgütlemeye ve iktidara yöneltmeye yetmez. Yeni parti, hem işçi sınıfı bilimini ve enternasyonalizmini benimsemiş ve özümlemiş bir siyasal kuruluş olmayacak, hem de kendisini sol-sosyal demokrasinin ilerisinde görecektir.

Bu anlayış, sözkonusu partinin daha doğarken temel ideoloji açısından şekilsiz kalmasına yolaçacak, daha başlangıçta değişik görüşlerdeki kişiler kurucu, yönetici ya da üye olarak bünyesine alınacaktır. Böyle

bir siyasal girişim, Türkiye solunda mevcut siyasal örgütlenmelere ya hiç girmemiş, ya da girdikten bir süre sonra örgüt disiplinine ve örgütlü mücadelenin zorunluluklarına katlanamayıp örgüt dışına düşmüş grupçukları veya kişiler bünyesine alacak, dolayısıyla ilk andan itibaren ortaya son derece heterojen bir yapı çıkacaktır.

Böyle bir parti ya (daha büyük ihtimalle) kısa zamanda ayrışıp iflasa sürüklenecek, ya da belli arınmalardan sonra literatürdeki anlamıyla sosyalist (sol sosyal-demokrat) parti rotasına oturacaktır. İkincisinin olması durumunda da bu partinin kendi türünde başarı şansı gene olmayacaktır. Çünkü CHP'deki sol kanadın önemli bir kesimini kendisine çekemeyecektir. Üstelik, yapısına denk düşmeyen ileri iddialarıyla kafa karıştırıp hedef şaşırtarak sosyal demokrasinin sol kanadının kendi doğal kristalleşme sürecini aksatacak, engelleyecektir.

Böyle bir parti girişimi, bu bakımdan, siyasal alanda bir serüven olacağı, solda birliğe ve birlikteliğe yaramayacağı, tersine, kargaşa ve bulanıklığa neden olarak yeni bir bölücü unsur işlevi göreceği gibi, aynı zamanda ileri sendikal hareketin ağır bir darbe yemesine de yol açacaktır.» (Yeni Parti, Yeni Handikap, BİRLİK, sayı 19, 25 Haziran 1979).

Nitekim daha sonra, DISK'in üst yönetiminin bu konudaki eğilimleri olgunlaşmış yönetim organlarının kararı haline geldi.

8.11.1979 tarihinde yapılan yönetim kurulu toplantısında DISK genel başkanı Abdullah Baştürk, görüşlerini şöyle dile getirdi:

«Önümüzdeki dönemde hak ve özgürlüklere yönelik saldırıları göğüsleyebilmenin ön koşulu, demokrasi güçlerinin bu direnci sağlamanında yatmaktadır. Ancak bu yeterli değildir. Anlaşılabilmesi gibi bu bir savunmadır. Hak ve özgürlüklerimizi korumaya yönelik bir harekettir. O nedenle bu savunma aynı zamanda bağrında işçi ve emekçi kitlelerin iktidara yönelik atılımını gerçekleştirebilecek siyasal hareketin örgütlenme potansiyelini de taşımaktadır.

Görülebildiği kadarıyla emperyalist-kapitalist sistem, Türkiye'yi kendisine koparılamaz biçimde bağlamanın yollarını aramaktadır. O nedenle de sadece hak ve özgürlükleri korumaya yönelik bir hareketin böyle bir saldırı karşısında siyasi bir nitelik kazanmadan başarı kazanma şansı azdır.

DISK bu konuda da tarihsel sorumluluk ve görevlerle yükümlüdür. İşçi sınıfının bilimi soyut ve klişeleşmiş sloganların tekrarlanması olarak alan anlayışların karşısında, ayakları yere basan, toplumsal gerçekleri işçi sınıfı bilimi ışığında değerlendirebilen ve değerlendirmelere uygun mücadele yöntemlerini geliştirip geniş işçi ve emekçi kitleleri yönlendirebilecek ve harekete geçirebilecek sosyalist siyasal hareketin ör-

gütlenmesinde DİSK bir sendikala örgüt olduğunu unutmaksızın üzerine düşen görevleri yapmalıdır.» (DİSK Ajansı — 8.11.1979 - Sayı: 201)

Baştürk'ün bu yaklaşımı, aşağı yukarı yönetim kurulunun kararı haline geldi ve DİSK'in yeni bir parti kurma girişimi şöyle formüle edildi:

8-9 Kasım 1979 tarihlerinde İstanbul'da olağanüstü toplanan DİSK Yönetim Kurulu'nun açıklamasıdır:

«Bu durumun yarattığı sakinleri söylemeye gerek bile yoktur. 14 Ekim seçimleri göstermiştir ki, sosyalizm adına seçime katılan partilerin ve de eğilimlerin hiç birisi umut verici bir başarı gösterememiştir. Büyük bir sosyalist potansiyelin bulunmasına karşılık sol oyların son derece düşük olması bu kanıyı doğrulamaktadır. İşçi sınıfı hareketinin siyasal birliğinin sağlanması, sınıfımızın tek devrimci sendikala örgütü DİSK'in gündemindeki birinci sorundur. Ancak, bu birlik sadece DİSK'in çözümlenebileceği bir sorun değildir. Bu sorunun çeşitli siyasal örgüt, eğilim ve kişiler ile birlikte ele alınması, gerekli görülmüştür.

«Kuşkusuz bu birliğin bazı ilkeleri vardır ve olacaktır. Ancak önkoşul olarak aşağıdaki iki ilke bizce önem taşımaktadır.

«1 — Bu birleşme, uluslararası sosyalist hareketi dikkate alan ve bu dikkat içinde Türkiye şartlarını değerlendirerek solun birliğini sağlamak olmalıdır.

«2 — Bu birlik işçi sınıfı bilimine ters düşen eğilim ve davranış içindeki küçük burjuva akımlarını değil, işçi sınıfının mücadelesini bilimi doğrultusunda, benimseyen siyasal grupların birliği olmalıdır.

DİSK Yönetim Kurulu DİSK'in demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı işlevini yürüten bir konfederasyon olduğu gerçeğini ve yukarıdaki ilke ve görüşleri gözardı etmeden bir siyasal örgütlenme ve birlik oluşturma çalışmalarını yürütmek, bu siyasal birliğin program ve ilkelerini saptamak ve gerektiğinde DİSK yetkili organlarının görüşlerini almak üzere Genel Başkan Abdullah Baştürk başkanlığında bir komisyon oluşturulmasını uygun görmüştür.»

DİSK yönetim kurulu kararı, hiç bir tartışmaya yer bırakmayacak şekilde, yeni parti kurulmasını hedef olarak tesbit ediyordu. Nitekim sosyalist partiler ve DİSK'e bağlı sendikaların tamamı, kararın bu yönünü gördüler ve tepkilerini ve değerlendirmelerini bu doğrultuda belirlediler: Bu görüşlerden bazıları şöyle idi:

**TSİP: «GEREKLİ OLAN YENİ BİR PARTİ DEĞİL,
SOSYALİSTLERİN BİRLİĞİDİR»**

«DİSK Genel Yönetim Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamada, DİSK'in işçi sınıfının siyaseti için yeni girişimlerde bulunma kara-

rı aldığı belirtilmektedir. DİSK'in bu kararı basında yeni bir parti kurulması şeklinde yorumlanmıştır. DİSK'in kararına gerekçe olarak «sosyalist hareketin bölünmüşlüğü, son seçimlerde sosyalistlerin başarı sağlayamamış olmaları» gösterilmektedir. Bizim seçimlerden hemen sonra yaptığımız tesbite oldukça yakın olan bu görüş doğru olsa bile DİSK'e yeni bir parti kurma hakkını vermez. Bu tesbitin bilimsel sonucu sosyalist hareketin birliğini savunmak, buna katkıda bulunmaktır. Yapılacak olan soldaki partilere bir yenisini ekleyerek dağınıklığı artırmak değil, bilimsel sosyalistlerin birleşmelerine yardımcı olmaktadır.

Ülkemizde 60 yıllık geçmişi olan bilimsel sosyalist hareket günümüzde bölünmüş olsa da somut olarak vardır. Bilimsel sosyalizm için mücadele veren; onlar olmadığında tek bir adım atılması bile mümkün olmayan bilinçli ve kararlı militanlara dayanmayan bir hareket daha baştan ölü doğar.

DİSK'in kararında «birliğin ilke programının saptanacağı» yer almaktadır. Siyasi birliğin programını ve ilkelerini belirlemek sendikal örgüte düşmez. Bu, bilimsel sosyalist mücadele verenlerin ve birleşmesi gerekenlerin üstesinden gelebileceği bir beceridir.

Önümüzde işçi sınıfını ve emekçi halkı zor günler beklemektedir. Bu şartlarda DİSK'e düşen, her şeyden önce demokratik kitle direnişine ağırlık vermektir. DİSK, halk güçlerinin birliğine hizmet ettiği ölçüde sosyalistlerin birliğine yardımcı olacaktır. DİSK yönetimi, üstelik DİSK'in sendikal birliğinden de sorumlu olduğunu bilmeli ve son derece önemli olan uyarılarımızı ciddiye almalıdır. Yine DİSK yönetimi alınmış olan kararı sosyalistlerin birliğine katkıda bulunacak, birleşmeleri kolaylaştıracak politikalara yönlendirmelidir. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi birliğe hizmet etmeyen, dağınıklığı artıran girişimlerin her zaman karşısında yer alacaktır.»

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

TİP Başbakanlık Kurulu tarafından 13 Kasım günü yapılan basın açıklamasında, DİSK'in parti kurma girişimi konusunda, «Bu, CHP'nin solunda yeni bir parti kurma ve böylelikle büyük burjuvazinin istekleri doğrultusuna girmektir» denilmiştir. TİP'in açıklamasında sorunu çözecek olanın sadece iyi niyet ve özelemler değil, örgütlü birleşik bir halk olduğu belirtildi.

MADEN-İŞ

«Bu konuda ülkenin, solda yeni bir siyasi partinin kurulmasına değil, tabandaki sol potansiyeli temsil edebilecek nitelikte olmak suretiyle, mevcut siyasi partilerin birleşmelerine gereksinim vardır.»

TEK-GES-İŞ

«Genel Yönetim Kurulumuz, DİSK'in yeni bir parti kurmasının, bölünmüş hareketin biraz daha bölünmüşlüğünden başka bir amaca hizmet etmeyeceği görüşünü taşımaktadır.

«Gün bir daha bölünmek değil birleşmek günüdür. Bu nedenle DİSK'e düşen görev, parti kurmak değil, bölünmüş olan sosyalist hareketin birliğinin sağlanmasına hizmet etmek veya birden fazla olan sosyalist siyasi hareketin yanında olduğunu açıklamaktır. Gün anti-faşist halk cephesinin kurulması günüdür.»

TEKSTİL

«Bir sendikal örgütün politik örgütmüşçesine davranması ve bu anlamda politik karar üretmesi olanaksızdır... Sendikaların politik mücadelelerinin sınırını mücadele gündeminin dayattığı zorunluluklar belirlemekle birlikte, asil belirleyici unsur, sendikal bir örgütlenme olmalıdır. Parti kurma girişimi sosyalist hareketin birliği yolunda katkıda bulunmak yerine tersi bir işlev görecektir.»

HÜR CAM-İŞ

«Bugün Türkiye'de sol güçler dağınıktır. DİSK'in öne sürdüğü gerekçe yerinde bir saptamadır. Ancak sol hareketin birliğinin sağlanması konusunda DİSK'in başvurduğu yol somuta uymamaktadır. Çünkü DİSK parti kurduğu zaman sol hareketin birleşmesine katkıda bulunmayacak, tam tersine bölünmüşlüğüne hizmet edecektir... DİSK'in yapacağı en doğru hareket, artan baskılara karşı demokratik hareketlere hız vermesi ve dağınık olan sol güçleri birbirine yakınlaştırıcı çabalar harcamasıdır.»

PETKİM-İŞ

«DİSK'in 8-9 Kasım 1979 tarihlerinde yapılan olağanüstü Genel Yönetim Kurulu toplantısında DİSK'in öncülüğünde bir siyasi partinin kurulması yönünde alınan kararını da o denli yanlış ve tutarsız bulmaktayız.»

DEVRİMCİ TOPRAK-İŞ

«DİSK ülkemizde ekonomik ve demokratik savaşım platformunda işçi sınıfımızın sendikal birliğinin sağlanması ve giderek sömürünün sınırlandırılması savaşımı veren sınıf ve kitle örgütüdür. Ne var ki 8 - 9 Kasım 1979 tarihlerinde ve İstanbul'da yapılan DİSK Genel Yönetim Kurulu toplantısında gündeme alınması bile mümkün olmayan bir siyasi

parti kurma yolunda alınan karar en az Maden-İş, BANK-SEN, ve BAY-SEN sendikalarımızın ihraç kararları kadar olumsuz, işçi sınıfımız ve demokrasi güçlerinin birliğine zarar verici niteliktedir.»

Siyasal ve sendikal örgütlerin, DİSK'in yeni bir parti kurma girişimine karşı aldıkları bu açık tutum karşısında DİSK üst yönetimi, «söylenlerin yanlış anlaşıldığını» söylemek zorunda kaldı!

«DİSK Yönetim Kurulu'nun sosyalist hareketin birliğine yönelik olarak aldığı kararlar yanlış yorumlara yol açmayacak kadar açıktır.»

«DİSK, aynı zamanda sosyalist hareketin birliğinin sağlanması yolunda üzerine büyük sorumluluklar ve görevler düştüğü, bütün demokrat, ilerici kamuoyunca teslim edilen bir örgüttür.»

«DİSK yönetim kurulu kararı doğrultusunda çeşitli sosyalist siyasi örgüt eğilim ve kişilerle gerekli temaslar yapılacak ve ulaşılan sonuçlar karar organlarında değerlendirilerek Türkiye'de sosyalistlerin siyasi birliğine yönelik olarak somut adımların atılmasına çalışılacaktır.»

DİSK'in yeni bir parti kurması girişimi, bir kısım «umutsuz» aydının kışkırtmasını sağlarken, DİSK'in bağlı sendikaları içinden bir tek yandaş bulamadı. Ama, DİSK üst yönetimi, tekzip etmesine rağmen, yeni bir parti kurma girişimlerini, 1979 yılının aralık ayının ilk haftalarında bile sürdürmeye devam ediyordu. DİSK yöneticileri, DİSK'e bağlı sendikaları tek tek geziyorlar, yeni bir parti kurmakta kararlı olduklarını sendika yöneticilerine duyuruyorlar. Sendikalardan, «bu yaptığınız yanlıştır» cevabını almaya devam ediyorlar. Ama sendikacılara, «sizin kararınız bizi etkilemeyecektir» diyerek, kararlarında ısrarlı olduklarını vurguluyorlar.

Bütün uyarılara rağmen DİSK yönetimi, bu yöndeki çalışmalarını sürdürüyor.

The logo of TÜSTAV is a stylized, symmetrical emblem. It features a central vertical axis with a small square at the top, followed by a horizontal bar, then a larger horizontal bar, and finally a wide, shallow trapezoidal base. The entire emblem is rendered in a light gray color.

TÜSTAV

Solda Birlik Sorunu ve TİP'in Süren Olumsuzluğu

İLKE

Dün olduğu gibi, bugün de. emekçi halk mücadelemizin ve onun öncüsü olan işçi sınıfı politik hareketimizin gündemindeki en önemli sorun sosyalist hareketin birliği ve solun birlikteliği sorunudur.

Denebilir ki, Birlik sorunu Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin ısrarla üzerinde durduğu ve ödünsüzce savunduğu ilkelerini ve geçerli bilimsel yöntemlerini koyduğu ve hayata geçirmek için yorulmak bilmeden çaba gösterdiği bir sorundur.

Birlik konusu, TSİP'in tüm politikalarında, yöneticilerinin konuşmalarında, Parti'nin doğrudan ve dolaylı yayınlarında, defalarca ve defalarca, teorik temelleriyle, pratik çözümleriyle, bilimsel ve ilkeli bir şekilde ele alınmıştır.

Bu nedenle, gerek Türkiye sosyalist hareketinin, gerekse Türkiye'de genel olarak devrimci-demokratik mücadelenin birlik ve birliktelik sorunlarına ciddi ve bilimsel olarak yaklaşan

ve TSİP'in bu konulardaki ilkelerini, politikalarını, görüşlerini yakından izleyen herkes, TSİP'in birlik konusunda ne düşündüğünü, bu yolda neyi savunduğunu, neler önerdiğini çok iyi bilir.

Ama yakın zamanlara kadar birlik diye bir sorun tanımayanlar, fakat hayatın dayatmasıyla, sosyal pratiğin şaşmaz göstergeleriyle birlik sorununa yaklaşmak zorunda kalanlar, yıllardan sonra nihayet bu konuda yapmaya mecbur oldukları yaklaşımlarda, TSİP'in birlik sorunuyla ilgili görüşlerini kendi yandaşlarına çarpıtarak tanıtmak çabası içine girmişlerdir.

TSİP'in birlik konusundaki tüm politikaları kapalı kapılar ardında, ya da organ toplantılarında, dost meclislerinde ele alınan ve ne olduğu kitlelerce bilinmeyen görüşler değildir. TSİP'in birlik konusundaki tüm görüşleri, yıllardır Parti'nin sahip olduğu tüm olanaklarla sayısız yayınlarla, her düzeyde Parti kongrele-

riyle, kapalı salon toplantılarıyla kit-
lelerin önünde dile getirilmiştir. Ge-
ne Türkiye Sosyalist İşçi Partisi açık
politika gütmüş, dolambaçlı yolları
reddetmiş bir partidir.

Bu nedenlerden dolayı, TSİP'in
birlik konusundaki görüşlerini, ilkele-
rini, somut politikalarını ve öngörüle-
rini sübjektif yorumlara tabi tutmak,
ya da onları olduğundan farklı gös-
termek mümkün değildir. Şayet böyle
yapmaya çalışanlar varsa —ki var ol-
duğu görülüyor— bu tür olumsuz ça-
baların karşısında somut olguları, ve-
rileri konuşturmak gerekir. Hiçbir so-
mut olguya, veriye ya da belgeye da-
yanmayan, soyut, sübjektif ve mes-
netsiz iddialara karşılık, TSİP'in bir-
lik konusundaki görüşleri sayısız so-
mut politikalarla ve dökümanlarla or-
tadadır.

Birlik konusundaki olumsuz yak-
laşımın ve çabaların arasında, Türkiye
İşçi Partisi'ne ait olanları, yayın or-
ganlarında yeniden göze çarpmaya
başladı.

Geçtiğimiz Kasım ayı içinde TİP'in
Merkez Yayın Organı Çark Başak'da
yayınlanan bir yazıyla, Yurt ve
Dünya'da yayınlanan ve TİP Başkan-
lık Kurulu üyesi Yavuz Ünal'ın imza-
sını taşıyan bir seçim değerlendirmesi
yazısı birlik konusundaki bazı ol-
umsuzlukların sürmekte olduğunu
belgeliyor.

Birlik gibi hayati bir konuda uzun
yıllar sustuktan ve birlik diye bir so-
run tanımadıktan sonra, koşulların
dayatmasıyla birlik sorununu kabul
eden, ama konuya ilkel ve bilimsel
olmaktan çok, sübjektif ve gurupçu bir
şekilde yaklaşan TİP'in, gene aynı ko-
nuda sürdürmekte ısrar ettiği hatalı
tutumunu göstermemiz gerekiyor.

Gerçekte, TİP'in birlik konusun-
daki yanlışları daha önceden çeşitli
vesilelerle gösterildiği halde TİP'li ar-
kadaşların yanlışlarında ısrar etme-
leri üzücüdür. **Birlik** konusunda TSİP

tarafından yapılan zorunlu açıkla-
maların yanısıra, büyük önem taşı-
yan bu konu özgül bir broşürle ele
alınarak, «TİP'in Birliğe Aykırı Gö-
rüşleri'nin Eleştirisi» derli toplu bir
şekilde geçtiğimiz Ağustos ayında bir
kez daha yapılmıştı.

Ama bunların hiçbiri ortada yok-
muş gibi, TSİP'in görüşlerini çarpıt-
ma tarzındaki çabalar karşısında belli
noktaların altını bir kez daha çizmek
gerekti. Çünkü söz konusu broşürde de
belirtildiği gibi:

«...Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
sosyalist hareketin birliği ve solun
birlikteliği politikalarını kararlı bir
şekilde sürdüreceği için TİP'li arka-
daşların günün birinde birlik sorunu-
na yaklaşabilecekleri ve doğru tutum-
lar içine girebilecekleri olasılığını göz-
den uzak tutmamaktadır. Bu nedenle,
yakın geçmişte iki parti arasında edi-
nilen deneyin varlığı da olumsuz so-
nuçlar, bizim açımızdan konunun ka-
pandığı anlamına gelmemektedir.

İnanıyoruz ki, şayet bu olumsuz-
luğun nedenleri ve kimden kaynak-
landığı somut olaylarla kavranırsa ve
onların giderilmesine çalışılırsa, bir-
lik perspektifinde TSİP ile TİP'in ilişkileri
sağlıklı kazanacak, daha
önemlisi, böyleleri bir zeminde —uzun
olmayan bir erimde— iki parti arasın-
daki diyaloglar yeniden başlayacaktır.

Bu nedenlerden dolayı, TSİP ile
TİP yakın geçmişte sözkonusu olan
ilişkiler konusunu ilkeler ve gerçek-
likler açısından sosyalist ve ilerici ka-
mu oyunca bilinmesi ve TİP'in bu ko-
nudaki olumsuzluklarının eleştirilme-
si gerekir. Ama bu eleştirilerin üslu-
bunun iki parti arasında bulunması
gerekten dostluk ilişkilerine zarar ver-
meyecek tarzda yapılmasına özen gös-
terilmelidir.

Bu nedenle, TİP yöneticilerinin
Partimize yönelttikleri ağır ve mes-
netsiz suçlamalara, kullandıkları uy-

günsüz üsluba karşı, aynı yöntemlere ve duruma düşmemek, TSİP'in sosyalist sorumluluğu gereğidir.

Çünkü, bilimin öngördüğü şekilde, Partimiz dünün sağlıklı değerlendirmesini yapmak, bu konudaki olumsuzlukları aşmak üzere onları göstermek, onlara neden olan kaynakları ve anlayışları eleştirmek... Fakat sosyalist politika da YARIN'ın taşıdığı önemi hiç bir zaman unutmamak dileğindedir.

Şayet sosyalist birlik sorununun TİP'le ilgili yanı bizce bitmiş olsaydı, Partimizin yayın organlarında bu konuda yaptığımız özlü açıklama ve eleştirilerle yetinir, ve deyim yerindeyse «bu defteri kapadık». Ama, sosyalist birlik ve solda güçbirliği konusunda Türkiye İşçi Partisi'nin taşıdığı olumsuzlukları aşacağını düşünerek, konuyu ayrıntılı olarak ele almayı ve uyarılarımızı yinelemeyi gerekli görüyoruz. Çünkü, nasıl ki, yakın zamana değin, TİP kendisi dışında sosyalist kabul etmiyor ve birlik diye bir sorun tanımıyor idiyse, ama buna rağmen gerçeklerin dayatmasıyla, yanlış ve sağlıksız bir şekilde de olsa, şu ya da bu şekilde, birlik sorununa yaklaşmak gereğini duyduysa, TİP'in yarın bu olumsuzluğunu da aşarak, birlik meselesine sağlıklı ve bilimsel yaklaşması mümkündür. Şu halde, birliğin tutarlı ve kararlı savunucusu olan bir Parti'nin TSİP'in, bu gelecek perspektifi gözönünde bulundurması ve şu anda TİP'li arkadaşların duymadığı sorumlulukları dahi TSİP'in kendi üzerinde duyması sosyalist harekete gelecekte yarar getirecektir.» (TİP'in Çıkmazı, Ağustos 1969, sf. 21-23).

TSİP açısından bu sözler bugün de aynen geçerlidir. Oysa TİP yöneticileri birlik ve işbirliği sorununa değil, 14 Ekim seçimlerine önem verdikleri ve seçimleri solun bir iç çekişme alanı olarak gördükleri için, seçimlere doğru TSİP'e karşı giderek hırçınlaş-

mışlar ve serinkanlılıklarını tümüyle kaybederek şimdiye dek eşî görülmedik ithamlara ve ağır suçlamalara başvurmuşlardır. Önce, TİP'in bu artan olumsuzluğunu somut verilerle göstermek istiyoruz.

TİP'in KARA ÇALMA ÇABALARININ BOYUTU

TİP Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıkğöz, GERÇEK gazetesinin günlük yayınlanması hakkında şu çirkin sözleri etmekten çekinmiyordu: «Bugünlerde sol'la yakından ilgilenmeye başlayan Hürriyet Gazetesi'nin «sol» bir günlük gazete çıkaracağı haberleri epeydir duyulmaktaydı. Daha sonra da bir partinin haftalık yayın organı olan bir derginin yayını günlük olarak sürdüreceği öğrenildi. Hürriyet Gazetesi bu derginin günlük bir gazete olarak basılması için tesislerini açtı.» (Yürüyüş, 24 Eylül 1979).

Açıkğöz'ün yazısı, burjuvazinin bütün çabalarıyla TİP'i engellemek amacıyla olduğunu ileri sürüyor ve yukarıdaki sözlerle, bu çerçevede içinde TSİP'in de yer aldığı olduğu iddiasına kadar işi vardi yapıyordu. TSİP'in seçimleri sol içi bir mücadele arenası olarak görmediği açıkça belliyken, TSİP, aylar öncesinde TİP'e de seçim işbirliği çağrısı yapmışken, solda burjuvaziye karşı bir seçim bloku kurmak için ısrarla çırpınıp didinmişken, TİP yöneticilerinin böyle bir seçim blokunu ve işbirliğini reddettikleri herkesin malûmudur. TİP yöneticileri, seçim işbirliği çağrısını «manevra» diye yorumlarken, gerekçe olarak, yasal açıdan —seçim mevzuatı bakımından— seçimlerde siyasal partilerin işbirliği yapamayacağını söylüyorlar ve bir partinin asgari 15 ilde seçimlere katılması zorunluluğunu işbirliğine engel olarak gösteriyorlardı. Oysa TSİP, TİP'in bu mesnetsiz savından

önce de, sonra da, mevcut yasalar altında seçim işbirliği yapmanın tümüyle mümkün olduğunu somut ve geçerli çözümlerle önerdi.

TİP yöneticileri bu somut öngörülerini de yok sayıp, geniş kapsamlı bir seçim işbirliğini bütünüyle reddederken, yukarıya aktardığımız cümlelerde de görüldüğü gibi, **Gerçek** gazetesinin o dönemde günlük yayın çabasını kalamaya kalkıştılar ve burjuvazinin «TİP'e karşı TSİP'e yardım ettiğini» öne sürerek kadar serinkanlıklarını kaybettiler. Hiç kuşkusuz, bu iddiayı öne sürmek TSİP'i yaralamazdı. Tersine bu iddia, kendi sahibini yaralardı ve nitekim de öyle oldu. Burjuvazinin TSİP'e yardım ettiğini söylemek, TİP açısından onur kırıcı bir davranış olarak tarihe gömüldü gitti...

Bu konuda bizce ilginç olan ve TİP'in en önemli temel yanlışlarından birisini oluşturan şey şudur: TİP'li arkadaşlar o sıralarda partilerini «işçi sınıfının biricik bilimsel sosyalist partisi» olarak gördükleri için Türkiye sosyalist hareketi içinde ve genel olarak solda yer alan tüm siyasal parti ve akımları ve onların siyasal çalışmalarını «burjuvazinin TİP'i engelleme çabası» olarak görmekteydiler. Bu nedenle de, seçim ortamında, kitlelerin politik dikkatlerinin yüklediği bir ortamda, bilimsel sosyalist ajitasyon ve prop. g. andayı gerek kadrolara ve ileri sempatizanlara, gerekse bu kanalla daha geniş kitlelere güncel olarak götürmek isteyen günlük **Gerçek** gazetesini girişimini de «TİP'e karşı bir jirişim» olarak gösterdiler. Oysa, herkesin de gördüğü gibi, günlük **Gerçek**, bilimsel sosyalizmin birçok önemli temel teorik esaslarını —bilimsel propagandayı— güncel genel ve yerel aj. taşıyonla birleştiren ve burjuvaziye karşı mücadelede kullanılan bir merkezi ajit-prop aracıydı. Seçim platformunu solun iç çekişmesinin bir alanı olarak görmeyen TSİP,

bu günlük gazetede TİP'in kendisine yönelttiği aynı anlamlı iki saldırgan ithamına cevap vermekten öte, TİP'le polemik yapmadığı gibi, tersine TİP'in demeçlerini de yayınlıyordu.

TİP yöneticilerinin aynı psikolojisi —kendileri dışındaki tüm sosyalistleri ve solcuları, TİP'e karşı burjuvazinin oyununa gelmekle suçlayan mantığı —soldaki herkese yöneldi. Örneğin, TSİP'in Devrimci-Demokratlarla işbirliği yapması da, TİP'li arkadaşlara göre «TİP düşmanlığı» idi. Hem de TİP'e göre bu seçim işbirliğiyle anti-TİP gayretlere bu kez de feodaller katılmaktaydı!

Gene, Beria Onger'in İstanbul'dan bağımsız aday olması da, TİP yöneticilerine göre burjuvazinin TİP'i engelleme çabalarının bir başkasıydı. Niyazi Ağırnaslı ve diğer bazı bağımsız adayların da adaylıkları aynı amacı taşıyordu.

Öte yandan, seçimleri boykot eden guruplar, gerçekte genel olarak tüm devrimci-demokratik harekete karşı zararlı bir tutum içinde oldukları halde, TİP'li arkadaşlar, boykotçuları da burjuvazinin salt TİP'i engelleme çabası olarak gördüler.

Böylece, TİP yöneticilerine göre seçim ortamında solda yapılan, olumlu, olumsuz her siyasal davranışın sadece ve sadece tek bir amacı vardı: «Büyük burjuvazinin TİP'i engelleme çabasına yardımcı olmak»...

BİRLİĞİ İNKAR POLİTİKASININ SÖYLETTİKLERİ

Bu yanlış mantık, yukarıda da belirttiğimiz gibi, TİP'in Türkiye'de bilimsel sosyalist hareketi kendisinde ibaret görmesi ve sadece kendisiyle özdeşleştirilmesi gibi vahim bir yanlışın kaynağına dayanmaktadır.

O sıralarda sosyalist hareketin bölünmüşlüğü ve solun dağılıklığını bir türlü kabul etmeyi içlerine sin-

diremeyen TİP yöneticileri, böylesi bir yanlışın kurbanı olarak, gerek sosyalist hareket içinde, gerekse genel olarak solda yer alan herkesi ve her çabayı burjuvaziye onun anti-TİP planlarına koşturuyorlardı.

Nitekim TİP başkanlık kurulu üyelerinden Yavuz Ünal, 13 Ağustos 1979 tarihli Yürüyüş dergisine yazdığı başyazıda şöyle diyordu:

«Çocuğum sol bölünmüştür diye sosyalizmin gücünü küçük göstermeye çalışanlara sakın inanma. Daha yolun başlangıcındayız. Sosyalizmin parlak ışığı kimilerinin gözünü kamaştırır. Yollarını şaşırırlar. Küçük hesapları vardır kimilerinin, ayrı baş çekmek isterler. Kimileri sosyalist görünüp seni sosyalizme düşman etmeye çalışır.»

Böylece, TİP'in 14 Ekim seçimlerine dek süren resmi politikasının bir yansıması olan bu sözlere göre sol bölünmemişti, bu iddiada bulunanlar «yollarını şaşırıp ayrı baş çekmek isteyen ve sosyalist görünüp sosyalizm düşmanlığı yapanlar» idi. Yavuz Ünal, «Tanı Bunları, Tanı da Büyü» başlıklı yazısında «çocuğum» dediği ve üstten bir aydın edâsıyla baktığı kitlelere burjuvaziyi, faşizmi, gericiği tanıtırken, «sol bölünmüştür» diyenleri de onlarla aynı safa koyuyordu. Ahmet Arif'in ünlü Adiloş Bebe şiirinde, burjuvalara, militaristlere, ulusal baskılara ve feodallere söylediği «Bunlar engerekler ve çıyanlardır —Bunlar aşımıza ekmeğimize göz koyanlardır— Tanı Bunları —Tanı da Büyü» dizelerini, TİP başkanlık kurulu üyesi Yavuz Ünal, günümüze uyarlıyor ve ne yazık ki, engereklerin ve çıyanların arasına —faşistlerin, gericilerin, tüm sömürücülerin arasına— sosyalist hareketin birliğini ve sol'un birlikteliğini isteyenleri de katıyordu.

Bütün bunlar sosyalist hareket açısından gerçekten ibret vericiydi.

Ne var ki, TİP yöneticilerinin çiz-

dikleri bu tablolar bu kadarla da kalmıyordu. Onlar, TSİP'i, sosyalist hareket içinde yer alan diğer çeşitli siyasal güçleri «TİP'e karşı burjuvaziyle işbirliği» yapmak gibi, küfürlerin en ağırıyla suçlarken, her türlü yöntemi kullanmayı da mübah sayıyorlardı.

SÖYLENTİLERE DAYALI «BİLİMSEL SOSYALİST» POLİTİKA

Örneğin, TİP Başkanlık Kurulu üyelerinden Can Açıkgöz yukarıda değindiğimiz yazısında hiçbir mesne-de dayanmayan şu iddiayı da ileri sürmekten çekinmiyordu:

«Birlikçi» bazı TSİP'liler ise, bazı illerde «solun birliğini» sağlamak için ittifaklar yapıyorlar. Türkiye İşçi Partisi düşmanlığı zemininde. Küçükün CHP'lilerle de aynı işi yapmaya çabaladıkları iller var. Ama yine TİP düşmanlığı zemininde. Bir ilde denen şu: «Seçimlerden sonra yeni bir parti kurulacak. Biz de içinde olacağız. Ama 14 Ekim'de evvela TİP'in boyunun ölçüsünü alması lâzım. Bunun için beraber olmalıyız.» TİP düşmanlığı, işçi sınıfı düşmanlığı, sosyalizm düşmanlığıdır. İşçi sınıfı düşmanlığı temelinde kurulacak bir parti ise «sahiplerine» hayırlı olsun.» (Yürüyüş, 24.9.1979)

Görüldüğü gibi, Can Açıkgöz, sadece TSİP'in Devrimci Demokratlarla yaptığı —ve TİP'e de önermiş olduğu— merkezî seçim ittifakını «TİP düşmanlığı zemininde» görmeye çalışmıyor, aynı zamanda TSİP'in gene TİP düşmanlığı zemininde bazı «küçükün CHP'lilerle» de aynı işi yaptığını öne sürüyordu. Nerede, hangi ilde nasıl ve ne biçimde olduğu belirtilmeyen, tümüyle soyut ve gerçek dışı bir iddiayla, TSİP'i karalamaya çalışıyordu. Açıkgöz'ün daha da ileri giderek, «bir ilde söylenen şu» diye yuvarlak bir girişle, «seçimlerden sonra bir parti kurulacağını ve TSİP'in

de bunun içinde yer alacağını söylediğini» iddia etmeye uğraşıyordu.

Açıkgöz'ün iddiası tümüyle hayal mahsulüdür. TSİP üyeleri, genel başkanından en yeni aday üyesine kadar, bütünüyle homojen bir kolektivite oluştururlar. TSİP'de tek bir üyede bile, Parti görüşlerine ve politikalarına aykırı davranış yoktur. Çünkü bu kolektiviteyi saptayan şey ah-bap çavuşluk ya da şekilsiz, ideolojisiz (veya ideolojide gevşek) bir birlik değildir. TSİP'in kolektivitelerinin temeli, kişilere tapınmak ya da illüzyonlarla oyalanmak değil, kelimenin tam anlamıyla BİLİNÇ'dir... İdeolojidir. TSİP'in bunca yoğun ideolojik çalışması Parti'nin temel harcını oluşturur.

Belli ki, Açıkgöz'ün kastettiği yeni parti «DİSK partisi»dir. TSİP'in bu konudaki tutumu, bu söylentilerin ilk ortaya çıktığı 1978 Şubatından beri, yazılı olarak net ve kesindir. TSİP bu tutumunu TİP'den çok daha önce, kesin bir dille açıklamıştır. Aynı görüşleri yeri geldikçe yinelemiştir. Bunu TİP'li yöneticiler çok iyi bilir. Çünkü TİP yöneticileri, TSİP'le yaptıkları diyaloglarda birlik ve işbirliği değil, iltihak politikası güttükleri için, görüşmeler yarıda kaldığı zaman TİP genel sekreteri Sargın, TSİP'e yazdığı bir mektupta, görüşmelerin kesilmesinin nedenini —Yankı Dergisindeki asılsız bir dedikoduya dayanarak— «yeni Parti ile ilgili söylentilere» bağlamış ve bu söylentileri doğru saymıştı. TSİP'in bu konuda yaptığı yazılı yayınlara ve somut politikalara değil, Yankı Dergisine ve «söylentilere» itibar eden TİP yöneticilerine bu husus hatırlatıldığı ve eleştirildiği zaman, sözlü olarak özür dilemişlerdi.

Ne var ki, Açıkgöz aradan beş ay geçtikten sonra, bilinmeyen bir ilde, bilinmeyen bir «kişi»ye atfen

aynı hayal mahsulü iddiayı, TSİP'e karşı bir suçlama vesilesi yapmaktan çekinmiyordu. Hem de aradan geçen zaman içinde TSİP'in merkez yayın organında aynı «parti girişimi» yeniden eleştirildiği halde...

TİP'li yöneticilere şu soruyu sormak isteriz: Sosyalist politika bu mudur? İşçi sınıfının ahlâkı, üslubu ve yöntemleri bu mudur?

Şimdiki DİSK yöneticilerinin işbaşına gelmesinden birkaç ay sonra bazı CHP'li sol kanat parlamenterlerinin de içinde yer alacakları bir «DİSK partisi»nin kurulacağı söylentileri ortaya atılıyor. TSİP organında böyleleri girişimler daha baştan eleştirilip mahkum ediliyor. TSİP'in gösterdiği bu tepki, yazılı belge haline geçiyor. Aradan bir yıl geçiyor, DİSK'in 12.'ci kuruluş yıldönümü dolayısıyla TSİP'in yayın organında aynı konu yineleniyor ve böyle bir parti tasarsının solda kargaşayı arttıracığı söylenerek, bu gibi niyetlere bir kez daha ve netçe karşı çıkılıyor.

Daha sonra Yankı'da yer alan bir dedikoduyu TİP Genel Sekreteri kendisine «dayanak» yaparak, görüşmelerin TSİP tarafından «yeni parti girişimlerine» bağlı olarak kesildiğini söylüyor. Aynı günlerde, TSİP Merkez Yayın Organında, Yankı'nın bu dedikodusu sert bir dille eleştirilip, ilgili eski yazılardan yapılan alıntılarla bu iddia tekzip ediliyor.

Ama bütün bunlar yokmuş gibi, Can Açıkgöz, mevhum bir ilde, mevhum bir kişinin ağzından TSİP'e bir kez daha «DİSK partisi» girişimini yakıştırıyor. Buradan kalkarak da TSİP'in «sosyalizm düşmanı» ve «işçi sınıfı düşmanı» olduğunu kolaycacak «kanıtlamış» oluyor!

Sonuçta, seçimler gelip geçiyor. «DİSK partisi» niyet olmaktan çıkıp

somut girişime dönüşüyor. Bu konuda DİSK organından çıkan karara ilk tepki gene TSİP'den geliyor.

Bütün bu gerçekler ortadayken TSİP'i, TİP'e karşı burjuvaziyle işbirliği yapmakla suçlayacaksınız. Binlerce partilinin ve sempatzanın sonsuz fedakârlığı ile seçim döneminde sosyalist ajit-prop görevini günlük yapmak amacıyla çıkarılan bir günlük gazeteyi, burjuvazinin oyunu gibi göstereceksin... Gene TSİP'in ilkeli, belgeli ve sistemli olarak kurduğu seçim ittifakını muhayyel yakıştırmalarla suçlayacaksınız. Daha da ileri gidip, TSİP'in TİP'e karşı burjuvazinin yanısıra feodaliteyle de işbirliği yaptığını söyleyeceksin. Sonra, sayısız veriyi ve vakiayı yok sayarak, TSİP'i yeni parti girişimiyle suçlayacaksınız. Buralara dayanarak da, TSİP'i işçi sınıfı düşmanı ilân edeceksin!

Ve bütün bunları da «işçi sınıfının biricik bilimsel sosyalist partisi» adına yapacaksınız!

Acaba TİP yöneticileri bu tahripkar politikanın emekçi halka neye maloldüğünü kavrayabildiler mi?

PARLAMENTER MÜCADELEYİ ABARTMANIN GÜNCEL BİÇİMLERİ

Ne yazık ki, TİP yöneticilerinin, bilimsel sosyalizm adına başvurduğu yöntemler bundan ibaret değil.

Örneğin, TSİP'in seçimlere «burjuvazi tarafından sokulduğunu» iddia ettiler.

TİP yöneticileri bunun da kanıtı olarak, seçimlere girmek için bir siyasal partinin tüm ilçeleriyle örgütlenmiş olması gereken il sayısı konusunu ele alarak, burjuvazinin bu konuda TSİP'e kolaylık sağladığını ileri sürüyorlardı. Daha önreden TSİP Merkez Yayın organında TSİP'in verdiği bilgilere ve Yüksek Seçim

Kurulu'nun, hangi partinin, hangi tarihte ve hangi illerde, tüm ilçeleriyle örgütlenmiş olduğunu belirten Temmuz tarihli kararına rağmen, TİP yöneticileri gerçekleri tümüyle ters yüz ediyorlardı.

Bu iddia bütün boyutlarıyla TİP'in mantığını ve yöntemlerini yansıttığı için, üzerinde bir kez daha durulması gereken somut bir vakiadır.

TİP Genel Başkanı Sayın Boran, seçimlerden bir hafta önce Yürüyüş dergisine yazdığı başyaza şöyle giriyordu:

«Burjuvazi bu seçimlerde elindeki bütün olanakları kullanıyor, oynatabileceği tüm kartları oynuyor.

Bu çaba ve oyunlar, ilk, hangi partilerin seçime girebileceği konusunda kendini belli etti. Önce tüm sol partilerin seçime girmelerini engelleme yoluna gidilmek istendi. Seçime katılabilmek için yasanın koyduğu, en az onbeş ilde tüm ilçeleri ile kurulmuş olma şartı yirmi üç ile çıkartıldı, komisyonda yasa tasarısı öyle kabul edildi. Türkiye İşçi Partisi'nin bu yeni şartı da yerine getirdiği anlaşılınca sözkonusu madde yeniden onbeş il şartına indirildi, hem de bu şartı kolaylaştıran bir değişiklik yapılarak. Yasaya ve bu seçimlere kadar uygulanan usule göre on beş ilde tam örgütlü olma şartının seçim döneminin başlangıç tarihinden en geç altı ay önce tamamlanmış olması gerekti. Sözkonusu madde Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülür ve karara bağlanırken, 15 ilde örgütlenmeyi tamamlama müddeti «seçim gününden altı ay önce» olmak üzere değiştirildi. Seçim döneminin başlangıç tarihi ile seçim günü arasında iki ay fark olduğu için, onbeş ili tamamlama konusunda partilere iki ay daha tanınmış oldu. Böylece Türkiye İşçi Partisinden başka sosyalist olma iddiasındaki iki partinin daha seçimlere ka-

tılabilmesi sağlandı. Ya tüm sol partiler seçime girmemeli, veya Türkiye İşçi Partisi seçime girebilecek durumda ise başkaları da girebilmeli, sosyalist oylar dağılmalıydı.

Partilere ek olarak bir de «bağımsız»lar seçim arenasında boy gösterince sol oyların dağılmasını sağlama açısından burjuvazinin tam istediği oldu.» (B. Boran, Yürüyüş, 8.10. 1979).

Öncelikle buradaki yanlış mantığa dikkatleri çekmek gerek. Sayın Boran siyasal partilerin seçimlere girme koşulunun zorlaştırılmamış, tersine iki ay daha kolaylaştırılmış olmasından yakınıyor. Yani, demokratik ilkeleri ve demokratikleşmeyi değil, anti-demokratik barikatların devamını, adeta savunuyor. Ve «TİP'in dışındaki iki sol partinin daha seçimlere katılıyor» olmasından rahatsız olduğu nu açıkça belli ederek, bunu ve partiler dışındaki bağımsız adayları, burjuvazinin oyunu olarak görüyor. Bu yolla burjuvazinin sosyalist oyları dağıtmayı amaçladığını söylüyor.

Yani, örneğin TSİP ve soldaki bazı bağımsız adaylar seçime girmeselerdi, oylar TİP'de birleşmiş olacaktı. Ama ne yazık ki, TSİP burjuvazi tarafından seçime sokulunca, ve bağımsız adaylar da boy gösterince, oylar bölünmüş olacak!

Bir başka deyişle, şayet TSİP ve İstanbul'da Beria Onger, ya da diğer ilerici bağımsız adaylar seçime girmeselerdi, sol oyların hepsinin TİP'e geleceği varsayılıyor. Diyelim ki, böyle olsaydı, TİP, alınan oyların tümünü kendisine mi ait sanacaktı? Yani diyelim ki, TSİP yandaşı ya da sempaticisi olan on binlerce bilinçli emekçinin politik tercihi TSİP olsaydı, salt burjuvazinin engellemeleri nedeniyle TSİP 1977'deki gibi seçimlere sokulmasaydı ve bu oylar TİP'e gelseydi, TİP bu yolla bölünmüşlüğü bulunmadığını, kendisine oy veren herke-

sin TİP'i işçi sınıfının politik partisi olarak gördüğünü mü varsayacaktı? Aynı şekilde, Beria Onger de savunduğu siyasal çizgiyi temsilen seçime katılmamış olsaydı ve Beria Onger'in aldığı oylar TİP'e verilseydi, TİP o oyları da kendi hanesine mi yazacaktı?

Diyelim ki, Beria Onger dışındaki bağımsız adaylar da çeşitli illerde seçimlere katılmasaydılar ve seçime katılan partiler arasında TİP'i tercih etseydiler, bu ilerici oylar da TİP'in kendi oyları —ve en önemlisi— TİP'in «bilimsel sosyalist oyları» mı olacaktı!?

Burjuvazi tarafından seçime girmesi, yasalarla değil, fakat sonradan yapılan «düzeltmelerle» sağlanan SDP, diyelim ki, burjuvaziden bu yardımı görmeseydi ve seçimlere katılmasaydı ve diyelim ki oylar da dağılmayarak, TİP'e verilmiş olsaydı, TİP, o oyları da «bilimsel sosyalist oylar» olarak sayacak ve SDP'ye oy veremediği için TİP'e oy verenleri de TİP'in bilinçli oyları olarak mı görecekti?

Bu soruları daha çoğaltmak mümkün. Ama bunlardan çıkan temel sonuç, TİP'in parlamenter mücadeleyi abartması ve kendi deyimiyle, «sosyalist hareketin tekleşmesini» sandığa bağlamasıdır. Nitekim, 5 Haziran 1977 seçimlerinde TSİP seçime katılmadığı sırada, seçime sadece TİP girebileceği günlerde, TİP yöneticileri «böylelikle beş parti efsanesi sona ermiştir» diyerek, seçimlere sadece TİP'in katılmasını, sosyalist hareketin bölünmemişliğine, TİP'in tek parti olduğuna, «biricik bilimsel sosyalist parti» olduğuna kanıt olarak göstermişlerdi.

Bütün bunlar gösteriyor ki, parlamenter mücadeleyi ve oy sandığını, sosyalist hareket için belirleyici gösterge saymak politikası TİP tara-

findan 14 Ekim seçimlerinde de yinelendi.

TİP'İN GERÇEKLERE AYKIRI BEYANLARI

TİP yöneticilerinin bu temel yanlışlığının yanı sıra, sayın Boran'ın yukarıda dile getirdiği sözlerde gerçeklere tümüyle aykırı olan bir yan vardı. O da öteki sol partilerin TİP'in oylarını bölmek için burjuvazi tarafından seçimlere sokulduğu iddiasıydı.

Sayın Boran, yukarıda alıntı yaptığımız yazısından önce Anka ajansına verdiği demeçte de aynı iddiayı tekrarlamıştı. Yürüyüş'ün 1 Ekim 1979 tarihli sayısında tam metin olarak yer alan bu demeçte Boran şunları söylemekteydi:

«Türkiye İşçi Partisi Hareketinin ciddiyetinin ve gösterdiği gelişmenin herkes farkında ama CHP herkesten fazla farkında. Seçim yasasında yapılmak istenen ve gerçekleştirilen değişikliklerle bu açıkça ortaya çıktı. Önce seçime girmek için şart koşulan tam örgütlü il sayısı 23'e çıkarılmak istendi: Maksat CHP'nin solundaki partilerin seçime girmelerini önlemektir. Ama TİP'in 23'ün çok üstünde ilde örgütlenmiş olduğu anlaşılınca, TİP oylarına talip olacak başka sol partilerin de seçime girebilmeleri için örgütlü il sayısı 15'de bırakıldı, üstelik eski yasaya göre iki aylık bir müddet ve olanak daha tanınarak. Diğerleri seçime böyle girebildiler.» (Yürüyüş, s. 234, sf. 6)

TİP Genel Başkanı'nın kamu oyununa duyurulmak üzere bir basın ajansına verdiği bu demeçte öne sürülenler, gerçeğinin tam tersiydi. Yani, burjuvazi bir siyasal partinin seçimlere katılabilmesi için bütün ilçeleriyle örgütlenmiş olması gereken il sayısını (barajı) 15'den 23'e çıkarmak isterken, onu bu tasarısından vazgeçiren (yani Nisan başında tam örgütlenmiş olduğu il sayısını 23 olarak

tesbit ettiren) Parti, TİP değil, TSİP'di. Behice Boran'ın sözkonusu ajans demecinin gerçekleri tersyüz etmesi üzerine, zorunlu ve belgeli bir açıklama yapmak zorunda kalan TSİP Merkez Teşkilât Sekreteri, 7 Ekim 1979 tarihli Gerçek gazetesinde şöyle diyor-du:

«...TİP'in 23 ilin çok üstünde örgütlenmiş olduğu anlaşılınca» (siyahlar bizim) ibaresi düpedüz gerçek dışıdır. Çünkü TİP'in 23'ün çok üstünde ilde örgütlenmiş olduğu asla anlaşılmadığı gibi, bu konu Yüksek Seçim Kurulu'nun 18.7.1970 gün ve 423 sayılı kararıyla tüm partilere, bu arada TİP'e de açıkça bildirilmiştir...

Yüksek Seçim Kurulu'nun sözkonusu kararında şöyle denilmektedir:

«f) Türkiye İşçi Partisi'nin teşkilatını tamamladığı seçim çevrelerinin, Amasya, Ankara, Bilecik, Bursa, Çorum, Denizli, Eskişehir, G. Antep, Hatay, İçel, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Kütahya, Manisa, Muğla, Niğde, Tekirdağ, Kırşehir, Sskarya ve Nevşehir olmak üzere 21 ilden ibaret bulunduğu... anlaşılması bulunmaktadır.»

Yüksek Seçim Kurulu bu tesbiti yaparken, TİP Genel Başkanının herkesten daha iyi bildiği gibi İçişleri Bakanlığı kayıtlarına dayanmaktadır. Ve Y.S. Kurulunun partilerin örgütlenme durumu ile ilgili kararları her zaman bu şekilde verilir. 5 Haziran 1977 seçimleri öncesi de benzeri kararlar aynı şekilde alınmıştır. Yani TİP şu veya bu sayıda ilde, ilçe örgütü kurma işlemini kendi kayıtlarına göre tamamlamış olabilir. Ama Y.S. Kurulu için esas olan İçişleri Bakanlığındaki bilgilerdir. Çeşitli engellemeler ve aksamalar nedeniyle fiiliyatta gerçekleşmiş olan örgütlenmeler İçişleri Bakanlığı kayıtlarına geçmemişse, yok sayılmaktadır. Nitekim TSİP, 5 Haziran 1977 seçimlerinde, gerekli örgütlenmeyi yaptığı halde İçişleri Bakanlığındaki kayıt eksiklikleri nede-

niyle seçimlere katılamamıştı.

Burada açıklamaya çalıştığımız nokta şu. Boran, TİP'in 23 ilden çok fazlasında tüm ilçeleriyle örgütlenmiş olduğunun CHP tarafından «anlaşılması» sonucunda, 23 ilde örgütlenme şartından geri döndüğünü iddia ediyor. Oysa Y.S. Kurulu kararından açıkça görüyoruz ki, böyle bir «anlaşılma» durumu asla olmamış. Hatta söz-konusu kanun değişikliği taslağının, TBMM'deki ilgili komisyondan geçmesinden sonraki tüm çabalarına rağmen, TİP ancak 21 ilde örgütlenmiş, yahut da CHP tarafından ancak 21 ilde örgütlendiği «anlaşılma». Yoksa, 23'ün çok üstünde değil!

Bir de Yüksek Seçim Kurulu'nun TSİP'ine örgütlenme durumu ile ilgili tesbitine bakalım.

«g) Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin teşkilatını tamamladığı seçim çevrelerinin Amasya, Antalya, Çorum, Burdur, Bursa, Denizli, Edirne, Eskişehir, G. Antep, İçel, İstanbul, Kırşehir, Kocaeli, K. Maraş, Muş, Ordu, Sakarya, Tokat, Trabzon, Uşak, Zonguldak, Isparta ve Tekirdağ olmak üzere 23 ilden... ibaret bulunduğu... anlaşılması bulunmaktadır.»

Demek ki, 23 ilde örgütlendiği «anlaşılma», sosyalist bir parti varsa, o TİP değil, TSİP imiş. «Anlaşılma» diyoruz, çünkü oy verme gününden 6 ay öncesine tekabül eden 14 Nisan 1979 tarihinde TSİP, YSK kararındaki illere ilaveten 8 ilde daha (Ankara, Aydın, Bilecik, Bolu, Çanakkale, Mardin, Rize, Samsun) yani toplam 31 ilde tüm ilçeleriyle örgütlüydü. Ama çeşitli anti-demokratik uygulamalar nedeniyle söz konusu 8 ildeki örgütlenme durumu henüz «anlaşılma» değildi. ...

Evet, burjuva partileri 23 il şartından 15 il'e yüzgeri ederlerken, bu yoldan sosyalistlerin seçimlere katılmalarını önleyemeyeceklerini anlamışlardı. Ama bu Boran'ın alt üstü ettiği gibi değil, tam tersine olmuşt.

Yani TSİP 23 il şartını yerine getirmiş olduğu için 23 ilde ısrar etmenin bir yararı olmayacağı anlaşılıyordu. ...

TSİP 23 ildeki örgütlenmesini gerekli yerlere kabul ettirerek gerçekten demokratik bir görev görmüş, anti-demokratik bir değişikliği engellemiştir. Ama Boran'ın yaptığı gibi (üstelik olmayana dayandırmaktadır Boran) bunu kendine yontmamış, yani örgütlenme şartının 23 il'e yükseltilmesini savunma durumuna düşmemiştir. Şayet 23 il şartı gerçekleşseydi, bugün ne TİP seçimlere girebilecekti, ne TBP, ne de SDP. Bu partiler TSİP'in 23 il şartını gerçekleştirme karşısında, burjuva partilerinin yüzgeri etmeleri sonucu seçime katılma hakkını elde edebilmişlerdir. Ve TSİP buna — TİP'in yaptığı gibi— bozulmamaktadır. Aksine, üstüne düşen demokrasi görevini yerine getirmiş olmanın huzuru içindedir...» (Gerçek, 7.10. 1979).

Evet, sayın Boran'ın iddialarına, TSİP yöneticilerinin belgelere dayanan cevabı buydu.

Sayın Boran'ın iki kez yinedeği iddiaların aslı olmadığı böylece kanıtlanmış oluyordu. TİP Genel Başkanı, konulmak istenen 23 il barajını aşan tek partinin TSİP değil TİP olduğunu iddia etmekle kalmıyordu, yani «teknik bir hata» yapmakla yetinmiyordu. Boran, bu noktadan kalkarak, TSİP'in seçimlere «burjuvazi tarafından sokulduğunu» söylüyordu. Yani, söz konusu burjuva engelinin geri püskürtülmesi başarısı, sadece ve sadece TSİP'in ciddi ve uyanık çabasıyla sağlandığı halde, bu başarıyı, o engele takılmış ve engeli aşamamış olan TİP'e mâletmekle kalmıyor, aynı zamanda gerçeğin tersyüz edilmiş bu hâlini, TSİP'i suçlamak için de kullanıyordu. Hem de TSİP'in burjuvaziden kolaylık görmüş olduğunu söyleyecek kadar ölçüyü kaçıyordu Sayın Boran...

BİRLİĞİ SAVUNMAK SUÇU

Ve Anka ajansına verdiği demeg-te de dikkat edileceği gibi, hiç bir ideolojik ayırım gözetmeden, TSİP'i de, anti-Sovyetik ve milliyetçi SDP'nin yanına koymaktan çekinmiyordu. Behice Boran bu partileri «TİP oylarına talip olacak başka sol partiler» diye niteliyordu. Bu sözler ne anlama gelirdi?

a) TSİP ile SDP arasında fark yoktu, çünkü TİP için önemli olan ideoloji değil, sadece ve sadece oydu...

b) TİP Genel Başkanı kendi partisine gelecek oyların bilinç düzeyine de pek aldırılmıyordu. Çünkü «TİP'in oylarına talip olan partiler» demek, TİP'in oylarını seyyal ve akışkan görmektir. Şayet TSİP ve SDP seçime girmese, TİP'in oyları TİP'in «kendisinde» kalacaktı. Ama bu iki parti seçime girerse, TİP'in bir kısım oyları bu partilere kayacaktı. Böylece işçi sınıfımızın «biricik bilimsel sosyalist partisi»nin oyları, «başka sol partiler» seçime katıldığı takdirde o sol partilere kayabilecekti. Hele hele, bu partilerden bir tanesinin (SDP) üstelik de anti-sovyetizm ve anti-komünizm yapan bir parti olduğunu düşünürsek, TİP'in bu kaygısını anlamak mümkün değildi. TİP yöneticilerine göre, bilimsel sosyalist biricik partinin (TİP'in) muhayyel ve blok bir oyu vardı. Ama ne hikmetse, SDP gibi anti-sovyetik ve milliyetçi bir parti dahi, bu «bilimsel sosyalist oyları» TİP'i korkutacak ölçüde, abartıp götürebilecekti.

Bu ne biçim bir işçi sınıfı partisiydi ve onun muhayyel oyları ne nitelikteydi ki, SDP dahi bu partiden küçümsenmeyecek bir oy alabilecekti...

Sayın Boran aynı demecinde, gerçeğin tersyüz edilmiş hâline dayanarak ve TSİP'le SDP'yi ayırdetmek-sizin aynı kaba koyarak bu yolla

TSİP'i «burjuvaziden yardım almak-la» suçladıktan sonra şöyle diyordu:

«Diğerleri seçime böyle girebildiler. Girdikten sonra da CHP'nin ve burjuvazinin istediği davranışlara yöneldiler. Kendilerini TİP ile yarışmaya, yarışabilmek için de onu suçlamaya kaptırdılar. TSİP, seçimlerde «politik ticaret metanı» hâline getirdiği «solda birlik» konusunu TİP'in aleyhine kullanmaya...»

Böyle diyordu TİP Genel Başkanı. Yani TSİP'i burjuvazi seçime sokmuş. Burjuvazi SDP'den hangi misyonu bekliyorsa, TİP'e göre, aynı burjuvazi TSİP'den de aynı misyonu beklemiş... Ve TSİP de burjuvazinin istekleri doğrultusunda davranmış... Ne yapmış? «TİP'i suçlamış!»... «TİP'le yarışmış!»...

TSİP'in seçim kampanyası boyunca, kampanyayı solun bir çekişme alanı haline getirmediğini, bizzat TİP'liler de biliyorlar. Bu nedenle, bu konuda da TSİP'i, SDP ile aynı kaba koymak, TİP'in o sıradaki oy kaygısından başka bir şeyi ifade etmemektedir... Kaldı ki, TSİP niçin TİP'le yarışmış olsun. TSİP, ayarlar öncesinden TİP'e seçim işbirliği önerisi yapan parti değil midir? Ve bu somut, ciddi ve mümkün öneriyi, reddeden, üstelik de TSİP'i «manevra yapmakla» suçlayarak reddeden TİP'in kendisi değil midir?

Üstelik TİP, yöneticileri, TSİP'in işbirliği çağrısını sadece manevra olarak suçlamakla kalmamışlar, TSİP'i aynı zamanda burjuvaziyle ve de feodallerle (aşiretlerle) işbirliği yapmakla da suçlamışlardır. Bundan daha ağır bir suçlamanın ne olabileceği gerçekten merak konusudur?

TSİP'in «solda birlik» konusunu TİP'in aleyhine kullanmaya kalkıştığı iddiası da ilginçtir. Bilindiği gibi, birlik sorunu TSİP'in temel politikalarından birisidir. Ve herkes biliyor ki, buna karşılık TİP'in uzun yıllar

birlik diye bir sorunu olmamıştır. Son zamanlarda TİP soruna yaklaşmaya başlamış, fakat konuyu birlik olarak değil, «tekleşme» olarak koymuştur. Nitekim, bu tekleşme doğrultusunda, TSİP'in TİP'e iltihak etmesini istemiştir, TİP'in birliğe aykırı tutumu ve aynı zamanda siyasal seçim işbirliğini reddeden tavrı kabahat olmuyor ama TSİP'in birliği savunması ve TİP'in hayati yanlışlarını eleştirmesi kabahat oluyor!

TİP yöneticilerininin TSİP'i burjuvaziyle ve feodalite ile işbirliği yapmakla itham etmeleri, hem de bunu gazete ajanslarında ve televizyonda açık açık söylemeleri «suçlama» olmuyor, ama TİP'in birlik karşıtı politikasını ideolojik yayınlarda sergilemek —üstelik de bu eleştirileri seçim kampanyası dışında tutmak— «suçlama» oluyor...

TİP yöneticileri burada da durmadılar. Behice Boran'ın TSİP'i «burjuvazi tarafından seçime sokulmuş olmakla» suçlayan sözleri, 7 Ekim tarihli Gerçek gazetesinde, belgeyle «tektip» edildikten ve aradan tam beş gün geçtikten sonra, bu kez TİP genel sekreteri Sargın seçime iki gün kala radyo-televizyonda aynı iddiayı ve aynı suçlamayı tekrarladi.

Partisinin genel başkanının yaptığı «gaf» TSİP tarafından belgesizle gösterildikten beş gün sonra Sargın'ın aynı gerçek dışı beyanda bulunması ve buradan kalkarak gene aynı dille TSİP'in burjuvazi tarafından seçime sokulduğu motifini konuşmasında işlemesi ve TSİP'i de SDP ile birlikte anarak, küçük düşürmeye çalışması ne anlama geliyordu?

Gerçekler ve belgeler bunca ortadayken, Sargın'ın yaptığının ne anlama geldiğini bizzat TİP yöneticilerine ve tüm TİP'lilere bırakalım... Ama TİP genel sekreteri bu tutumuyla, ertesi gün son konuşmayı yapan TSİP Genel Başkanını cevap vermeye zorlamış oldu. Ve TSİP yöneticileri seçim

propagandasında TİP'le polemik yapmayı hiç düşünmedikleri halde, Sargın'ın gerçek dışı beyanıyla yaptığı emrivaki üzerine, bu beyanın asılsızlığını kanıtlamak zorunda kaldılar.

ASHİRETLERE YASLANMA İDDİASI

TİP'in seçim öncesinde TSİP'e yönelttiği saldırı üslubunda, TSİP'in aşiretlerle işbirliği yaptığı iddiası da yer alıyordu.

Bu iddia da, diğerlerinden tümüyle farksızdı, asılsızdı. TSİP'in Devrimci Demokratlarla yaptığı ittifakı, bu seçim işbirliğinin yazılı deklarasyonunu yok sayan ve bu işbirliğini belgelere rağmen «ilkesizlik» ile suçlayan TİP, burada da kalmayıp, «aşiret» suçlamasına kadar işi vardiyyordu.

Ama TİP'liler, TSİP ile Devrimci Demokratlar işbirliğinin hangi illerde, hangi feodallerle, nasıl işbirliği yaptığını bugüne değin somut yer, isim, vakia göstererek kanıtlayabilmiş değiller.

Gerçekle uzak yakın ilişkisi olmayan «aşiret oyları» iddiasının üzerinde durmayı gerekli görmüyoruz. Çünkü öncelikle iddia sahiplerinin «şu oylar şu aşirettendi, şunlar da berikindendi» şeklinde somut kanıtlarla ortaya çıkmaları gerekir.

Ancak Doğu illerindeki seçimlerde «aşiret oyları» diye bir vakia gerçekten var olduğu için bu noktada kafa bulandırabilecek iddialarına karşı bir kaç noktaya değinmeyi yerinde görüyoruz. Nitekim 1969 seçimlerinde Mehmet Ali Aybar'ın Adıyaman'da liste başı yaptığı bir TİP adayı 7.000 civarında oy toplamıştı!

Doğu'da alınan oylar neden «aşiret oyu» değildir?

Birincisi aşiretin oyu, usulen «aşiretin adamı»nda somutlanır. Oysa Doğu illerinde TSİP listelerinin başındaki adaylar, bırakın birer aşiretin önderi olmalarını, seçime katıldıkları

rı illerin «hemşehrisi» bile değillerdir! Örneğin Mardin birinci sıra adayı Mahmut Oral Ergani'li, Siirt adayı Gani Sungur Diyarbakır'lı, Van adayı Kenan Bulut Siverek'li, Hakkeri adayı Mehmet Korkmaz Siverek'lidir.

İkincisi, aşiret oyları, genellikle belirli ilçelerde yoğunlaşmalar şeklinde kendini gösterir. Aşiretlerin yerleşme yerlerine göre bir aşiretin adayı kimi ilçelerde oyların büyük bölümünü alırken, kimi ilçelerde hiç oy alamaz! Şimdi TSİP'in —Devrimci Demokratlarla birlikte— en çok oy aldığı 2 ilin, Mardin ve Siirt'in, ilçelere göre oy dağılımına göz atalım:

MARDİN	Oy	
	adet	%
Merkez	1 034	7.8
Cizre	2 458	38.8
Derik	2 314	26.9
Gergüş	378	4.0
İdil	1 588	30.5
Kızıltepe	4 970	23.5
Mazıdağı	730	12.5
Midyat	986	3.9
Nusaybin	1 468	12.7
Ömerli	126	2.7
Savur	253	3.4
Silopi	376	10.1
Toplam	16 681	13.6

SİİRT	Oy	
	adet	%
Merkez	329	3.1
Batman	2 409	13.9
Bayhan	407	8.4
Beşiri	870	19.1
Eruh	1 473	18.4
Kozluk	2 831	26.2
Kurtalan	764	6.7
Pervari	85	3.4
Sason	2 250	28.6
Şirnak	932	20.8
Şirvan	41	0.8
Toplam	12 391	14.2

(Kaynak: TRT Seçim sonuçları)

Oyların her iki ilde ilçelere dağılışı, «aşiret oyları» olmadığının çok açık kanıtıdır. Çünkü, bazı istisnalar dışında oyların dağılımında, ne yoğunlaşma görülmektedir, ne de son derece düşük oranlar. Cizre dışında yüzde 30'u geçen oy oranı yoktur. Çok düşük oy oranları ise, gericiliğin kaleleri olan yerlerde gerçekleşmiştir. Bunlar dışında ortalamanın altındaki ve üstündeki dalgalanmalar tamamıyla mahalli toplumsal yapılardan ve yapılan çalışmaların yoğunluk dağılımından kaynaklanmaktadır.

O halde bu derece yüksek oy oranlarına nasıl ulaşılmıştır?

Kuşkusuz ki bunun birinci nedeni TSİP ile Devrimci Demokratlar arasında sağlanan işbirliğidir. Doğunun emekçi halkı çok özlediği ve beklediği böylesi bir işbirliğini oylarıyla desteklemiş ve teşvik etmiştir.

İkinci bir neden de kuşkusuz egemen burjuvazinin şoven baskıcı ve asimilasyoncu politikasına karşı halkta yükselen tepkinin güvenilir bir hedefe, bir işbirliğine, bir beraberce kurtuluş mücadelesine kanalize olmasıdır.

Ama ulusal demokratik harekete ve özlemlere kayıtsız kalan ve önemini kavrayamayan bir siyasal anlayış, hiç kuşkusuz, hem yapılan seçim ittifakını, hem de bu birlikçi politikanın ürünü olan seçim işbirliğinin kazandığı ortak başarıyı ucuz yoldan karalamak için, afâki bir suçlamaya gitmiştir. Doğu sözkonusu olunca, ortaya sürülecek suçlamanın kolayca «feodal destek» şeklinde biçimlenmesinin, durumu yakından bilmeyen ve olaya dışarıdan bakan TİP üyeleri ve sempatizanları için «inandırıcı» bir iddia olacağı umulmuştur.

Bu itham da, diğerleri gibi, bütünleriyle mesnetsiz olduğu için, birincisi, gayri ciddi tutumun, ikincisi ise ucuz ama ağır suçlamaların bir başka örneğidir.

Gene bu konuda, seçim sonrasında da da TİP yöneticilerinin Çark Başak'ta ve Yurt ve Dünya'da yer alan iddiaları da tümüyle gerçek dışıdır. Kampanya boyunca, hep ortak görüşler ve hedefler, büyük bir ağırlıkla ön plana çıkarılmıştır. Tarafların siyasal bağımsızlığına ve özgül görüşlerine saygı gösterilmiş, ama önemle, ısrarla vurgulanan birlik noktaları olmuştur. Kaldı ki, tarafların esas çizgileri, maceracılığa, sol ve sağ revizyonizme kesinlikle karşı ve dünya sosyalist sistemine saygı temelinde olduğu gibi, özgül görüşler hiç de TİP'in iddia ettiği zıtlar değildir. Seçim propagandaların ana eksenini büyük ağırlıkla, söz konusu bildirge oluşturmuştur.

Gene seçim sonrasında TİP'in resmi yayın organında, ve TSİP ile Devrimci Demokratlar arasındaki ittifakı bütünüyle soyut ve önyargılı olarak suçlayan sayın Boran, seçim sonrasında müttefikler arasında «oy kavgası» alınan oyların kime ait olduğunun tartışmasının yapıldığını ileri sürüyor. (Çark Başak, sayı 13). Bunun kanıtı nedir? Nerede, kim, hangi oyun taraflardan kime ait olduğunun tartışmasını yapmıştır? Sayın Boran böyle bir tartışmayı, ya da yazılı polemikleri hangi yayın organında okumuştur? Değilse, kim nerede, ne söylemiştir? Varsayımlarla, kanıtsız iddialar ileri sürmek bir genel başkana yakışır mı?

SEÇİMLERDEN ASIL DERS ÇIKARMASI GEREKEN KİM?

TİP yöneticileri seçimler sonrasında önemli bir düş kırıklığına uğradılar. Çünkü, sosyal pratik birlikçi eğilimlerin, merkezi seçim ittifakının ve yerel demokratik eylem birliklerinin isabetliliğini, ayrılıkçı tutumların ise yanlışlığını kanıtladı.

Sadece bu dahi, TİP için ders çıkartılması gereken önemli bir sonuçken, Çark Başak dergisi, gene yakı-

şksız tavrında, vazgeçmedi. Çark Başak dergisi, TİP'in güttüğü birlik dışı politikanın özeleştirisini yapacağı yerde, TSİP'in birlik politikasına çatarak mesafe alacağını sanıyor.

15.inci sayıdaki bir yazıda şöyle deniliyor:

«Bilindiği gibi TİP ile TSİP arasındaki birleşme görüşmeleri sürerken, araya 14 Ekim seçimleri sorunu girdi. Ve birlik sorunu TSİP için bir anda «seçim işbirliği» sorunu haline dönüştü.»

Düzeitip geçelim. Birlik görüşmeleri TİP'in 18.4.1979 tarihli, TSİP'in TİP'e katılmasını içeren ara protokolü üzerine nihai olarak kesilmişti. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bundan çok sonra 17 Mayıs tarihinde TİP'e 14 Ekim seçimlerini de içeren bir işbirliği çağrısı yapmıştır. Çünkü hayat sürmektedir. Faşist terör ve gericilik tırmanmaya devam etmektedir. İki parti arasında siyasal birlik görüşmeleri kesilmiştir ama küstüp oturmak bilimsel sosyalistlerin işi değildir. İki parti pekâlâ demokratik alanda işbirliği yapabilirler ve yapmalıydılar. Nitekim birlik görüşmelerinin kesilmesi üzerine TSİP'in TİP'e yazdığı mektup şöyle bitiyordu:

«Özet olarak, sosyalist birlik yolunda partilerimizin birleştirilmesi ve bunun ideolojik birlik temelini somutlayacak program ya da ona baz olacak metnin belirlenmesi konusunda olduğu gibi, birleşik partinin alacağı isim konusunda da, Türkiye İşçi Partisi'nin birliğe ve birleşmeye henüz doğru bir biçimde yaklaşmadığını, bugünkü verili durumda her iki partinin nicel gelişkinlik düzeyleri arasında kayda değer bir fark bulunmadığını TİP'in henüz kavramadığını üzülen gözlemekteyiz.»

Bu nedenle Türkiye İşçi Partisi'nin bu anlayışı değişmediği sürece partilerimizin sağlam ideolojik temelde ve geniş kitlelerin sosyalist birlik

gereksinmesini kucaklayacak biçimde birleşmelerine olanak görmemekte, ama partinizin gelecekte soruna doğru yaklaşacağına olan umudumuzu korumaktayız. Genel Yönetim Kurulumuz istenilen sonuca ulaşmamış olmakla birlikte iki parti arasında diyalog kurulmuş olmasını geçmişe nazaran olumlu bir gelişim saymakta ve bu diyalogların sosyalist birlik perspektifini yitirmeksizin dostça ilişkilere dönüşmesini arzulamaktadır, ve bu konuda üstüne düşen görevleri yerine getirmeye kararlıdır.

Öteden beri savunageldiğimiz ve Partilerimizin arasında gerçekleşmesini dilediğimiz ve bundan sonra da dileyeceğimiz iş ve eylem birlikteliğinin, iki parti arasında siyasi ve örgütsel birlik hedefine ulaşılmasını yakınlaştırıp kolaylaştıracağı inancımızı sürdürmekteyiz.

Dostça selamlarımızla.»

Yani açıkça görüldüğü gibi, TSİP, TİP'in ara protokolla bir kere daha kanıtlanan iltihakçılığını kamuoyu önüne getirip onu teşhir etme yolunu seçmemiş, dostça diyalogların devamını istemiş. Çünkü TSİP gurupsal çıkar peşinde koşmuyor. İşçi sınıfının çıkarlarını her şeyin üstünde tutuyor. 14 Ekim seçimlerinde Halk Partisinin iflas edeceğini o zamandan kestiriyordu. Bu yüzden, seçimlerde işbirliği hayati bir önem taşıyordu. İşçi sınıfını yanıltmayı amaçlayan yeni parti girişimlerinin de önünün kesilmesinde, böyle bir bloğun kurulması ve başarısının büyük rol oynayacağını görüyordu. İşte bu yüzden 17 Mayıs'ta TİP'e işbirliği çağrısı çıkarıldı.

TİP ne yaptı? Neden iş ve eylem birliğini kabul etmeyeceğini göstermek yerine, yine kendi ilhak anlayışı yüzünden kesilmiş olan siyasi birlik sorununu tekrar aynı içerikle, yani iltihak önerisiyle ortaya sürdü. Hem de bunu kamuoyuna birleşme diye tak-

dim ederek. Ama aynı anda TSİP'e, «TİP'e katılın» içerikli bir mektup göndererek yaptı!

Bir yandan da, seçim işbirliğinin yasalara göre mümkün olmadığı yolunda, mesnetsiz iddialar ortaya sürdü.

Çark Başak'ın aynı yazısında şöyle deniyor:

«18 Haziran 1979 tarihli Birlik Dergisinde yayınlanan «1979 seçimlerinde CHP'nin Solundaki Güçlerin Siyasal İşbirliği İçin» yazısında soruya şöyle kaleme alınıyordu. «14 Ekim seçimlerine sosyalist hareketten katılacak iki parti bulunmaktadır: TSİP ve TİP. Fakat gerek genel sosyalist hareket içindeki, gerekse tüm devrimci demokratik mücadele saflarındaki siyasal çizgiler bu iki partiden ibaret değildir. TSİP, seçimlere parti olarak katılsın, ya da katılmasın soldaki tüm siyasal güçlerin ortak bir platformunun kurulmasını öngörmekte ve bu doğrultuda ısrarlı bir uğraş sürdürmektedir.» (Birlik, sayı 18 s. 11).

'Soldaki tüm siyasal güçler' tanımının içine ise yine kendi ifadeleri ile «CHP'nin solunda kalan ve maoculukla işbirliği içinde yer almayan 'tutarlı devrimci, ilerici, demokrat nitelikli' kişiler giriyordu. Bunlar seçimde bir işbirliği yapabilirler, ortak bir seçim platformu oluşturabilirlerdi. Ve tabii en önemlisi de bunun 'ısrarlı takipçisi' TSİP, bir kez daha kamuoyu önünde kendini en 'birlikçi' gösterme fırsatına kavuşmuş oluyordu.

Bütün bunlar ne adına yapılıyor? Seçimlerde kitlelere sosyalizm bir alternatif olarak götürebilmek adına. Bunun için biraraya gelecek, bir ortak seçim platformu oluşturacak çeşitli siyasi çizgiler, kendi bağımsızlıklarını koruyarak, tertipleedikleri ortak eylemlerde herbiri kendi hedeflerini kitlelere ulaştırmaya çalışarak, hatta propaganda konuşmalarında birbirine

çok ters düşen görüşlerini kitlelere sırasıyla aktararak bir seçim işbirliği gerçekleştirmiş olacaktı.» (Çark Başak, sayı 14 (70).

Nereden belli bu? TSİP işbirliği çağrısı yapmış. İşbirliği gerekli mi, değil mi? Gerekli olduğuna karar veriliyorsa oturulur konuşulur. İlkeler tartışılır. Sonra da bu işbirliği temeli etrafında en geniş beraberlikleri toplamaya çalışılır. Bir gurup gelir de «ben işbirliğine gelirim ama, kendi borumu öttürürüm!» derse onunla işbirliği yapılmaz. Sorun temel ilkeler etrafında toplanabilecek en geniş birlikteliği yaratma sorunudur.

Hayır! TİP safı doluşturmasın. Çünkü TİP yöneticileri seçimleri de kapsayan bir işbirliğine hiç bir zaman taraftar olmadı. TSİP'in işbirliği anlayışı «yanlış» olduğundan değildi seçim işbirliğinin reddedilmesi.

Kendine güvenen bir hareket gelir; «şu, şu ilkeler etrafında varım» der ve ikna edebileceğine, olumluluğunun hakim olacağına inanır. TİP'in hesabı başkaydı. «Koskoca almasıksız parti», TSİP gibi «anafor bir akım»a seçimlerde haddini bildirmeliydi!... Ve siz de o yolu tutunuz.

Nitekim, TİP'de parlamenter mücadeleyi ve oy sandığını solun kendi iç mücadelesinde bir araç olarak görmek yanlıgısı, Sayın Boran'ın gene Yürüyüş Dergisine yazdığı bir başyazıda açıkça kendisini gösteriyordu. Behice Boran, seçim kampanyası başladığı sıralarda, 20 Ağustos tarihli Yürüyüş'de «Seçimler ve Türkiye'nin Aydınlık Geleceği» başlıklı yazısında şöyle diyordu:

«... 'Solun bölünmüşlüğü' propagandasının sürekli geliştirildiği, sol içinde belirsizlik ve bulanıklığın sürdürülmek istendiği bugünkü durumda önem taşıyan nokta, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin —Türkiye İşçi Partisi'nin— alacağı oylar olacaktır. İşçi sınıfının yıllardır sosya-

lizm doğrultusunda bir çizgi üzerinde gelişen bilimsel sosyalist hareketinin örgütü olan bu partinin alacağı oylar, devrimci çekirdeğin kitleler içinde tutunup gelişmişliğinin bir ölçütü olacaktır.

Umut bu çekirdekte, onun daha da gelişmesi ve güçlenmesindedir. Politik yelpazenin sol kesimindeki bulanıklığa, öz ve biçimden yoksun akışkanlığa o son verecektir. Birlik, estürden olmayan karmakarışık bir kalabalığın her ne surette olursa olsun bir araya gelmesiyle değil, kitlelerin ve ilerici kuruluşların işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinin oluşturduğu çekirdeğin etrafında örgütlenip biçimlenmesiyle gerçekleşecektir.»

Görüldüğü gibi, bu satırlar,

a) Sosyalist hareketin birliği sorununu tanımlıyor,

b) Bilimsel sosyalizmin cephe ve ittifaklar politikasını reddediyor,

c) Solun birliği sorununu TİP etrafında toplanmaya bağlıyor,

d) 14 Ekim'de TİP'in alacağı oyları, TİP'in «öncülüğünün» kitleler içindeki ölçütü olarak sayıyor. Yani TSİP'i seçimlerde «yenmeyi», böylece «bölünmüşlük masalına» artık bir son vermeyi hedefliyor. Açıkça görüleceği gibi, bu sözler seçimleri solda bir iç yarış gibi görmenin ifadesiydi.

EYLEM BİRLİĞİ SORUNU

TSİP bir yandan da demokratik işbirliği yapılmasını niye zorunlu görüyordu?

Çark Başak'taki yazıda Dimitrov'dan bir alıntı var. Onun 3. Enternasyonelin 7. Kongre raporunda yer alan şu sözleri söz konusu ediliyor: (Biz kendi çevirimizi aktarıyoruz)

«Niçin siyasî birliğin önşartı olarak önce eylem birliği gerçekleştirilmelidir?»

Çünkü sermayenin ve faşizmin saldırısını püskürtmek, işçilerin çoğunluğu kapitalizmin alaşağı edilmesi

için ortak bir siyasi platformda birleşmeden önce de mümkündür ve zorunludur. Oysa proletaryanın mücadelesinin anahatları ve hedefleri üzerinde görüş birliğine ulaşmak (ki bu olmadan partilerin birleşmesi imkansızdır) oldukça uzun bir zaman gerektirir. Ve görüş birliğine ulaşmanın en iyi yolu sınıf düşmanına karşı bugünden birlikte savaşmaktan geçer. Birleşik cephe kurmak yerine derhal birleşmeyi önermek, arabayı atın önüne koşmak ve ondan sonra da arabanın yol alacağını hayal etmektir. Bizim için siyasi birlik sorunu çoğu Sosyal Demokrat önderler için olduğu gibi bir manevra olmadığı içindir ki biz siyasi birlik mücadelesinin en önemli aşamalarından biri olarak gördüğümüz eylem birliğinin gerçekleşmesinde ısrarlıyız.» (G. Dimitrov, Seçilmiş Eserler, Sofya, 1972, C. 2, sf. 80).

Evet bu satırlar sosyal demokrat partilerle bilimsel sosyalist partilerin birlik sorunu ile ilgili olarak kaleme alınmıştır. Ve evet, TSİP ile TİP'in eylem birliği ya da birlik sorunu bir işçi sınıfı partisiyle bir sosyal demokrat parti arasındaki ilişki gibi değildir.

Ama niçin altını çizdik? «Birlik sorunu» kelimelerinin? Çünkü 7. Kongre sırasında bilimsel sosyalist partilerle sosyal demokrat partilerin bir birlik sorunu vardı. Bu gün var mı?

Bir birlik sorunu olduğu zaman bilimin, deneylerle zenginleşen zenginleş gösterdiği yöntem her zaman geçerlidir. Daha 9 Nisan 1979'da Birlik gazetesinde «Faşizme Geçit Veremek İçin» başlıklı yazımızda aynı alıntıyı yapmış ve şunları söylemiştik:

«Görüldüğü gibi 3. Enternasyonal'in Genel Sekreteri, eylem birliğine büyük önem vermekte, siyasi birlik için eylem birliğini ilk şart olarak belirlemektedir.

Bu noktada ülkemizdeki durumda, Rapor'da söz konusu edilen ve komün-

istlerle sosyal demokratların birliğini öngören siyasi birlik arasında önemli farklar olması genel prosedürü değiştirmez.» (Birlik, 9 Nisan 1979, sayı 8, sf. 9).

Çünkü siyasal-örgütsel birlik sürecinde eylem birliği ertelenemez.

Belirtelim ki, biz, iki platformdaki birlikten birini diğerinin önüne koyuyor da değiliz. İkisi birbirini güçlendirerek sürebilir diyoruz. «Ben seninle siyasi birlik (!) yaparım. Ama anti-faşist güçlerin biraraya getirilmesinde gücümü seninkiyle birleştirmem» mantığını hiç anlamıyoruz, ve anti-faşist platformda gücünü bizimkiyle birleştirmekten kaçınanların siyasi örgütsel birlik meselesinde içten olduğuna inanmıyoruz. Nitekim olup bitenler bunu doğrulamış ve TİP, birlik görüşmelerini iltihak protokoluyla bağlamak istemiştir.

KENDİNİ DAYATAN PRATİK

TSİP'in, yukarıda bir bölümünü yayınladığımız mektubunda şöyle bir ibare vardı:

«...ama Partinizin gelecekte soruna doğru yaklaşacağına olan umudumuzun korumaktayız.»

Seçimlerden sonra hayatın zorlamasıyla TİP'in birlik sorununa eğilmeye başladığını gösteren izlenimler vardır.

Şimdi bu vargıya yol açan bazı alıntılar yapalım. İlk alıntı sayın Behice Boran'dan.

«...TİP'i bilimsel sosyalist bir parti, en azından, yegane parti olarak değilse bile, bilimsel sosyalist bir parti olarak kabul etmeyen taraflarla biz biraraya gelerek birlik konuşmaları ve birlik anlaşması yapmayız.» (Çark Başak, sayı 13, (69))

Demek ki;

1 — TİP işçi sınıfımızın «birlik» ve «almasıksız» partisi değildir.

2 — Biraraya gelerek birlik konuşması ve birlik anlaşması yapıla-

bilir. (Ancak geçmiş dönemde TİP'in «birlik» derken «iltihak»ı kastettiği unutulmamalıdır.)

Alıntıya devam edelim;

«...solda birlik söz konusu olduğu zaman bu, tutarlı ve ilkeli bir birlik olacaktır. Çünkü solda bilimsel sosyalist çizgide olarak nitelenebilecek parti ve hareket ancak üçtür.»

Eksik olan bu tespitin neden 4 yıl önce yapılmadığının cevabını gene Boran veriyor:

«Biz umut ettik ki, ve ben özellikle kendi şahsım adına söyleyeyim, çok kuvvetle umut ettim ki, Türkiye'de egemen sürükleyici, yönlendirici hareket kısa sürede Türkiye İşçi Partisi olacaktır. Ama 4.5 senelik uygulama sonucunda gördük ki, yaptığımız tesbit şudur ki, biz bu sürede bu güçte bir parti haline henüz gelmedik. Biz bizim başarısızlığımız oldu. Aynen kabul ediyor ve not ediyoruz.» (Çark Başak, aynı sayı).

Doğru ama bir konu yeterince açık değil. Başarısızlık somut vakıayı, yani TİP'in ideolojisiyle, politikalarıyla, geçmişiyile, geniş bilimsel sosyalist kadroların özlemlerine uygun bir parti olmadığını tespitite mi başarısızlık vardır? Yoksa TİP'i 4,5 senede

hareketi çekip götürecektir bir parti yapmamamızın, —«örgütlenme hatalarına, eksikliklerine dayanan»— başarısızlığı mıdır söz konusu olan?

Birliği gündeme alan politikanın bir başka göstergesi de, TİP Başkanlık Kurulu üyesi Yavuz Ünal'ın Yurt ve Dünya'nın Kasım 1979 tarihli 18. sayısından.

«Bilimsel sosyalist hareketin önündeki ağır görevlerin üstesinden gelebilmesi ancak birlik sağlanarak yaşama geçirilebilir... Birlik büyük, çok büyük bir davadır. Birlik Devrim davasıdır.»

Biz bu yaklaşımın gelişmesini, içinde taşıdığı çelişkileri aşarak sağlık kazanmasını diliyoruz. Yazımızı da eleştiri konusu yaptığımız Çark Başak'taki söz konusu yazının bitiş paragrafı ile bitiriyoruz.

«Ama bunlar aşılacak. Aşılacak zorunda. Umulur ki, seçim sonuçları ve seçimlerden sonraki tartışmaların ortaya koyduğu somut durum, daha önceki düşünce ve davranışları bir eleştiri süzgecinden geçirip yeniden değerlendirme olanağını verir ve bugünkü durumu aşmaya yardımcı olur.» (Çark Başak, sayı 14 (70), sf. 10-11).

TÜSTAV

GERÇEK YAYINLARI

Eđitim Dizisi

- Sosyal Sınıf Nedir?
- Kapitalizm Nedir I. Kapitalist Toplumda Sınıflar
- Kapitalizm Nedir II. Kapitalist Toplumda Sömürü
- Kapitalizm Nedir III. Kapitalist Toplumda Üstyapı
- Kapitalist Toplumda Sınıf Mücadelesi
- Emperyalizm Nedir?
- Felsefe Nedir?
- Diyalektik Materyalizm Nedir?
- Marksist Bilgi Teorisi Nedir?
- Faşizm Nedir?
- Ulus Nedir?
- Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı Nedir?
- Maoizm Nedir?
- Goşizm Nedir?
- Ekonomi Politik Nedir I.
- Ekonomi Politik Nedir II.
- Tarihi Materyalizm Nedir?

Fiyatı 120 T.L.

İsteme ve Havale Adresi :

Başmusaşip Sokak Tan Apt. 10/11

Cağaloğlu - İSTANBUL

Not : 100 Liradan az istekler için pul gönderilmesi.

TÜSTAV

BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASI, SOSYALİZM YOLUNDA

Gerçek

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

BÜTÜN BAYİLERDE

Yazışma ve İsteme Adresi:
Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11

Cağaloğlu-İstanbul

TÜSTAV

İRAN'DA ŞAFAK SÖKÜYOR

Tudeh Merkez Komite Üyesi
HISROV RUZBEH'in
savunması

haziran *hy* yayınları

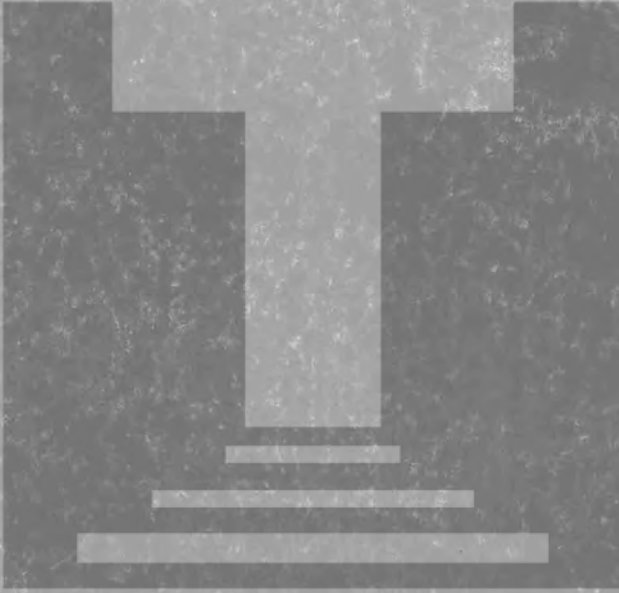
fiyatı 30 TL.

Yazışma ve havale adresi: Öner Ciravoglu
Başmusahip Sk. Tan Ap. 10/11 Cağaloğlu/İstanbul

TÜSTAV

ilke 50 Lira

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

TÜSTAV